

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของ
เกษตรกรในอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา
**Factors Relating Farmers' Decision on Selling Rubber Products in Different
Forms in Sadao District, Songkhla Province**

วันทนี๋ ยะหว่า
Wantanee Yawa

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการธุรกิจเกษตร
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Minor Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Agribusiness Management
Prince of Songkla University**

2552

ชื่อสารนิพนธ์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพารารูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรใน อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา

ผู้เขียน นางสาววันทนีย์ ยะหาวา

สาขาวิชา การจัดการธุรกิจเกษตร

ปีการศึกษา 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ 2) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบ น้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วยและ 3) วิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและการขายยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรชาวสวนยางในอำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา โดยทำการสุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย จาก 3 ตำบลที่มีพื้นที่ปลูกยางมากเป็น 3 อันดับแรกของอำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา จำนวน 90 ราย ที่สุ่มอย่างง่ายขึ้นมาตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละตำบล

เกษตรกรที่มีสถานภาพเป็นเจ้าของสวนยาง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีสถานภาพสมรส อายุเฉลี่ย 43 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน เป็นแรงงานทำสวนยางเฉลี่ย 3 คนต่อครัวเรือน ประกอบอาชีพการทำสวนยางเป็นอาชีพหลัก เกษตรกรที่ขายน้ำยางสดมีรายได้รวมเฉลี่ย 27,697 บาทต่อเดือน เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบมีรายได้รวมเฉลี่ย 31,818 บาทต่อเดือน และเกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วยมีรายได้รวมเฉลี่ย 18,254 บาทต่อเดือน เกษตรกรร้อยละ 35.6 มีหนี้สิน โดยวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม อันดับแรก คือ ซื้อรถยนต์/รถจักรยานยนต์ รองลงมา เพื่อปลูกสร้างบ้าน และซื้อที่ดินเพื่อการเกษตร

เกษตรกรมีเนื้อที่สวนยางถือครองเฉลี่ย 21.76 ไร่ ส่วนใหญ่ถือเอกสารสิทธิ์เป็นโฉนดที่ดิน สวนยางมีอายุเฉลี่ย 15 ปี เกษตรกรร้อยละ 77.8 จัดการดูแลสวนยางเองและกรีดยาง ระบบกรีดยางที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นระบบกรีดยางสามวันเว้นวัน แหล่งขายยางของเกษตรกรส่วนใหญ่ขายให้กับพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น และเกษตรกรนำผลผลิตไปขายด้วยตัวเอง โดยเฉพาะเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบจะนำผลผลิตไปขายยังแหล่งรับซื้อเอง เนื่องจากว่าไม่สามารถขายผลผลิตได้ทุกวัน ราคาขายยางแผ่นดิบมีราคาสูงกว่าราคาน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย การได้รับข่าวสารด้านราคายางของเกษตรกร ได้รับทราบข่าวสารจากพ่อค้าคนกลางในระดับท้องถิ่น และระดับหมู่บ้าน เป็นอันดับแรก รองลงมาคือได้รับจากญาติและเพื่อนบ้าน

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ รายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน ขนาดเนื้อที่ถือครอง อายุสวนยางพารา และราคาผลผลิต

ต้นทุนที่เกิดจากการผลิตยางแผ่นดิบนั้นมีต้นทุนสูงกว่า การขายน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย แต่รายได้รวมจากการขายยางแผ่นดิบ สูงกว่ารายได้จากการขายน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย ดังนั้นการเปลี่ยนจากการขายยางแผ่นดิบไปขายน้ำยางสด และยางก้อนถ้วยนั้นจึงไม่เหมาะสม เนื่องจากจะทำให้ผลตอบแทนสุทธิของเกษตรกรลดลง

ปัญหา และอุปสรรคของเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบที่สำคัญ คือ ประสพปัญหาในการจัดชั้นคุณภาพของยางแผ่นดิบ ปัญหาของเกษตรกรที่ขายน้ำยางสดที่สำคัญ คือ การคิดเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้ง และสำหรับเกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วย ประสพปัญหาในด้านของการคิดเปอร์เซ็นต์ยาง ที่เป็นการประมาณด้วยสายตา

Minor Thesis Title	Factors Relating Farmers' Decision on Selling Rubber Products in Different Forms in Sadao District, Songkhla Province
Author	Miss Wantanee Yawa
Major Program	Agribusiness Management
Academic Year	2009

Abstract

This research aims to 1) study social and economic features, 2) analyze factors relating decisions on selling rubber products in forms of field latex, raw rubber sheet, and cup lump and 3) analyze production and selling costs of rubber products in different forms of rubber farmers in Sadao District, Songkhla Province. The respondents were 90 rubber farmers who sold field latex, raw rubber sheet, and cup lump, in three dominant rubber - producing sub-districts. Simple random sampling in proportion with the population was used.

The farmers as plantation owners were mostly male and married. They were 43 years old in average, and primary level educated. The average household members were 4 people, and 3 of them worked in their rubber plantations in each household. The farmers worked as rubber farmers as their main career. The farmers who sold field latex earned their average income of 27,697 baht per month. The farmers who sold raw rubber sheet earned their average income of 31,818 baht per month. The farmers who sold cup lump earned their average income of 18,254 baht per month. About 35.6% of the farmers were in debt with loans spent for purchase of car/motorcycle, house construction and land buying for agriculture.

Average land ownership was 21.76 rais per household. Most of the farmers hold proper land rights title. An average age of rubber plantation was 15 years. About 77.8% of the farmers worked on their own plantations and did the rubber tapping by themselves. The tapping system was 1-day skipping after 3-day consecutive tapping. Most of the farmers sold their rubber products to local middlemen. The farmers themselves were responsible for product transportation especially for raw rubber sheets, which could not be sold everyday. The selling price of raw rubber sheet was higher than the price of field latex and cup lump. The farmers perceived information on rubber prices through local middlemen followed by their relatives and neighbors.

Factors relating to the decision on the rubber product distribution that were statistically significant were total average household income, size of owned land, age of rubber plantations, and output prices.

Production cost of raw rubber products was higher than those of field latex and cup lump. However, income deriving from the raw rubber sheets was higher than income deriving from field latex and cup lump. As a result, to switch the selling of raw rubber sheets to field latex and cup lump was not recommended since the farmers' net benefit would decrease.

Important problems and threats to the farmers selling raw rubber sheets was rubber grading. Meanwhile, the problem to the farmers selling field latex was the percentage calculation of dry rubber content (DRC). Finally, the percentage calculation of dry rubber content the visual estimation was considered the problem for the farmers selling cup lump.

กิตติกรรมประกาศ

ผลงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรในอำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เป็นเพราะความดูแลเอาใจใส่ และให้คำปรึกษาในกระบวนการวิจัยอย่างสม่ำเสมอของรองศาสตราจารย์ ดร. อนุชิต นิสสภ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ โดยตั้งแต่การเริ่มเขียน โครงร่างสารนิพนธ์ การวิเคราะห์ข้อมูล จนกระทั่งขั้นตอนในการเขียนสารนิพนธ์อย่างถูกต้อง ผู้เขียนมีความซาบซึ้งใจในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ทั้งนี้ทางผู้เขียนขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. บัญชา สมบูรณ์สุข และดร. สิริรัตน์ เกียรติปฐมชัย กรรมการสอบสารนิพนธ์ที่ได้กรุณาชี้แนะสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เขียน ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

นอกเหนือจากคณาจารย์ทั้ง 3 ท่านแล้ว การวิจัยครั้งนี้จะประสบผลสำเร็จลุล่วงไม่ได้ หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์ และเสียสละเวลาในการให้ข้อมูล รวมทั้งข้อคิดเห็นต่างๆ จากเกษตรกรทุกท่าน ผู้เขียนขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และขอขอบคุณคุณพ่อ คุณแม่ และเพื่อนๆ MAB10 ทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจและช่วยเหลือในการทำสารนิพนธ์ ให้ประสบผลสำเร็จ

หากสารนิพนธ์ฉบับนี้จะมีประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษาต่อไป ผู้เขียนขอยกความดีให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับที่กล่าวมาข้างต้น แต่หากมีข้อบกพร่องใดๆ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้ด้วยความขอบคุณยิ่งเพียงผู้เดียว

วันทนีย์ ยะหาว

พฤษภาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
Abstract	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	
2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	5
2.2 องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับโครงสร้างยางพารา	7
2.3 กระบวนการในการผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ	12
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	
3.1 ข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	26
3.2 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	29
บทที่ 4 ผลการวิจัย และอภิปรายผล	
4.1 ลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยาง	35
4.2 การผลิตและการขายยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรชาวสวนยาง	42
4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ และปัจจัยด้านการผลิต และการขาย กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวน ยาง	48
4.4 ต้นทุนของการผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรชาวสวนยาง	52
4.5 ปัญหาและอุปสรรคในการขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยาง	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	59
5.2 ข้อเสนอแนะ	63
5.3 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	64
บรรณานุกรม	
ภาคผนวกที่ 1 แบบสอบถาม	70
ภาคผนวกที่ 2 ประวัติผู้เขียน	81

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 อัตราผลตอบแทนในการกรีดยางในระบบการแบ่งปันผลผลิต	8
3.1 ข้อมูลสัดส่วนจำนวนตัวอย่างจาก 3 ตำบล ที่มีการปลูกยางมาก 3 อันดับแรกของอำเภอสะเตา	28
3.2 รายการต้นทุนในการผลิตยางแผ่นดิบ และค่าเสื่อมอุปกรณ์	32
3.3 รายการต้นทุนในการผลิตน้ำยางสด และค่าเสื่อมอุปกรณ์	33
3.4 รายการต้นทุนในการผลิตยางก้อนถ้วย และค่าเสื่อมอุปกรณ์	33
4.1 ลักษณะทางสังคมของเกษตรกรชาวสวนยาง	37
4.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยาง	39
4.3 การผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกร	44
4.4 การขายยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรชาวสวนยาง	47
4.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมกับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย	49
4.6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจกับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย	50
4.7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการผลิตและการขายยางพารากับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย	51
4.8 รายการต้นทุนในการผลิตยางแผ่นดิบ และค่าเสื่อมอุปกรณ์	52
4.9 รายการต้นทุนในการผลิตน้ำยางสด และค่าเสื่อมอุปกรณ์	53
4.10 รายการต้นทุนในการทำยางก้อนถ้วย และค่าเสื่อมอุปกรณ์	54
4.11 เปรียบเทียบต้นทุน และรายได้จากการขายผลผลิตยางพาราแต่ละรูปแบบ	54
4.12 การเปรียบเทียบต้นทุนในการขายผลผลิตแต่ละรูปแบบ	55

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 โครงสร้างทางการตลาดยางพารา	8
2.2 เส้นทางการเดินทางของผลผลิตยาง	10
2.3 วิธีการตลาดยางแผ่น	10
2.4 วิธีการตลาดน้ำยางสด	11
2.5 วิธีการตลาดยางก้อนถ้วย	12
3.1 วิธีการสุ่มตัวอย่าง	28
3.2 กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับการตัดสินใจ ขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรชาวสวนยางอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา	31

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวิจัย

ยางพารานับเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย โดยในปี พ.ศ. 2546 ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมด 12,618,792 ไร่ และเนื่องจากประเทศไทยเป็นผู้ผลิตยางพาราอันดับ 1 ใน 3 ของประเทศผู้ผลิตยางพาราของโลก อีกทั้งในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา ราคายางพาราได้ขยับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับเป็นช่วงเวลาที่เศรษฐกิจ และตลาดโลก กำลังเจริญเติบโต มีความต้องการใช้ยางเพิ่มขึ้น เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมรถยนต์ และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์อื่นๆ จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรหันมาปลูกยางพารากันมากขึ้น ทำให้ในปี พ.ศ. 2550 มีพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมด 15,349,523 ไร่ (สถาบันวิจัยยาง, 2551) จนถึงช่วงปลายปีพ.ศ. 2551 เศรษฐกิจโลกได้ประสบกับปัญหาเศรษฐกิจถดถอยโดยเฉพาะเศรษฐกิจในประเทศสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป และจากการที่อุตสาหกรรมรถยนต์มียอดขายลดลงร้อยละ 20 – 30 (สมาคมยางพาราไทย, 2551) นั้นได้ส่งผลให้ผู้ผลิตยางรถยนต์ และผู้แปรรูปยางพาราขึ้นปลายน้ำชะลอการนำเข้ายางธรรมชาติที่ใช้สำหรับการผลิตยางล้อรถยนต์ สภากรรมการดังกล่าวจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ราคายางปรับตัวลดลงเกินกว่าครึ่ง เกษตรกรจึงจำเป็นต้องพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมในการแปรรูปผลผลิตขั้นต้นของยางพาราต่อไป

พื้นที่ปลูกยางพาราของไทย ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทางภาคใต้ เนื่องจากภาคใต้มีสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของยางพารา สภาพพื้นที่ทางภาคใต้โดยทั่วไปจะเป็นเนินเตี้ยๆ ดินลูกรัง น้ำไม่ท่วมขัง จึงส่งผลให้เกษตรกรในภาคใต้นิยมปลูกยางพารา จนทำให้สังคมเกษตรกรในภาคใต้มีอาชีพทำสวนยางพาราเป็นอาชีพหลัก ซึ่งเป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้กับครอบครัวเกษตรกรและได้มีการสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน จนถือได้ว่าเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่ได้สร้างความภูมิใจให้แก่เกษตรกรในภาคใต้เป็นอย่างมาก (แววสุดา หนูอุไร, 2542)

การแปรรูปยางพาราเดิมนั้นเกษตรกรนิยมแปรรูปเป็นยางแผ่นดิบ เนื่องจากยางแผ่นดิบเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการผลิตยางแผ่นรมควัน ซึ่งยางแผ่นรมควันเคยเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการส่งออกเป็นอันดับต้นๆ ของไทย แต่ปัจจุบันการผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกรนั้นประสบปัญหาในหลายๆ ด้าน อาทิ เช่น ยางแผ่นดิบที่เกษตรกรผลิตได้มีคุณภาพต่ำ คือ มีความเป็ยกขึ้นสูง มีสิ่งเจือปนในแผ่นยาง ความหนาของแผ่นยางไม่ได้มาตรฐาน โดยเกษตรกรให้ความสำคัญในการผลิตยางแผ่นชั้นดีน้อย เนื่องจากเกษตรกรต้องการความสะดวก และรวดเร็วในการผลิตและการจำหน่าย นอกจากนี้เกษตรกรยังขาดอำนาจในการต่อรองด้านราคา เนื่องจากการประเมินคุณภาพยางจากพ่อค้าคนกลางนั้นมักจะประเมินเป็นยางแผ่นดิบคุณภาพต่ำเพื่อที่จะให้ราคาต่ำ อีกทั้งการ

ที่เกษตรกรจะผลิตยางพาราให้มีคุณภาพสูงเป็นยางแผ่นชั้นดีนั้น จะต้องมิต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น เนื่องจากจะต้องมีความละเอียดในขั้นตอนการผลิต เพื่อให้ยางแผ่นดิบที่ผลิตได้มีขนาดความหนาที่สม่ำเสมอ มีสิ่งเจือปนน้อย และจะต้องใช้เวลาในการเก็บรักษาเพื่อที่จะลดความเปื่อยขึ้นในแผ่นยาง ซึ่งเมื่อเทียบกับการจำหน่ายน้ำยางสดแล้ว เกษตรกรสามารถที่จะจำหน่ายผลผลิตได้ทันทีโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการแปรรูป จึงเป็นสาเหตุทำให้เกษตรกรชาวสวนยางหันมาจำหน่ายผลผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสดมากขึ้น ทำให้มีความสะดวกในการจำหน่ายผลผลิต วิธีการจำหน่ายน้ำยางสดโดยการวัดค่าเปอร์เซ็นต์ในเนื้อยางแห้งที่มีเครื่องมือตรวจวัดอย่างชัดเจน ส่งผลให้เกษตรกรลดการถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง อีกทั้งระดับราคายางแผ่นดิบที่เกษตรกรขายได้ กับราคาน้ำยางสดไม่ได้มีความแตกต่างกันมาก มีบางช่วงที่ราคายางแผ่นดิบสูงกว่าราคาน้ำยางสด และมีบางช่วงที่ราคาน้ำยางสดสูงกว่ายางแผ่นดิบ และในปัจจุบันนี้ยางก้อนถ้วยถือเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรชาวสวนยาง เนื่องจากว่ายางก้อนถ้วยเป็นที่ต้องการของอุตสาหกรรมชิ้นปลายน้ำค่อนข้างสูง และมีวิธีการทำที่ง่ายกว่ายางแผ่นดิบ จึงทำให้ยางก้อนถ้วยจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของเกษตรกร โดยแม้ว่าอุตสาหกรรมปลายน้ำของยางทั้ง 3 ประเภทนั้น จะเป็นอิสระต่อกัน แต่เนื่องจากว่าผลผลิตระดับต้นน้ำที่เกษตรกรเลือกผลิตมาจากน้ำยางสดเหมือนกัน เพราะฉะนั้นการเลือกผลิตชนิดใดชนิดหนึ่งมากไปหรือน้อยไป ก็ย่อมจะส่งผลกระทบต่อราคาและปริมาณการผลิตของอีกชนิดได้เช่นกัน

จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ปลูกยางพารา จำนวน 1,444,012 ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกยางพารามากเป็นอันดับสองรองจาก จังหวัดสุราษฎร์ธานี (สถาบันวิจัยยาง, 2552) อำเภอที่มีพื้นที่ปลูกยางเป็นอันดับหนึ่งของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอสะเดา เป็นพื้นที่ที่มีการทำสวนยางมากที่สุด จำนวน 399,214 ไร่(สถาบันวิจัยยาง, 2548) โดยมีโรงงานผลิตยางแท่ง โรงงานผลิตน้ำยางข้น โรงงานผลิตยางแผ่นรมควันในอำเภอ รวมกว่า 10 โรงงาน และปริมาณความต้องการยางแผ่นดิบ น้ำยางสด และยางก้อนถ้วยเป็นวัตถุดิบในการแปรรูปนั้นมีปริมาณใกล้เคียงกัน แต่เนื่องด้วยปัจจัยในหลายๆ ด้านที่เป็นตัวผลักดันให้เกษตรกรส่วนใหญ่เลือกผลิตน้ำยางสด จึงส่งผลให้โรงงานที่มีความต้องการใช้ยางแผ่นดิบและยางก้อนถ้วยเป็นวัตถุดิบในการผลิตนั้น จำเป็นต้องรับซื้อวัตถุดิบมาจากแหล่งอื่น ทั้งที่พื้นฐานเดิมของเกษตรกรส่วนใหญ่ผลิตยางแผ่นดิบ ด้วยเหตุนี้การที่ เกษตรกรชาวสวนยางจะตัดสินใจเลือกขายยางพาราในรูปแบบต่างๆ กัน จึงมีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมขั้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยางในอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆของเกษตรกรชาวสวนยาง ในอำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา และ

3) เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนการแปรรูปผลผลิตในการขายยางพาราในรูปแบบ ยางแผ่นดิบ น้ำยางสด และยางก้อนถ้วยของเกษตรกรชาวสวนยาง ในอำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกร จากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรชาวสวนยางที่ทำการสุ่มมาจากประชากรชาวสวนยางในพื้นที่อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา โดยจะทำการศึกษาทั้งวิธีการเชิงพรรณนา และเชิงปริมาณ (Descriptive and Quantitative Method) ในส่วนของลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยาง และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกร รวมทั้งการวิเคราะห์งบประมาณบางส่วน (Partial Budgeting) ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต และขายผลผลิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ทั้งในรูปแบบของยางแผ่นดิบ น้ำยางสด และยางก้อนถ้วย โดยวิธีการนี้จะใช้เฉพาะรายการต้นทุนและรายได้ที่เกิดขึ้นมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อตัดสินใจเท่านั้น ไม่ได้นำปัจจัยอื่นๆ เช่น อายุสวนยาง แรงงาน ความชำนาญการ เป็นต้น เข้ามาพิจารณาไปด้วย เพื่อนำผลที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้ ไปใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกขายยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรชาวสวนยางพาราในอำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา เพื่อให้เกษตรกรได้รับกำไรสูงสุด ตลอดจนนำไปใช้ในการวางแผนการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับการทำสวนยางพาราของเกษตรกรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด การวิจัยในครั้งนี้จะใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) และข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ที่ได้ทำการเก็บรวบรวมจากเกษตรกร ในเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ถึง มกราคม พ.ศ. 2553 โดยทำการสอบถามเกษตรกรที่ถูกสุ่มมาเป็นตัวอย่าง ณ แหล่งรับซื้อขายในชุมชน และสุ่มจากเกษตรกรในหมู่บ้าน ในการสอบถามจะใช้แบบสอบถามเชิงโครงสร้างที่กำหนดขึ้น โดยเกษตรกรที่จะทำการสอบถามจะต้องเป็นเจ้าของสวนยางผู้มีอำนาจในการตัดสินใจการขายยางพาราในรูปแบบต่างๆ

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ ลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยาง รายการต้นทุนจากการวิเคราะห์งบประมาณบางส่วน (Partial Budgeting) ของการผลิตและการขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจขายผลผลิตในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกร และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการ

ตัดสินใจขายผลผลิตในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรชาวสวนยาง ซึ่งคาดหวังว่าผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรชาวสวนยาง ผู้ประกอบการยางพารา หน่วยงานภาครัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้องในธุรกิจยางพารา จะได้รับประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจ ดังนี้

1) เกษตรกรชาวสวนยาง ได้รับทราบข้อมูล และสามารถนำข้อมูลไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม เช่น ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ มากขึ้น รวมทั้งได้ทราบถึงรายการต้นทุนของการผลิต และการขายผลผลิตในแต่ละรูปแบบ ทำให้เกษตรกรสามารถนำข้อมูลไปช่วยในการตัดสินใจได้มากขึ้น

2) หน่วยงานภาครัฐสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปส่งเสริมให้กับเกษตรกรในด้าน การขายผลผลิต การวางแผนการขายผลผลิตตามระยะเวลาที่เหมาะสม การให้ความรู้เกี่ยวกับ ทางด้านการตลาด และการแนะนำระบบกรีดยางที่เหมาะสมแก่เกษตรกร

3) อุตสาหกรรมแปรรูปยาง ส่งผลให้อุตสาหกรรมขึ้นปลายน้ำทราบถึงสาเหตุในการ เลือขายผลผลิตยางพาราในแต่ละรูปแบบ ซึ่งทำให้อุตสาหกรรมปลายน้ำสามารถพัฒนา อุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับปริมาณยางที่เกษตรกรผลิตแต่ละรูปแบบ

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่วิจัย โดยได้ทำการตรวจสอบหนังสือ รายงานการวิจัย และเอกสารต่างๆ ที่ได้รับการตีพิมพ์ เผยแพร่ ทั้งนี้เพื่อจะใช้ประกอบการออกแบบกรอบแนวความคิดของการวิจัย โดยสามารถจำแนกเนื้อหาของเอกสารตรวจเอกสารออกเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้

2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มีการตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ โดยจะประกอบไปด้วยทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ และรูปแบบในการตัดสินใจ ดังนี้

2.1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ

อุมพร จันทสร (2536) ได้กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจและการกระทำทางสังคม (The Multiple Factors Theory of Decision Making and Social Action) ซึ่งเป็นทฤษฎีของ William Reader นักสังคมวิทยาชนบทว่าเป็นทฤษฎีที่รวบรวมปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลไว้ครอบครองมากที่สุด โดยทฤษฎีดังกล่าวอธิบายว่า เหตุผลในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดของบุคคลนั้น ประกอบด้วยปัจจัยหลายประการ ซึ่งรวมเรียกกลุ่มของเหตุผลความเชื่อหรือความไม่เชื่อ โดย Reader ไม่เชื่อว่าการตัดสินใจของบุคคลจะขึ้นอยู่กับปัจจัยเพียงประการเดียว หากจะมีกลุ่มของเหตุผลซึ่งอาจจะเป็นเหตุผลที่มาจากปัจจัยต่างๆ ประกอบกันช่วยสนับสนุนในการตัดสินใจ และในการตัดสินใจแต่ละครั้งของกลุ่มเหตุผลที่รวมตัวกันนั้นอาจแปรเปลี่ยนไปได้ตามแต่ละบุคคล ในแต่ละสถานการณ์ซึ่งกลุ่มของเหตุผลในการเชื่อหรือไม่เชื่อในการตัดสินใจ มาจาก

- 1) ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) ประกอบด้วย วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย ความเชื่อ มาตรฐานค่านิยม นิสัย และขนบธรรมเนียมประเพณี
- 2) ปัจจัยผลักดัน (Push Factors) ประกอบด้วย ความคาดหวังจากผู้อื่น ข้อผูกพันที่จะต้องกระทำให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และแรงเสริมทั้งผู้กระทำรู้สึกว่าจะมีจากผู้อื่น
- 3) ปัจจัยสนับสนุน (Able Factor) ประกอบด้วย โอกาส ความสามารถ การสนับสนุน

2.1.2 รูปแบบการตัดสินใจ

อนันต์ งามสะอาด (2546) กล่าวว่า การตัดสินใจอาจทำได้หลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบมีความเหมาะสมกับการตัดสินใจแต่ละเรื่องต่างกัน โดยทั่วไปแบ่งรูปแบบการตัดสินใจเป็น 2 ประเภท คือ

1) การตัดสินใจโดยบุคคลเดียว เหมาะสำหรับเรื่องที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนมีข้อมูลและทักษะเพียงพอ จะทำการตัดสินใจด้วยตนเองได้ และอาจใช้ในภาวะฉุกเฉิน เร่งด่วนในการตัดสินใจโดยบุคคลเดียว อาจทำได้หลายลักษณะต่างๆ ดังนี้

- 1.1) การตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่
- 1.2) ตัดสินใจโดยหาข้อมูลเพิ่มเติมจากบุคคลอื่นทั่วไป
- 1.3) ตัดสินใจโดยรับฟังข้อมูลเพิ่มเติม จากผู้เกี่ยวข้องเป็นรายบุคคล
- 1.4) ตัดสินใจโดยรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่ม

2) การตัดสินใจโดยกลุ่ม เป็นการตัดสินใจที่ไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า เป็นเรื่องที่มีความยุ่งยากซับซ้อน ผู้ที่มีความรู้และทักษะไม่กว้างขวางพอที่จะตัดสินใจให้เกิดผลดีที่สุด การใช้กลุ่มตัดสินใจจะช่วยให้ได้ความคิดกว้างขวางหลายแง่หลายมุม และเกิดความร่วมมือรอบคอบ มั่นใจในการตัดสินใจ การตัดสินใจโดยกลุ่มมีวิธีการตัดสินใจ 4 วิธี คือ

- 2.1) สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนมีสิทธิออกเสียงในการตัดสินใจขั้นสุดท้ายเท่าเทียมกัน
- 2.2) สมาชิกเพียงแต่เสนอข้อคิดเห็นให้นำมาประกอบการตัดสินใจขั้นสุดท้าย
- 2.3) การตัดสินใจโดยได้ข้อมูลที่เป็นมติเอกฉันท์ คือ สมาชิกในกลุ่มเห็นพ้องต้องกันทุกคน ไม่มีข้อขัดแย้ง
- 2.4) การตัดสินใจโดยข้อยุติที่เป็นมติเสียงข้างมาก หมายถึง สมาชิกจำนวนครึ่งหนึ่งหรือสองในสามของกลุ่มเห็นด้วย

ยุพินพรรณ ศิริวิธนานุกูล (2540) ได้จำแนกระดับของการตัดสินใจตามขนาดของจำนวนบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจได้ 3 ระดับ คือ

- 1) การตัดสินใจของบุคคลแต่ละคน (Individual Decision Making)
- 2) การตัดสินใจของกลุ่มคนเล็กๆ (Small Group Decision Making)
- 3) การตัดสินใจขององค์กรหรือกลุ่มชนจำนวนมาก (Organization Decision Making) ในการตัดสินใจครั้งหนึ่งๆ ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดก็ตามจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบอย่างน้อย 4 ประการ คือ

3.1) จะต้องมียุคคลผู้ทำการตัดสินใจ (Decision Maker) ซึ่งอาจเป็นคนเดียวหรือหลายคนร่วมกันตัดสินใจก็ได้

3.2) จะต้องมียุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการบรรลุถึงโดยการตัดสินใจซึ่งจะเป็นเฉพาะบุคคลหรือทุกคนก็ได้

3.3) จะต้องมียุหนทางเลือกที่จะทำให้ประเด็นปัญหานั้นไปสู่ข้อยุติของการตัดสินใจพร้อมทั้งเป็นแนวทางในการนำเอาไปปฏิบัติต่อไป

3.4) จะต้องพิจารณาถึงสภาวะแวดล้อมแต่ละสถานที่แต่ละช่วงเวลาว่าเป็นอยู่อย่างไรบ้าง เพราะสภาพแวดล้อมจะเป็นเงื่อนไขที่มีอิทธิพลผลักดันให้ผู้ตัดสินใจวินิจฉัยตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งได้

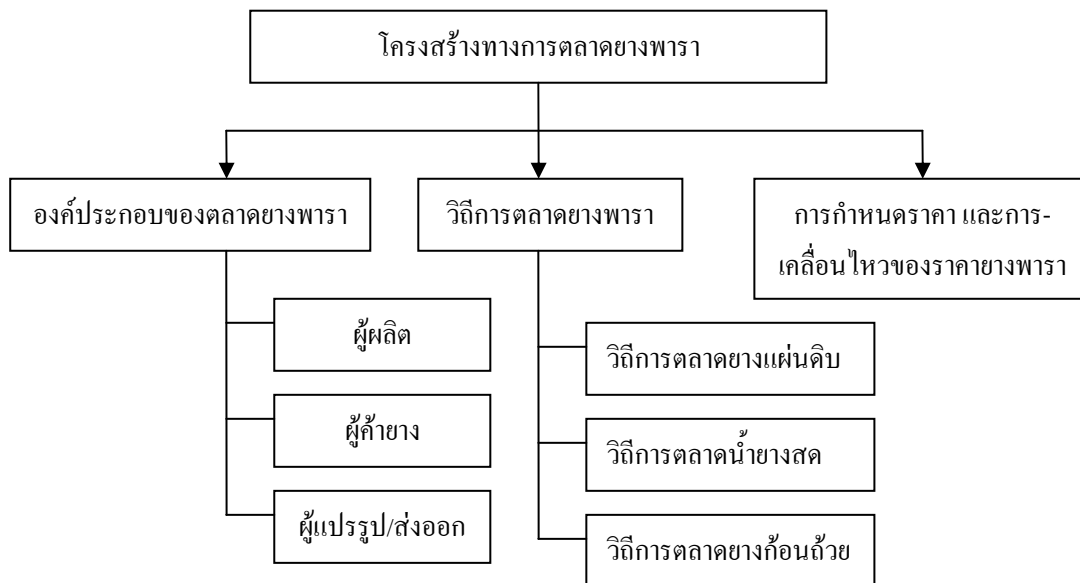
2.2 องค์ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างตลาดยางพารา

โครงสร้างทางการตลาดยางพารา ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ องค์ประกอบของตลาดยาง วิธีการตลาด การกำหนดราคาและความเคลื่อนไหวของราคา (ภาพที่ 2.1) และสามารถอธิบายโครงสร้างได้ดังนี้

1) องค์ประกอบของตลาดยาง

องค์ประกอบของตลาดยางพารา ประกอบด้วย ผู้ผลิต ผู้ค้ายาง และผู้แปรรูปยาง/ผู้ส่งออก ซึ่งแต่ละฝ่ายมีความเกี่ยวเนื่องกันซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1) ผู้ผลิต หมายถึง เจ้าของสวนยางและคนรับจ้างกรีดยาง ซึ่งโดยปกติแล้วเจ้าของสวนยางส่วนใหญ่ใช้วิธีจ้างคนมากรีดยาง มากกว่าการกรีดยางเองหรือให้สมาชิกในครอบครัวกรีดยาง ส่วนรายได้มาจากการขายผลผลิตที่เป็นน้ำยางสด แปรรูปเป็นยางแผ่นดิบ หรือยางก้อนถ้วยแล้วแต่ปัจจัยต่างๆของแต่ละราย ซึ่งรายได้ก็ใช้ระบบแบ่งปันผลผลิต (Share-Cropping Contract) ระหว่างเจ้าของสวนยางและคนรับจ้างกรีดยาง ดังแสดงในตารางที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างทางการตลาดของพารา

ที่มา : วิจิตต์ ดันติพิมลพันธ์, 2541

ตารางที่ 2.1 อัตราผลตอบแทนในการกรีดยางในระบบการแบ่งปันผลผลิต

พันธุ์ยาง	สัดส่วนการแบ่งผลผลิต	
	เจ้าของสวนยาง	คนกรีดยาง
ยางพันธุ์พื้นเมือง	50	50
ยางพันธุ์ดี	60	40

ที่มา : วิจิตต์ ดันติพิมลพันธ์, 2541

ในการกรีดยางแต่ละครั้งนั้น นอกจากผลผลิตที่ได้เป็นน้ำยางแล้วยังมีเศษน้ำยางหรือที่เรียกว่า “จี้ยาง” ซึ่งส่วนใหญ่แล้วรายได้ส่วนนี้จะเป็นของคนกรีดยาง เนื่องจากเป็นรายได้จำนวนน้อยเมื่อเทียบกับผลผลิตที่ได้ แต่มีบางท้องที่มีการแบ่งผลผลิตส่วนนี้กับเจ้าของสวนยางในอัตรา 50:50 ด้วยเช่นกัน เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาการลักลอบนำน้ำยางสดที่ได้ไปทำเป็นจี้ยาง ซึ่งจะทำให้เจ้าของสวนยางต้องเสียผลประโยชน์ส่วนนี้ไป

1.2) ผู้ค้าขาย หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่รับซื้อผลผลิตจากผู้ผลิตแล้วนำไปขายต่อยังผู้แปรรูปอีกทอดหนึ่ง หรือที่รู้จักกันในชื่อ “พ่อค้าคนกลาง” นั่นเอง ซึ่งในระบบตลาดกลางยางพารานั้นมีการแบ่งผู้ค้าขาย ออกเป็น 3 ระดับ คือ

(1) พ่อค้าระดับท้องที่ ได้แก่ พ่อค้าเร่และพ่อค้าในตำบล หมู่บ้าน หรือที่เรียกว่า “ซาปั่ว” จะมีบทบาทที่สำคัญในการขนส่งผลผลิตของชาวสวนยางในท้องที่ที่มีการ

คมนาคมไม่สะดวกและเป็นการลดค่าใช้จ่ายด้านการขนส่ง เนื่องจากผลผลิตของชาวสวนในแต่ละครั้งมีจำนวนน้อยไม่คุ้มกับค่าขนส่ง โดยพ่อค้าเร่จะนำรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ไปรับซื้อถึงในสวนยาง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสวนยางขนาดเล็ก ในกรณียางแผ่นดิบ เมื่อรวบรวมได้จำนวนมากจึงนำส่งพ่อค้าในตำบลหรือพ่อค้าในเมืองต่อไป อย่างไรก็ตาม พ่อค้าที่มีอิทธิพลก็คือพ่อค้าระดับตำบล เนื่องจากสามารถเข้าถึงข้อมูลของราคามากกว่าและมีปริมาณยางในการขายแต่ละครั้งมากกว่าพ่อค้าเร่ จึงทำให้มีอำนาจในการต่อรองกับพ่อค้าในเมืองมากกว่า ถ้าเป็นกรณีของน้ำยางสดนั้น ส่วนใหญ่พ่อค้าระดับนี้จะส่งต่อโรงงานแปรรูปโดยตรง เนื่องจากข้อกำหนดด้านระยะเวลาเพราะระยะเวลาในการเก็บรักษาน้ำยางสดจะสั้นกว่ายางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย

(2) พ่อค้าในเมือง หรือ ยี่ปู้ จะทำหน้าที่รับซื้อผลผลิตจากชาวสวนยางโดยตรง หรือพ่อค้าระดับท้องที่เพื่อนำไปขายต่อยังผู้แปรรูปหรือผู้ส่งออก ซึ่งทำให้อุปสรรคในการรับซื้อน้ำยางสด ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นพ่อค้ายางแผ่นดิบ เนื่องจากสามารถเก็บยางได้ ในขณะที่น้ำยางสดต้องรีบนำส่งโรงงาน จึงทำให้เป็นอุปสรรคในการรับซื้อน้ำยางสด ผู้ค้าในเมืองยังสามารถแบ่งออกได้หลายระดับ ดังนี้

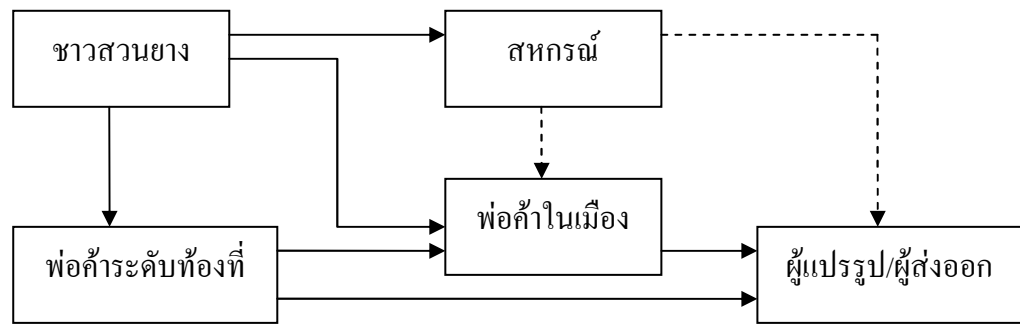
(2.1) พ่อค้าระดับอำเภอ เป็นพ่อค้าที่รับซื้อเศษยาง ขายสินค้าหรือซื้อสินค้าเกษตรอื่นๆ ด้วย สำหรับยางที่ซื้อขายในระดับนี้จะมีประมาณหนึ่งคันรถบรรทุก โดยจะนำไปขายยังโรงงานแปรรูปหรือพ่อค้าระดับจังหวัดอีกทอดหนึ่งแล้วแต่ระดับราคา

(2.2) พ่อค้าระดับจังหวัด เป็นพ่อค้าที่มีร้านรับซื้อยางเช่นเดียวกับพ่อค้าระดับอำเภอ แต่มีขนาดใหญ่กว่า ก่อนข้างเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป มีปริมาณการรับซื้อสูงมาก และมีการขายให้กับโรงงานแปรรูปทุกวัน ซึ่งในบางรายอาจมีโรงงานแปรรูปเป็นของตนเอง

(3) สหกรณ์ เป็นการรวมกลุ่มของเกษตรกร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาราคายางตกต่ำ ปรับปรุงคุณภาพยาง และป้องกันการเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลางในระดับต่างๆ ทำหน้าที่รวบรวมผลผลิตซึ่งมีทั้งที่เป็นยางแผ่นดิบ และน้ำยางสด โดยในบางแห่งจะมีการแปรรูปเป็นผลผลิตต่างๆ เช่น ยางผึ่งแห้ง หรือยางอบแห้ง และยางแผ่นรมควัน แล้วแต่วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ แต่ในปัจจุบันการรวมกลุ่มในรูปแบบของสหกรณ์ที่รับซื้อยางก้อนถ้วยนั้นมีน้อยมาก ซึ่งหากมีการรวมกลุ่มกันอย่างจริงจังก็จะเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรได้มากยิ่งขึ้น

2) วิธีการตลาด

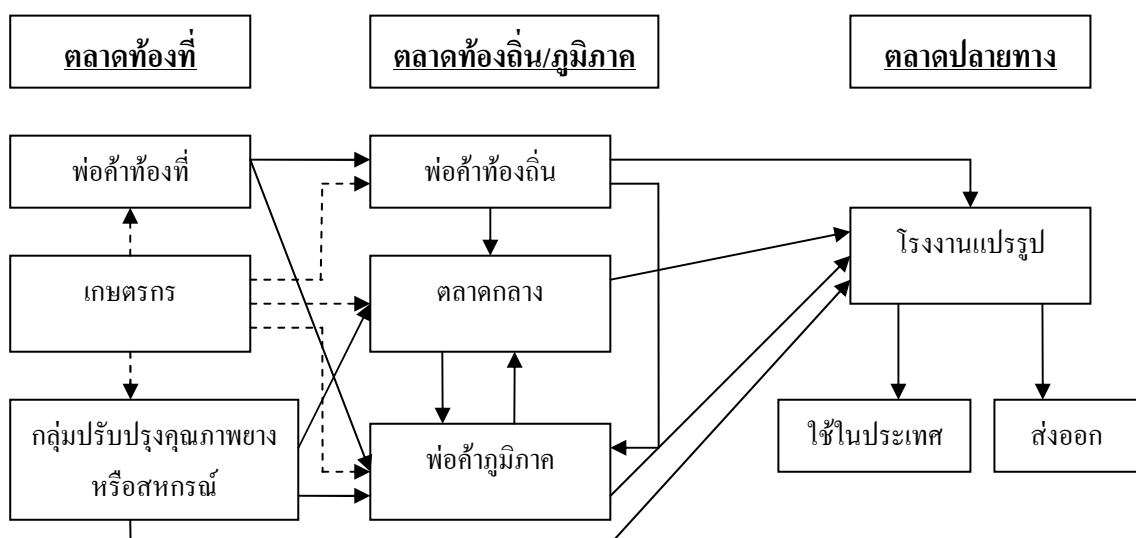
การขายยางของเกษตรกรมี 3 รูปแบบ คือ การขายยางแผ่นดิบ การขายน้ำยางสด และการขายยางก้อนถ้วย ซึ่งเกษตรกรชาวสวนยางจะขายผลผลิต โดยผ่านพ่อค้าท้องถิ่นหรือผ่านพ่อค้าในเมืองโดยตรงหรือขายผ่านสหกรณ์ก่อน หลังจากนั้นจะส่งให้กับผู้แปรรูปหรือผู้ส่งออก (ภาพที่ 2.2)

ภาพที่ 2.2 เส้นทางการเดินทางของผลผลิตยาง
ที่มา: วิจิตต์ ตันติพิมลพันธ์, 2541

2.1) วิธีการตลาดยางแผ่นดิบ

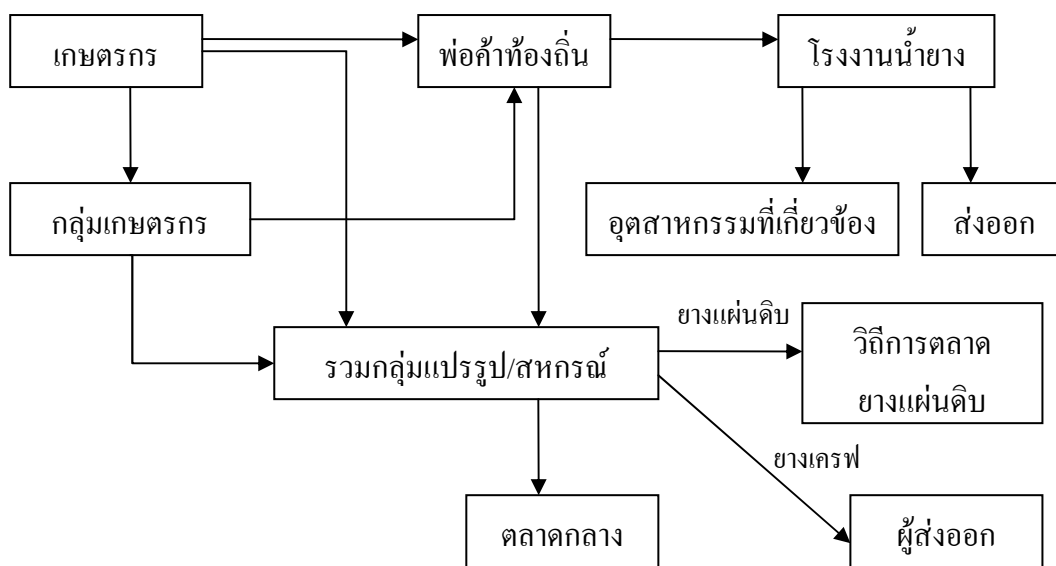
ยางแผ่นดิบ เป็นรูปแบบการขายยางที่มีมาแต่ดั้งเดิม โดยเกษตรกรจะนำน้ำยางที่กรีดได้มาผสมด้วยกรดกำมะถันหรือน้ำส้มฆ่ายาง เพื่อให้ น้ำยางสดแข็งตัวเป็นก้อนยางเมื่อแข็งตัวได้ที่ นำมารีดด้วยมือแล้วผ่านเครื่องรีดยางให้เป็นแผ่นบางๆ ฝั่งแดดไว้ 2-3 วัน จึงเก็บรวบรวมให้ได้ปริมาณที่ต้องการ ส่งจำหน่ายสู่ตลาด ผลผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกรสามารถจำหน่ายสู่ตลาดได้หลายทาง โดยผ่านพ่อค้ารับซื้อยางในท้องถิ่นที่มีร้านรับซื้ออยู่ใกล้ๆ หรือนำไปจำหน่ายยังพ่อค้าคนกลางขนาดใหญ่ ซึ่งมักจะได้อาาคดีกว่าหรือถ้าเป็นการผลิตยางแผ่นคุณภาพดีจะขายในตลาดกลางยางพารา (ภาพที่ 2.3)

ภาพที่ 2.3 วิธีการตลาดยางแผ่น
ที่มา: วิจิตต์ ตันติพิมลพันธ์, 2541

2.2) วิธีการตลาดน้ำยางสด

ปัจจุบันเกษตรกรนิยมขายน้ำยางสดกันมากขึ้น ตลาดน้ำยางสดจึงได้ขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น เพราะความต้องการน้ำยางสดในอุตสาหกรรมถุงมือยาง ถุงยางอนามัย และผลิตภัณฑ์ต่างๆ ซึ่งน้ำยางสามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพได้หลายชนิด สามารถควบคุมภาพได้ดีกว่ายางแผ่นรมควัน แต่น้ำยางสดต้องขายทันทีหลังจากกรีตเสร็จ เนื่องจากต้องรักษาคุณภาพไม่ให้ยางจับตัวกันเป็นก้อน จึงมีพ่อค้านำรถเข้าไปซื้อถึงสวนยางหรือบางครั้งเกษตรกรได้นำน้ำยางมาบรรจุใส่ถังไปจำหน่ายยังจุดรับซื้อของพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น ซึ่งพ่อค้าคนกลางจะรวบรวมส่งน้ำยางไปยังโรงงานแปรรูปในวันเดียวกัน โดยเกษตรกรจะได้รับเงินทันทีหลังจากการขายน้ำยาง การวัดเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้ง ของน้ำยางส่วนใหญ่จะใช้วัดกับเมโทรแลค และการอบแห้ง ซึ่งอาจจะมีผลคลาดเคลื่อนบ้าง แต่ก็มีความสะดวก และรวดเร็ว สำหรับด้านพ่อค้าคนกลางจะนำเข้าสู่โรงงานก็จะมีการวัดเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้งด้วยอุปกรณ์ที่มีความละเอียดต่อไป (ภาพที่ 2.4)

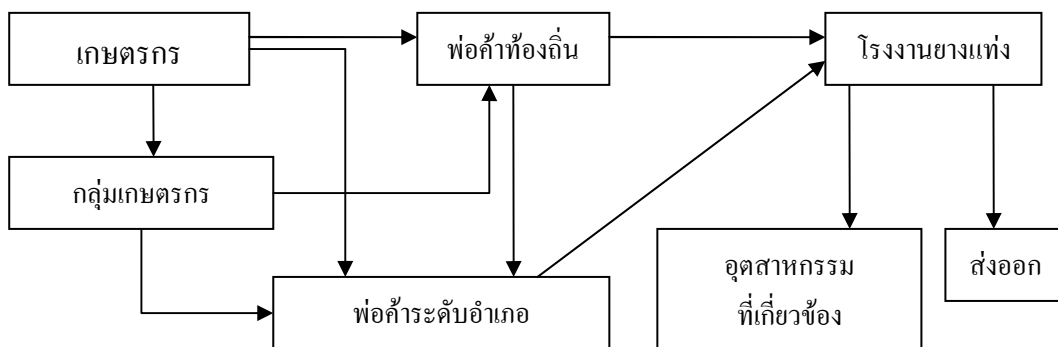
ภาพที่ 2.4 วิธีการตลาดน้ำยางสด

ที่มา : วิจิตต์ ดันติพิมลพันธ์, 2541

2.3) วิธีการตลาดยางก้อนถ้วย

เนื่องจากยางก้อนถ้วยเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการผลิตยางแท่งของไทย ดังนั้นระดับของตลาดที่มีผลกระทบ และมีความสำคัญต่อยางก้อนถ้วยมากที่สุด คือ ตลาดยางระดับท้องถิ่น โดยวิธีการตลาดยางก้อนถ้วยนั้น โดยส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรรายย่อยจะจำหน่าย

ผลผลิตให้กับพ่อค้าคนกลางระดับท้องถิ่น เนื่องจากขายได้ง่าย และมีความรู้รับซื้อถึงแหล่งผลิต โดยพ่อค้ากลางจะมีหน้าที่รวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่ายให้กับโรงงานผลิตยางแท่ง โดยมีเกษตรกรน้อยรายมากที่จะเก็บรวบรวมผลผลิตขายให้กับโรงงานยางแท่ง หรือจำหน่ายผ่านตลาดกลาง มีเพียงเกษตรกรรายใหญ่บางรายเท่านั้น สำหรับอุตสาหกรรมหลักที่รองรับผลผลิต คือ อุตสาหกรรมยางแท่ง โดยในปัจจุบันปริมาณความต้องการยางแท่งได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และประเทศไทยก็ได้มีการส่งออกยางแท่งถึงร้อยละ 42 ของปริมาณการส่งออกยางธรรมชาติของประเทศไทย โดยโรงงานผลิตยางแท่งของไทยมีประมาณ 48 โรงงาน ส่วนใหญ่อยู่ทางภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ (ภาพที่ 2.5)

ภาพที่ 2.5 วิธีการตลาดยางก้อนถ้วย

ที่มา : วิจิตต์ ดันติพิมลพันธ์, 2541

2.3 กระบวนการในการผลิตยางพาราแบบต่างๆ

2.3.1 น้ำยางสด

การผลิตน้ำยางสดนั้นจะไม่มีขั้นตอนหรือกระบวนการในการแปรรูปใดๆ ที่ซับซ้อน โดยจะมีแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้ได้น้ำยางสดที่มีคุณภาพ ดังนี้

- 1) ไม่ควรกรีดยางในวันฝนตก
- 2) ควรเช็ดด้วยรองรับน้ำยางให้สะอาดก่อนใช้ทุกครั้ง
- 3) ภาชนะหรือถังเก็บน้ำยางต้องสะอาด
- 4) ไม่ใส่ขี้ยางลงในถังเก็บน้ำยาง จะทำให้น้ำยางสกปรกจับตัวเป็นก้อนเร็ว กรองน้ำ

ยางได้ยาก

5) ถังเก็บน้ำยางควรมีฝาปิด เพื่อป้องกันมิให้น้ำยางระเหยในระหว่างทางที่นำไปขายยังแหล่งรับซื้อ

6) บางครั้งในกรณีที่ระยะทางระหว่างโรงทำยางแผ่นกับสวนยางอยู่ห่างกันมาก จำเป็นที่จะต้องบรรจุแอมโมเนียเพื่อป้องกันไม่ให้ น้ำยางจับตัวก่อนกำหนด

2.3.2 ยางแผ่นดิบ

การผลิตยางแผ่นดิบให้ได้คุณภาพดีนั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพและวิธีการผลิตยางแผ่น การผลิตยางแผ่นดิบคุณภาพดี มีหลักการอยู่ง่ายๆ คือ ทำยางให้สะอาดใช้น้ำและน้ำกรดถูกส่วน รีดแผ่นยางให้บาง สีของแผ่นยางสม่ำเสมอขนาดได้มาตรฐานซึ่งมีวิธีการและขั้นตอนในการผลิตดังต่อไปนี้

1) ขั้นตอนแรก การเก็บรวบรวมน้ำยาง

ขั้นตอนนี้ถือว่าสำคัญมากเพราะถ้าหากน้ำยางสดคุณภาพไม่ดีแล้ว (น้ำยางจับตัวเป็นเม็ดพริกและเสียวสภาพ น้ำยางบูดเน่า) ก็ไม่สามารถนำน้ำยางไปผลิตเป็นยางแผ่นดิบคุณภาพดีได้ ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมน้ำยางมีวิธีการดังนี้

1.1) ไม่ควรกรีดยางในวันฝนตก

1.2) ควรเช็ดถ้วยรองรับน้ำยางให้สะอาดก่อนใช้ทุกครั้ง

1.3) ภาชนะหรือถังเก็บน้ำยางต้องสะอาด

1.4) ไม่ใส่ขี้ยางลงในถังเก็บน้ำยาง จะทำให้น้ำยางสกปรกจับตัวเป็นก้อนเร็ว กรองน้ำยางได้ยาก

น้ำยางได้ยาก

1.5) ถังเก็บน้ำยางควรมีฝาปิด เพื่อป้องกันมิให้น้ำยางระลอกในระหว่างนำไป

ยังโรงทำยางแผ่น

1.6) ควรรีบนำนํ้ายางมาผลิตยางแผ่น โดยอย่างช้าไม่ควรเกิน 1 ชั่วโมง บางครั้ง

ในกรณีที่ระยะทางระหว่างโรงทำยางแผ่นกับสวนยางอยู่ห่างกันมาก จำเป็นที่จะต้องใส่สารเคมีเข้าช่วยเพื่อป้องกันมิให้นํ้ายางจับตัวก่อนกำหนด

2) ขั้นที่สอง การทำความสะอาดอุปกรณ์

ความสะอาดเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการทำยางแผ่นชั้นดี ต้องทำความสะอาดอุปกรณ์ทำยางแผ่นทุกชนิด ก่อนและหลังการใช้งาน โดยมีอุปกรณ์ที่จำเป็นในการทำยางแผ่นดังนี้

1) ถังสำหรับใส่นํ้ายางและน้ำ

2) ตะก

3) กรองลวดเบอร์ 40 และ 60 เมช

4) กระจับตวงน้ำยางและน้ำ

5) ใบบายสำหรับกวนน้ำยาง

6) ภาชนะผสมกรด

7) โต้ขนาดยาง

8) เครื่องรีดชนิดสั้น และชนิดคอก

9) โรงเรือนหรือเพิงอย่างง่าย

3) ขั้นตอนที่สาม การกรองน้ำยาง

กรองน้ำยางด้วยกรองเบอร์ 40 และ 60 เพื่อกรองเอาสิ่งสกปรกที่ติดปะปนมา
น้ำยางออกโดยวางกรองซ้อนกัน 2 ชั้น เอากรองเบอร์ 40 ไว้ด้านบน และกรองเบอร์ 60 ไว้ด้านล่าง

4) ขั้นตอนที่ดี การเจือจางน้ำยาง หรือการผสมน้ำยางกับน้ำ

ตวงน้ำยาง 3 ลิตร ผสมกับน้ำสะอาด 2 ลิตร รวม 5 ลิตรต่อหนึ่งตะก (ตะกเล็ก
แบบชาวบ้าน ความจุตะก 6 ลิตร) อัตราส่วนผสมอาจเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับปริมาณเปอร์เซ็นต์
ของเนื้อยางแห้งของน้ำยางสด

5) ขั้นตอนที่ทำ การทำให้น้ำยางจับตัวด้วยกรด

การเลือกใช้กรดและการผสมน้ำกรด เพื่อให้ได้ยางแผ่นดีคุณภาพดีตรงตาม
ความต้องการของผู้ซื้อหรือโรงงานอุตสาหกรรมเกษตรกรชาวสวนยางควรเลือกใช้กรด “ฟอร์มิก”
ความเข้มข้น 90 หรือ 94 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมีคุณสมบัติแตกต่างจากกรดชนิดอื่น คือ ไม่มีสี มีกลิ่นฉุนจัด
หากสูดดมจะแสบจมูกอย่างรุนแรง และละลายน้ำได้ดีมาก

ข้อดีของกรดฟอร์มิก คือ ช่วยให้ง่ายแผ่นแข็งตัวอย่างสม่ำเสมอ ยางแผ่นดิบแห้ง
เร็ว สีสวย และไม่ทำให้แผ่นยางเหนียว กรดฟอร์มิกทำให้ง่ายแผ่นมีคุณสมบัติคงเดิม

6) ขั้นตอนที่หก การกวาดฟองอากาศ

ขณะกวนน้ำยางจะมีฟองเกิดขึ้น ใช้ใบพอกจากตะกให้หมด เก็บรวบรวมใส่
ภาชนะไว้ขายเป็นพิเศษ

7) ขั้นตอนที่ดี การใช้วัสดุปิดตะก

ควรใช้วัสดุปิดตะก เพื่อป้องกันสิ่งสกปรกตกลงในตะกยาง ทิ้งไว้ 30 -45 นาที

8) ขั้นตอนที่แปด การนวดแผ่นยาง

เมื่อยางจับตัวแล้วก่อนนำไปนวด ควรใส่น้ำสะอาดหล่อไว้ทุกตะก เพื่อสะดวก
ในการเทแห้งยางออกจากตะก การนวดแผ่นยางควรนวดบนโต๊ะที่สะอาด ซึ่งปูด้วยอลูมิเนียมหรือ
แผ่นสังกะสีนวดด้วยมือหรือท่อนเหล็กกลมแล้วแต่ถนัด นวดยางให้หนาประมาณ 1 เซนติเมตร

9) ขั้นตอนสุดท้าย การรีดแผ่นยาง

น้ำยางที่ผ่านการนวดแล้ว ผ่านเครื่องรีดสั้นหรือเครื่องรีดเรียบ ประมาณ 3 – 4
ครั้ง ความหนาประมาณ 5 - 6 มิลลิเมตร น้ำยางที่ผ่านเครื่องรีดสั้นแล้ว เข้าเครื่องรีดคอก เพื่อให้
แผ่นยางมีพื้นที่ผิวมากขึ้น แผ่นยางจะแห้งเร็ว ความหนาไม่ควรเกิน 3 – 4 มิลลิเมตร

10) ขั้นตอนที่สิบ การล้างแผ่นยาง

แผ่นยางที่ผ่านการรีดแล้ว ควรล้างด้วยน้ำสะอาด เพื่อล้างน้ำกรดและสิ่งสกปรกที่ติดมากับแผ่นยางออกให้หมด

11) ขั้นตอนที่สิบเอ็ด การผึ่งแผ่นยาง หรือการตากยาง

ควรนำมาตากหรือผึ่งหรือตากไว้ในที่ร่มไม่ควรนำไปผึ่งหรือตากไว้กลางแจ้ง เพราะจะทำให้ยางแผ่นเสื่อมคุณภาพได้ง่าย อย่างไรก็ตามแผ่นยางบนพื้นหรือพาดแผ่นยางในที่ที่มีฝุ่น หรือสิ่งสกปรก

12) ขั้นตอนที่สิบสอง การเก็บยางแผ่นเพื่อรอจำหน่าย

หลังจากผึ่งแผ่นยางไว้ประมาณ 6 ชั่วโมง ก็เก็บรวบรวมยางแผ่นโดยพาดไว้บนราวในโรงเรือนเพื่อรอจำหน่าย ชาวสวนยางจะขายยางให้ได้ราคาสูง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำยางแผ่นให้มีคุณภาพดี และรวมกลุ่มกันขายยางร่วมกันคราวละหลายๆ

2.3.3 ยางก้อนถ้วย

กรณีเริ่มผลิตยางก้อนถ้วยวันแรก ในขณะที่ทำการกรีดอย่าให้ขี้เปลือกหรือเปลือกหน้ายางตกลงในถ้วยน้ำยาง เพราะจะทำให้ยางก้อนถ้วยมีสิ่งสกปรกปะปนอยู่ในถ้วยยาง และได้ยางก้อนถ้วยที่ไม่มีคุณภาพ เกษตรกรบางรายที่ทำยางก้อนถ้วย ได้ผสมขี้เปลือกลงไปเพราะต้องการให้มีน้ำหนักเพิ่มขึ้น และให้ยางจับตัวได้เร็วขึ้น โดยยางก้อนถ้วยประเภทนี้นั้นจะผลเสียต่อกระบวนการผลิตยางแท่ง เนื่องจากต้องใช้เครื่องจักรหลายตัวตัด เฉือนยาง เพื่อให้สิ่งสกปรกหลุดออก และเกษตรกรเองก็ขายยางก้อนถ้วยได้ในราคาที่ต่ำกว่ายางก้อนถ้วยที่สะอาดและมีมาตรฐาน เฉลี่ยกิโลกรัมละ 3 – 5 บาท วิธีการกรีดยางจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญ โดยจะทำการกรีดยางทุกคืน เช่นเดียวกับการกรีดยางปกติ ถ้าเป็นสวนขนาดใหญ่ ให้แบ่งแปลงกรีดที่สามารถปฏิบัติการได้คนเดียว หลังจากกรีดคืนแรกจนถึงต้นสุดท้ายแล้วเดินย้อนกลับมาที่ต้นแรกอีกครั้ง แล้วบีบน้ำกรดที่เตรียมไว้แล้วลงไป 1 ครั้ง หรือ 1 ปี๊บ จากขวดบีบ หรือประมาณ 15 – 20 ลูกบาศก์เซนติเมตรต่อครั้งที่บีบ จากนั้นใช้วัสดุที่สะอาดคนน้ำยางกับน้ำกรดให้เข้ากัน ยางจะใช้เวลาในการจับตัวสมบูรณ์ไม่เกิน 3 ชั่วโมง ปฏิบัติเช่นนี้จนถึงต้นสุดท้าย แล้วปล่อยให้ก้อนยางที่จับตัวแล้วอยู่ในถ้วยจนถึงวันรุ่งขึ้น

ในวันที่ 2 หรือวันถัดไป ยางจะถูกจับตัวเป็นก้อนยางที่สมบูรณ์ ให้จับก้อนยางตะแคงในถ้วยน้ำยาง สังเกตได้ว่าจะมีน้ำเซรุ่มใสๆ เป็นสีเหลืองอ่อนๆ ถ้าหากยางที่ยังจับตัวไม่สมบูรณ์จะได้เซรุ่มที่มีสีขาวขุ่น แสดงว่าเติมน้ำกรดน้อยเกินไปให้เพิ่มได้อีกเล็กน้อย ลองสังเกตใหม่ในวันรุ่งขึ้น จนกว่าได้น้ำเซรุ่มอ่อนและใส เซรุ่มเหล่านี้จะมีฤทธิ์เป็นกรด มี pH เฉลี่ย 4.08 อย่างแท้จริงเพราะสามารถจับตัวยางได้เร็วขึ้น จากนั้นให้กรีดยางตามคำแนะนำเช่นเดียวกับวันแรก แล้วค่อยเดินกลับมายังต้นแรกอีกครั้ง ใส่กรดจากนั้นใช้วัสดุที่สะอาดคนน้ำยางเช่นเดิม ยางจะจับ

ตัวในด้วยพร้อมกับก้อนยางของวันแรก สำหรับบางสวนจะเก็บก้อนยางทันทีที่ก้อนยางของวันแรกจับตัว อาจเนื่องจากปริมาณน้ำยางมีเต็มถ้วยและต้องการรีบนำไปจำหน่าย พ่อค้ามักตีให้ราคาต่ำเพราะมีความชื้นและน้ำหลงเหลืออยู่มาก วิธีการเก็บสามารถปฏิบัติโดยการนำก้อนยางเสียบไว้กับลวดเกี่ยวด้วยน้ำยาง เพื่อให้ น้ำเซรุ่มหยดจะได้ไม่สกปรกขณะเก็บยางก้อนด้วยก่อนนำไปจำหน่าย

ในวันที่ 3 เก็บก้อนยางใส่ภาชนะที่สะอาดและหิวหรือนำไปได้สะดวก เพื่อเตรียมนำกลับไปฝั่งในโรงเรือน ในวันที่ 3 หยดกริดเพื่อให้ต้นยางได้พัก ในช่วงที่ขางพารามีราคาสูงเกษตรกรมักจะไม่ค่อยหยดกริด โดยการกริดขางมากกว่า 3 วันขึ้นไป ถือว่าเป็นการกริดที่หักโหมจึงควรระวังอาการเปลือกแห้งของหน้ายางด้วย

สำหรับวิธีการผลิตยางก้อนด้วยข้างต้นเป็นการทำยางก้อนด้วยบนต้นยาง โดยยังมีการผลิตยางก้อนด้วยอีกวิธีหนึ่งคือ การทำยางก้อนด้วยในโรงเรือน ซึ่งเป็นการผลิตยางก้อนด้วยที่ได้คุณภาพดีที่สุด ซึ่งมีวิธีการผลิตดังนี้

- 1) เก็บรวบรวมน้ำยางจากต้นยางนำมาที่โรงเรือนสำหรับทำการผลิตยางก้อนด้วย
- 2) กรองน้ำยางให้สะอาดโดยใช้วิธีเดียวกับการผลิตยางแผ่นดิบ
- 3) นำถ้วยรองน้ำยางที่ผ่านการทำความสะอาดแล้ววางเรียงบนโต๊ะหรือบนพื้นที่เรียบสม่ำเสมอ
- 4) เทน้ำยางที่ผ่านการกรองแล้วลงในถ้วยรองน้ำยาง ถ้วยละ 300 ซีซี
- 5) เตรียมกรด โดยใช้กรดฟอร์มิก 90% อัตราเนื้อกรด 0.4% ของเนื้อยางแห้งก่อนนำไปเจือจางให้มีความเข้มข้นที่ 2% ซึ่งสามารถเจือจางกรดโดยประมาณ คือ ตวงน้ำสะอาด 1 ลิตร ผสมกรดฟอร์มิก 90% ลงไปจำนวน 2 ช้อนแกงครึ่ง
- 6) เทน้ำกรดเจือจางแล้วลงในถ้วยน้ำยาง อัตรา 24 ซีซี (3 ช้อนแกง) ต่อถ้วย 1 ถ้วย (300 ซีซี) คนให้เข้ากันดี ด้วยพายขนาดเล็ก ไม่ต้องปิดฟองอากาศออก
- 7) ทิ้งไว้ให้น้ำยางจับตัวเป็นก้อน วันรุ่งขึ้นจึงนำไปแขวนไว้บนราวให้แห้งประมาณ 7-10 วัน ก็สามารถนำไปจำหน่ายได้

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประดับดวง กงเลิศ (2546) ได้ศึกษา ผลทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการขายผลผลิตขางพารา จากยางแผ่นดิบเป็นน้ำยางสด ในตำบลนิคมพัฒนา กิ่งอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของชาวสวนขางพาราที่เปลี่ยนรูปแบบการจำหน่ายผลผลิตทั้งการจำหน่ายแบบน้ำยางสดและยางแผ่น

คิบ รวมทั้งการจัดสรรเวลาของเกษตรกรชาวสวนยางพาราว่ามีผลให้สภาพความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างไร นอกจากนั้นยังศึกษาถึงราคาเชิงเปรียบเทียบระหว่างราคาน้ำยางสดกับราคาขายแผ่นคิบ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ทั้งเชิงพรรณนาและเชิงปริมาณ เพื่อให้ทราบถึงการตัดสินใจจำหน่ายผลผลิตยางพาราและการวางแผนกิจกรรมต่างๆ ข้อมูลปฐมภูมิได้จากการสำรวจข้อมูลภาคสนาม โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง จาก 4 หมู่บ้าน ซึ่งเน้นเฉพาะหมู่บ้านที่เกษตรกรชาวสวนยางได้เปลี่ยนรูปแบบการขายผลผลิตไปขายน้ำยางสด ในการรวบรวมข้อมูลนั้นใช้แบบสอบถามเชิงโครงสร้างสัมภาษณ์เกษตรกรรายบุคคล โดยสอบถามข้อมูลทั่วไปทางสังคมและเศรษฐกิจ โครงสร้างเศรษฐกิจการเกษตรของครัวเรือน เศรษฐกิจการผลิตยางพารา โครงสร้างรายได้และค่าใช้จ่าย การวิเคราะห์เชิงพรรณนา มีการนำข้อมูลปฐมภูมิที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เช่น ค่าเฉลี่ย ร้อยละ การแจกแจงความถี่ การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ซึ่งใช้สถิติพารามิเตอร์ การวิเคราะห์ความแตกต่างทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรก่อนและหลังการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการขายผลผลิตยางพารา เช่น รายได้ การออม การพักผ่อน เป็นต้น

ผลจากการวิจัยพบว่า สวนยางพาราที่เกษตรกรถือครองนั้น ส่วนใหญ่เป็นสวนยางพาราขนาดเล็ก ลักษณะการกรีดยางจึงเป็นแบบกรีดยางเองมากกว่าการจ้างกรีดยาง สาเหตุของการเปลี่ยนรูปแบบการขายเป็นน้ำยางสดนั้นมีสาเหตุหลักคือ ร้อยละ 95 ไม่เหนื่อยและทำงานเสร็จเร็วเป็นปัจจัยที่มีผลมากที่สุด การจำหน่ายผลผลิตน้ำยางสดของเกษตรกรในตำบลนิคมพัฒนานั้น มีแหล่งจำหน่ายอยู่หลายแห่งในหมู่บ้าน โดยเฉพาะพ่อค้าคนกลางนั้นมีจำนวนมาก บางกลุ่มจะเลือกขายโดยพิจารณาจากราคาน้ำยาง และการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยราคายางแผ่นคิบกับน้ำยางสด ในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมาเกษตรกรนิยมทำยางแผ่นเพื่อขาย แต่ในปัจจุบันเกษตรกรเปลี่ยนมาเป็นการขายน้ำยาง สาเหตุจากความไม่แตกต่างของราคามากนัก ราคายางแผ่นคิบเฉลี่ยในช่วงเวลาดังกล่าวไม่แตกต่างกับราคาน้ำยางสดเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจะเห็นได้ว่าราคายางเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผลิตน้ำยางสด นอกจากไม่เหนื่อยแล้ว ในการทำยางแผ่นคิบนั้นมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและใช้เวลาในการผลิตมากกว่า เกษตรกรที่ทำยางแผ่นคิบจะใช้เวลาใน 1 วันเพื่อการทำกิจกรรมผลิตยางพารา 10.03 ชั่วโมงต่อครัวเรือน ในขณะที่การทำน้ำยางสดใช้เวลาเพียง 7.32 ชั่วโมงต่อครัวเรือน เกษตรกรจึงมีเวลาในการพักผ่อนสามารถประกอบอาชีพเสริมได้มากขึ้น เดิมที่ทำยางแผ่นคิบเกษตรกรร้อยละ 60 ไม่มีอาชีพเสริม ส่วนที่เหลือมีอาชีพเสริม แต่เมื่อเปลี่ยนมาขายน้ำยางสดแล้วเกษตรกรมีอาชีพเสริม ร้อยละ 84 ส่งผลให้ความเป็นอยู่ดีขึ้นทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม

วิจิตต์ ดันติพิมลพันธ์ (2541) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกขายยางแผ่นคิบและน้ำยางสดของเกษตรกรในจังหวัดสงขลา การวิจัยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่มี

ผลกระทบต่อทางเลือกขายยางของเกษตรกรชาวสวนยาง ทั้งในลักษณะของน้ำยางสดและยางแผ่นดิบ โดยศึกษาสภาพทั่วไป สภาพเศรษฐกิจ ความคิดเห็น ทัศนคติของเกษตรกรในจังหวัดสงขลา รวมทั้งปัญหาที่เกี่ยวข้องและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา การศึกษาใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental random sampling) ในการสัมภาษณ์ผู้ที่นำยางมาขายยังแหล่งรับซื้อทั้งแหล่งรับซื้อน้ำยางสด และแหล่งรับซื้อยางแผ่นดิบ โดยสุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 115 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงพื้นที่ในการสุ่มตัวอย่าง (purposive sampling) การไปสุ่มที่ตลาดท้องถิ่นที่รับซื้อยางแผ่นดิบและน้ำยางสด ซึ่งทำให้ได้รับข้อมูลโดยตรงเนื่องจากเกษตรกรท้องถิ่นมักจะนำผลผลิตมาขายในแหล่งรับซื้อที่อยู่ใกล้เสมอ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่ขายยางแผ่นมีระดับการศึกษาที่สูงกว่าและมีรายได้มากกว่าเนื่องจากมีพื้นที่สวนยาง โดยจากการทดสอบค่าทางสถิติพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกขายยางแผ่นดิบและน้ำยางสดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นผลมาจากขนาดที่ดินที่ถือครอง รายได้เฉลี่ยต่อปี ภาระหนี้สิน ระยะทางโดยเฉลี่ย ความสะดวกสบายในการผลิต การขาย ความยุติธรรม ปัจจัยที่ไม่พบว่ามีผลสัมพัทธ์ทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ การศึกษา ช่องทางการจำหน่าย การประกันราคา พ่อค้าคนกลางและอำนาจในการต่อรอง ด้านทัศนคติระหว่างผู้ที่ขายยางแผ่นดิบและผู้ที่ขายน้ำยางสด เห็นด้วยว่ารายได้จากการขายน้ำยางสดน้อยกว่าการขายยางแผ่นดิบ การประกันราคาขายจึงจะเป็นการประกันราคาขายยางแผ่นดิบซึ่งสูงกว่าน้ำยางสด ดังนั้นจึงมีผลทำให้ผู้ที่ขายน้ำยางสดเปลี่ยนไปเลือกขายยางแผ่นดิบแทน และการขายน้ำยางสดมักจะไม่มีอำนาจต่อรอง โดยเฉพาะการตรวจวัดความเข้มข้นของเนื้อยาง ซึ่งจะถูกราคาที่กำหนดด้วยพ่อค้าคนกลาง แต่ราคาก็จะต่อรองได้มากกว่าการขายยางแผ่นดิบ และการขายยางไม่ว่าจะขายในลักษณะใด ชาวสวนยางมักจะขายให้กับพ่อค้าประจำ

อภิสิทธิ์ ไชยลาภ (2545) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตยางพาราในสวนป่าขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะทั่วไปในการประกอบการสวนยางพารา วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลผลิตยางพารา และศึกษาปัญหาในการใช้ปัจจัยการผลิตและประสิทธิภาพในการผลิตยางพารา อันจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมจากสวนป่าต่างๆ ภายในเขตอุตสาหกรรมป่าไม้ขนาดใหญ่ ในพื้นที่จังหวัดกระบี่ และจังหวัดตรัง จำนวน 62 แปลง คิดเป็นพื้นที่ 12,084 ไร่ หรือประมาณร้อยละ 63.13 ของพื้นที่กรีดยางขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะทั่วไปในการประกอบการสวนยางพาราขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ มีลักษณะที่แตกต่างจากการประกอบการสวนยางพาราของเอกชนทั่วไป เช่น พื้นที่สวนยางเป็นเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ การแบ่งส่วนผลตอบแทนระหว่างองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้กับผู้กรีดยางพาราในอัตราร้อยละ 65 ต่อ 35 เป็นต้น เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มี

อิทธิพลต่อผลผลิตยางพาราแล้วผลปรากฏว่าจากการประมาณการสมการการผลิตแบบคอบบ์ - คักลาส (Cobb Douglas) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลผลิตยางพารา คือ ปัจจัยแรงงาน และจำนวนปุ๋ยที่ใส่เพื่อบำรุงต้นยางพารา โดยที่สัมประสิทธิ์ปัจจัยแรงงาน มีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และสัมประสิทธิ์ปุ๋ยเคมี มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 การศึกษาผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตในการใช้ปัจจัยการผลิตในการผลิตยางพารานั้นผลปรากฏว่า การผลิตอยู่ในช่วงผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตเพิ่มขึ้น (increasing return to scale) โดยค่าผลรวมของสัมประสิทธิ์ของแรงงานกรีดและจำนวนปุ๋ยมีค่าเท่ากับ 1.776 การศึกษาประสิทธิภาพทางเทคนิคของการใช้ปัจจัยการผลิตยางพารา คือ ปัจจัยแรงงาน และปุ๋ยเคมี โดยสมมติให้ปัจจัยอื่นๆคงที่ ปรากฏว่าถ้ามีการเพิ่มการใช้แรงงาน 1 คน-วัน จะมีผลทำให้ผลผลิตยางพาราเพิ่มขึ้น 31.76 กิโลกรัมต่อไร่ และหากมีการเพิ่มการใช้ปุ๋ยเคมีอีก 1 กิโลกรัมต่อไร่ จะมีผลทำให้ผลผลิตยางพาราเพิ่มขึ้นอีก 2.80 กิโลกรัมต่อไร่ การศึกษาประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของการใช้ปัจจัยการผลิตยางพารา คือ ปัจจัยแรงงาน และปุ๋ยเคมี พบว่า มูลค่าผลผลิตเพิ่มจากการใช้ปัจจัยแรงงานต่อราคาค่าแรงงานมีค่าเท่ากับ 7.33 ซึ่งมากกว่า 1 แสดงว่าการใช้ปัจจัยแรงงานอยู่ในระดับต่ำกว่าจุดเหมาะสม ควรเพิ่มการใช้แรงงานในการผลิตยางพารา และในการใช้ปุ๋ยเคมี พบว่า มูลค่าผลผลิตจากการใช้ปุ๋ยเคมีเพิ่มต่อราคาปุ๋ยเคมีเท่ากับ 7.31 ซึ่งมากกว่า 1 เช่นกัน แสดงว่าการใช้ปัจจัยปุ๋ยเคมีต่ำกว่าระดับที่เหมาะสม ควรเพิ่มการใช้ปุ๋ยเคมีในการผลิตยางพารา จะเห็นว่าประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของการใช้ปัจจัยการผลิตแรงงาน และการใช้ปุ๋ยเคมียังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าจุดเหมาะสม แสดงว่ายังมีการใช้ปัจจัยการผลิตยังไม่เต็มที่

ประภากรณ์ บัวนุศย์ (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมยางแห่งประเทศไทยในตลาดโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การผลิตและการตลาดของอุตสาหกรรมยางแห่งประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของอุตสาหกรรมยางแห่งประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมยางแห่งประเทศไทย โดยเปรียบเทียบกับประเทศที่มีความสามารถในการผลิตล้าหน้าไทย และประเทศที่มีการผลิตใกล้เคียงกัน และเพื่อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมยางแห่งประเทศไทย ขอบเขตการศึกษาถึงความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมยางแห่งประเทศไทย โดยการศึกษาชี้ให้เห็นความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมยางแห่งประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย และอินโดนีเซีย โดยได้รวบรวมความคิดเห็นของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยางแท่งเฉพาะที่เป็นบริษัทเอกชนของประเทศไทยจำนวน 15 บริษัท ตามบัญชีรายชื่อผู้จดทะเบียนผลิตยางแท่งเอสทีอาร์ ปี พ.ศ. 2546 ของสถาบันวิจัยยาง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์รายบุคคล (Personal Interview) ด้วยแบบสอบถามเชิงโครงสร้าง (Structured Questionnaire) สำหรับบริษัทที่อยู่ในจังหวัดสงขลา ส่วนบริษัทที่อยู่ต่างจังหวัด ผู้วิจัยใช้วิธีการ

ส่งแบบสอบถามทั้งทางไปรษณีย์และโทรสารประกอบการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ระหว่างเดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

ผลจากการศึกษาพบว่า ประเทศไทยเป็นประเทศผู้ส่งออกยางอันดับหนึ่งของโลก เมื่อแยกตามประเภทยางที่ส่งออกแล้วไทยส่งออกยางแผ่นรมควันเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือยางแท่ง และน้ำยางข้นเป็นอันดับสาม โดยมีประเทศคู่แข่งที่สำคัญคือ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย แต่เมื่อพิจารณายางแท่งพบว่าปัจจัยที่เป็นข้อได้เปรียบที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมยางแท่งไทยคือ บทบาทของภาครัฐในด้านสิทธิพิเศษ การส่งเสริมการลงทุนและการขยายตลาดส่งออกใหม่ ราคาเศษยางที่เป็นวัตถุดิบในการผลิตยางแท่งในตลาดโลก ความสามารถในการแข่งขันในตลาดต่างประเทศ ด้านปัจจัยที่เป็นข้อเสียเปรียบ คือ สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ราคายางแผ่นดิบ ปริมาณยางแผ่นดิบ และเศษยางที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตยางแท่ง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการควบคุมต้นทุน ดังนั้นอุตสาหกรรมยางแท่งไทยอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบเชิงเปรียบเทียบอยู่

ปรีดีเปรม ทศนกุล (2551) ศึกษาการผลิตยางก้อนด้วยคุณภาพดี พบว่า ผลผลิตต้นน้ำสำหรับยางพารา คือ น้ำยางสด ยางก้อนถ้วย และเศษยาง โดยผลผลิตต้นน้ำจะนำไปเป็นวัตถุดิบในการผลิตในอุตสาหกรรมแปรรูปขั้นต้น เป็นน้ำยางข้น ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง ยางแผ่นผึ่งแห้ง และยางเครพ ซึ่งจะนำไปเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดต่างๆต่อไป แต่อย่างไรก็ตาม วัตถุดิบยางต่างๆไปก่อนเข้าสู่กระบวนการแปรรูป จะต้องมีการตรวจสอบเนื้อยางแห้ง และปริมาณความชื้น ซึ่งเป็นสมบัติเบื้องต้น และเป็นการตกลงกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย การผลิตวัตถุดิบยางที่พัฒนาขึ้นใหม่ จึงเป็นทางเลือกของเกษตรกรที่จะให้ได้วัตถุดิบที่มีคุณภาพดี และง่ายต่อการแปรรูป เช่น การผลิตยางก้อนถ้วย ดังนั้นเกษตรกรหลายๆจังหวัดทางภาคใต้เช่น จ.นครศรีธรรมราช จ.สุราษฎร์ธานี และทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น จ.หนองคาย จ.มุกดาหาร จ.บุรีรัมย์ มีการผลิตยางก้อนถ้วยกันเพิ่มขึ้น โดยยางก้อนถ้วยถือได้ว่าเป็นวัตถุดิบขั้นต้นที่ใช้ในการผลิตยางแท่ง ยางก้อนถ้วยคุณภาพดีก็จะส่งผลให้ได้ยางแท่งที่มีคุณภาพดีด้วย อีกทั้งในกระบวนการผลิตไม่ต้องผ่านเครื่องจักรหลายตัว เพราะวัตถุดิบมีความสะอาดอยู่แล้ว เป็นการลดต้นทุนการผลิตยางแท่ง และยังใช้น้ำในกระบวนการผลิตน้อย หากยางแท่งที่ผลิตจากยางก้อนถ้วยคุณภาพดีสามารถผลิตยางแท่งได้ไม่ต่ำกว่าชั้น STR5 และถ้าหากใช้ยางก้อนถ้วยผสมกับขี้ยางหรือยางแผ่นดิบสามารถผลิตได้ยางแท่ง STR10 เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ผลผลิตหลักจากสวนยางที่เกษตรกรเลือกผลิตจำหน่ายแก่พ่อค้าคนกลางมี 3 ชนิด คือ น้ำยางสด ยางก้อนถ้วย และยางแผ่นดิบ ผลผลิตทั้งสามชนิดเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมผลิตยางดิบหลัก คือ น้ำยางข้น ยางแท่ง และยางแผ่นรมควัน ยางแต่ละประเภทมีตลาดปลายทางอิสระที่ไม่ขึ้นต่อกัน เกษตรกรชาวสวนยางจะเลือกวัตถุดิบชนิดใดย่อมขึ้นอยู่กับ

ราคาของยางดิบแต่ละชนิดเป็นสำคัญ แต่เนื่องจากวัตถุดิบทั้งสามชนิดผลิตจากน้ำยางสดเหมือนกัน ดังนั้นการผลิตวัตถุดิบชนิดใดชนิดหนึ่งมากเกินไปจะกระทบต่อราคาและปริมาณที่เหลือในท้องถิ่นทันที เกษตรกรชาวสวนยางจึงต้องศึกษาสภาวะกลไกของตลาดเพื่อใช้เป็นทางเลือกในการผลิตวัตถุดิบให้ตรงกับความต้องการของตลาด การผลิตยางก้อนถ้วยจึงเป็นทางเลือกที่เกษตรกรควรให้ความสนใจและผลิตให้มีคุณภาพที่ดี เพื่อให้ยางก้อนถ้วยสะอาด ไม่มีกลิ่นเหม็น สามารถนำไปผลิตเป็นยางแท่ง STR 5 หรือ STR 10 ที่มีคุณภาพสูงกว่ายางแท่งที่ผลิตจากเศษยาง โดยก่อนทำการผลิต เกษตรกรควรศึกษาระบบกรีด ปริมาณน้ำยางของยางแต่ละต้น ขนาดของแปลงกรีด การใช้ ชนิด และการเตรียมสารละลายกรด ภาชนะที่สะอาดสำหรับเก็บก้อนยาง บริเวณและวิธีการฝังยาง ซึ่งกรรมวิธีการผลิตไม่ใช่เรื่องยากอย่างที่คิด เป็นขั้นตอนที่ง่าย ใช้น้ำน้อย ประหยัดเวลา เกษตรกรจึงมีเวลาว่างในการทำกิจกรรมอื่น และมีตลาดรองรับทั่วประเทศ ดังนั้นการผลิตยางก้อนถ้วยคุณภาพดีจะช่วยพัฒนากระบวนการผลิตยางแท่งไทยที่สามารถลดต้นทุนการผลิต นอกจากนี้ยังสามารถเพิ่มศักยภาพในการผลิตยางก้อนถ้วยของเกษตรกรชาวสวนยางไทยให้สูงขึ้น

ปรีดีปรม ทศนกุล (2551) ศึกษาลักษณะของยางก้อนถ้วยคุณภาพดีแบบวิถีชาวบ้าน เนื่องจากในสภาวะปัจจุบันเกษตรกรทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือนิยมนผลิตยางก้อนถ้วยมากขึ้น เพราะเป็นพื้นที่ที่ห่างไกลจากโรงงานแปรรูปยางดิบและเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง นอกเหนือจากการผลิตยางแผ่นดิบหรือส่งขายน้ำยางสดโดยตรง เกษตรกรชาวสวนยางจะใช้เวลาการผลิตไม่มากนัก สะดวกรวดเร็ว จึงมีเวลาในการทำกิจกรรมอื่นมากขึ้น และที่สำคัญมีตลาดรองรับ อย่างไรก็ตามเกษตรกรควรมีความรู้ความเข้าใจ เพื่อใช้เหตุผลในการประกอบการพิจารณาในการผลิตยางก้อนถ้วยดังนี้

- (1) ศึกษาตลาดหรือแหล่งที่รับซื้อยางก้อนถ้วย สวนยางบางแห่งจะมีพ่อค้าเข้ามารับซื้อถึงในสวน บางแห่งจะรวบรวมยางก้อนแล้วส่งขายให้กับจตุรับซื้อ
- (2) สวนยางอยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกลจากแหล่งน้ำ ไม่สะดวกในการทำยางแผ่น เนื่องจากการผลิตยางแผ่นดิบจำเป็นต้องใช้น้ำสะอาดและใช้ในปริมาณที่ค่อนข้างมาก
- (3) อยู่ห่างไกลจากโรงงานแปรรูปยางแผ่นรมควันและน้ำยางข้น สำหรับยางก้อนถ้วยใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตยางแท่ง
- (4) ศึกษาสภาวะราคาของธรรมชาติระหว่างราคาของแผ่นดิบกับน้ำยางสด ช่วงไหนที่ราคาของแผ่นดิบดีเกษตรกรที่ไม่สนใจผลิตยางแผ่นดิบเพราะให้เหตุผลว่า วิธีการผลิตมีหลายขั้นตอน ยุ่งยาก จึงหันมาผลิตยางก้อนถ้วยแทนเนื่องจากยางก้อนถ้วยมีราคาใกล้เคียงกับยางแผ่นดิบ หากช่วงไหนราคาน้ำยางสดสูงกว่ายางแผ่นดิบสามารถตัดสินใจขายน้ำยางสดได้เลย

(5) เปิดกรีดหน้ายางใหม่ คุณภาพของน้ำยางที่ไหลออกมาในช่วงวันแรก ๆ ของการเปิดกรีดหน้ายางใหม่จะมีลักษณะข้นกว่าปกติ น้ำยางมีเสถียรภาพต่ำเพราะมีองค์ประกอบของสารที่ไม่ใช่ยางสูงกว่าปกติ ค่าความต้านแรงดึงจะต่ำกว่าน้ำยางสดที่กรีดอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นปัจจัยหนึ่งในการประกอบการตัดสินใจผลิตยางก้อนถ้วยในช่วงระยะแรกได้

(6) ฤดูกาล เหมาะสำหรับในช่วงฤดูฝน บางครั้งไม่สามารถคาดเดาได้ว่าคืนไหนฝนจะตก นอกจากจะฟังจากการพยากรณ์อากาศ หากฝนตก ไม่สมควรกรีดยางอยู่แล้ว ถ้าคืนนั้นฝนไม่ตกแต่ได้กรีดยางไปแล้ว กรณีผลิตยางก้อนถ้วยคงไม่มีปัญหา แต่หากจะขายน้ำยางสดหรือผลิตเป็นยางแผ่นดิบจะไม่สามารถนำไปผลิตได้ เพราะน้ำยางจะมีน้ำฝนปะปน ทำให้น้ำยางจับตัวเป็นเม็ดและเกิดการเสียดสภาพได้ง่าย แต่การกรีดยางในช่วงฤดูฝนตกต้องระวังหน้ายางเกิดความเสียหายได้

แววสุดา หนูอุไร (2542) ได้ศึกษา วัฒนธรรมการทำงานของชาวสวนยางพาราในตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ให้ความสนใจเรื่องวัฒนธรรมการทำงานของชาวสวนยางพาราในตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ในประเด็นปัจจัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมการทำงาน และผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในกลุ่มอาชีพการทำสวนยาง ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นการศึกษาที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมการทำงาน ปัจจัยด้านครอบครัว ด้านชุมชน ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรมการทำงาน ด้านจิตวิสัย ด้านวัตถุวิสัย ผลกระทบต่อการดำรงชีวิตระดับปัจเจกบุคคล ระดับครอบครัว ระดับชุมชน ในด้านความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวของชาวสวนยางเหมือนกับอาชีพอื่นๆ สภาพของชุมชนมีอิทธิพลต่อการทำงานของชาวสวนยางในขั้นตอนการกรีดยาง และการทำยางแผ่น โดยวิธีการทำยางแผ่นถ้าสมาชิกในชุมชนมีความคิดจะทำยางแผ่นดี คือ ราคาสูงอยู่ สมาชิกคนอื่นๆ ก็จะเห็นด้วยกับการทำยางแผ่น และถ้าในชุมชนนิยมทำยางแผ่นชั้นดี คนอื่นๆ ก็ต้องพยายามทำให้เป็นยางแผ่นชั้นดีด้วยเพื่อจะได้เข้ากลุ่ม และทำให้ชุมชนมีชื่อเสียงไปด้วยเกี่ยวกับการตลาด ในอดีตชุมชนนี้เคยรวบรวมยางแผ่นที่มีคุณภาพ จำนวน 4-10 คน โดยคัดเลือกคนที่ฝีมือในการทำยางแผ่นแล้วก็นำไปขายยังจุดรับซื้อ ทำให้ราคาดีและมีอำนาจต่อรองราคาได้บ้างเล็กน้อย แต่ทำได้อยู่เพียง 8 ปีก็หยุดเนื่องจากชุมชนไม่ให้ความร่วมมือ และสมาชิกเดิมก็ลดฝีมือลง อีกทั้งสมาชิกใหม่ก็ไม่รวมเข้ากลุ่ม เพราะวิธีการทำยางแผ่นชั้นดีนั้นจะต้องมีความพยายามและเหนื่อยมาก และจะต้องพิถีพิถันในการทำ พอระยะหลังๆ ต่างคนต่างนำไปขายกันเองจนถึงปัจจุบัน โดยที่ไม่มีอำนาจต่อรองราคากับผู้ซื้อขายนอกจากนี้การแปรรูปผลผลิตของชุมชนก็เข้ามามีส่วนร่วมด้วย กล่าวคือ วิธีการแปรรูปมี 2 วิธีคือ ขายน้ำยางสดและทำยางแผ่น ซึ่งจะเลือกแปรรูปอย่างไรนั้นสมาชิกในชุมชนได้ปรึกษาหารือกันถึงวิธีที่ดีที่สุด ถ้าช่วงไหนราคาน้ำยางสูงกว่ายางแผ่น ชุมชนก็จะขายน้ำยางทั้งหมด แต่สำหรับ

คนที่อยู่ไกลออกไปก็ทำไม่ได้เพราะไม่มีคนเข้าไปรับซื้อน้ำยาง แต่ถ้าช่วงไหนที่ราคายางแผ่นสูง ชุมชนก็จะหันกลับไปทำยางแผ่นอีก ซึ่งถ้าสมาชิกคนใดเห็นควรก็ปฏิบัติตามไป เพราะการตัดสินใจจากสมาชิกหลายๆคน สำหรับการประเมินผลติดตามผลการผลิตในชุมชน โดยสมาชิกในชุมชนช่วยกันติดตามว่าจะผลิตอย่างไรที่จะไม่ขาดทุนและได้รายได้มากกว่า เพื่อจะได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องและสามารถทำได้ นั่นคือ สรุปได้ว่าปัจจัยทางด้านชุมชนมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมการทำงานของชาวสวนยาง กล่าวคือ ชุมชนว่าอย่างไรสมาชิกในชุมชนก็ปฏิบัติตามกันทั้งในอดีตจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจในอาชีพเสริมก่อให้เกิดวัฒนธรรมการทำงานในด้านจิตวิสัย เนื่องจากชาวสวนยางส่วนใหญ่จะมีรายได้จากการประกอบอาชีพเพียงทางเดียว คือการขายยางแผ่นหรือน้ำยางสด ซึ่งทำให้บางครอบครัวพอยังชีพอยู่ได้ บางครอบครัวพอบ้างไม่พอบ้าง จึงพยายามดิ้นรนเพื่อหารายได้เข้าสู่ครอบครัว โดยการหาอาชีพเสริมหลังจากกรีดยางเสร็จแล้วเพื่อให้ครอบครัวอยู่รอด และจากการศึกษาวัฒนธรรมการทำงาน ขั้นตอนการผลิตยางที่ได้มาตรฐาน ซึ่งจะส่งผลให้ชาวสวนยางมีความพยายามในการทำงานเริ่มตั้งแต่การกรีดยางซึ่งทำในตอนกลางคืน การเก็บ การทำแผ่น นำไปตาก ซึ่งกว่าจะเสร็จขั้นตอน ชาวสวนยางต้องใช้เวลาประมาณ 14 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งถือว่าเป็นการใช้เวลามาก สภาพการทำงานของชาวสวนยางพาราใน 1 วันจะมีเวลาว่างจริงๆ อยู่ประมาณ 3 ชั่วโมง คือ ช่วงเวลา 15.00 – 18.00 น. ผลกระทบทางด้านสังคม คือ มีเวลาที่จะได้พบปะกับเพื่อนบ้านน้อยหรือบางคนอาจจะไม่มีเวลาเลยใน 1 วัน ทำงานตลอดโดยไม่ได้พักเพราะหลังจากเสร็จการทำยางแล้ว กินข้าว อาบน้ำ ดูแลสวนยาง ต้องรีบเข้านอนเพื่อเก็บแรงไว้ทำงานในวันต่อไป

นางลักษณ์ สืบชนะ (2548) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางในอำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ ลักษณะการขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ และปัจจัยด้านการผลิตและการขายกับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพารา ตลอดจนปัญหา อุปสรรคในการขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยาง ในอำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา โดยการสุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบ และเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด จาก 5 ตำบลที่มีพื้นที่ปลูกยางมากเป็น 5 อันดับแรกของอำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา จำนวน 100 ราย จำแนกเป็นเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด 60 ราย และเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบ 40 ราย รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์รายบุคคลด้วยแบบสอบถามเชิงโครงสร้าง ใช้วิธีวิเคราะห์เชิงพรรณนาและวิเคราะห์เชิงปริมาณ ได้ผลการศึกษาโดยสังเขปดังนี้

เกษตรกรที่มีสถานภาพเป็นเจ้าของสวนยางส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีสถานภาพสมรส อายุเฉลี่ย 43.30 ปีซึ่งอยู่ในวัยแรงงาน จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5.08 คน เป็นแรงงานในครอบครัวเฉลี่ย 2 คน ประกอบอาชีพการทำสวนยางพารา

เป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม ในสัดส่วนร้อยละ 50 เท่ากัน เกษตรกรที่ขายน้ำยางสดมีรายได้รวมเฉลี่ย 22,134 บาทต่อเดือน เกษตรกรร้อยละ 58 มีภาวะหนี้สิน โดยจุดประสงค์ของการก่อหนี้ของเกษตรกรร้อยละ 51.72 เพื่อนำไปใช้สร้างที่อยู่อาศัย ซื้อมอเตอร์ เป็นเงินทุนหมุนเวียนเพื่อค้าขาย เกษตรกรมีเนื้อที่สวนยางถือครองเฉลี่ย 17 ไร่ ซึ่งเป็นสวนยางขนาดเล็ก โดยส่วนใหญ่มีเอกสารสิทธิ์เป็นโฉนดที่ดิน อยู่ห่างจากแหล่งรับซื้อเฉลี่ย 5 กิโลเมตร โดยสวนยางมีอายุเฉลี่ย 15 ปี เกษตรกรร้อยละ 96 จัดการดูแลสวนยางเอง โดยมีทั้งการจ้างกรีดยางและกรีดยางเอง ระบบกรีดยางที่ใช้มากในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ ระบบการกรีดยางแบบสองวันเว้นวัน และสามวันเว้นวัน สำหรับเกษตรกรที่จ้างกรีดยางมากกว่าร้อยละ 80 ใช้อัตราส่วนแบ่งการจ้างกรีดยางแบบ 60:40 เกษตรกรที่ขายน้ำยางสดมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อถึงสวน ในกรณีที่เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบ เจ้าของสวนยางหรือคนรับจ้างกรีดยางต้องนำผลผลิตไปขายให้กับพ่อค้าคนกลางในตลาดท้องถิ่น เกษตรกรที่ขายน้ำยางสดร้อยละ 90 ไม่คิดจะเปลี่ยนไปขายยางแผ่นดิบ โดยให้เหตุผลว่า ไม่เหนื่อย เสร็จเร็ว ประกอบอาชีพเสริมได้ และราคาไม่แตกต่างกันมากนัก ส่วนเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบร้อยละ 62.50 คิดจะเปลี่ยนไปขายน้ำยางสด ด้วยเหตุผลเดียวกัน เกษตรกรรับรู้ข่าวสารด้านการตลาดและราคาผลผลิตยางพาราจากสื่อโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 82 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจและปัจจัยด้านการผลิตและการขายกับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพารา พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิต ได้แก่ รายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน เอกสารสิทธิ์ถือครอง และการนำยางไปขาย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 1 และระยะทางจากสวนยางถึงแหล่งรับซื้อที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 5 ปัญหา อุปสรรคของเกษตรกรที่ขายน้ำยางสดที่สำคัญ คือ การคิดเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้ง เนื่องจากขั้นตอนการวัดความเข้มข้นและการชั่งน้ำหนักจะกระทำโดยผู้รับซื้อเพียงฝ่ายเดียว ส่งผลให้ไม่ได้รับความยุติธรรม สำหรับเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบจะประสบปัญหาการตกลงราคาขายและจัดชั้นคุณภาพยางแผ่นดิบ

วิฑูร อินทมนั (2538) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการขายน้ำยางสดและยางแผ่นของเกษตรกร ตำบลปริก อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานทางด้านสังคม เศรษฐกิจและกายภาพ เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการขาย ปัญหาและข้อเสนอแนะในการขายน้ำยางสดและยางแผ่น ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายแล้วเก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์เกษตรกร 3 หมู่บ้าน เป็นเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด 100 คน และเกษตรกรที่ขายยางแผ่น 100 คน รวม 200 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 ของเกษตรกรที่ขายน้ำยางสดและยางแผ่นในหมู่ที่ 2, 5 และ 7 ตำบลปริก อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนบุตร อาชีพหลัก การใช้แรงงาน ระดับรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน ปริมาณผลผลิตยาง สภาพการมีหนี้สินและปัจจัย

ด้านกายภาพ คือ ขนาดเนื้อที่ถือครอง การมีแหล่งน้ำ และระยะทางจากสวนไปยังจุดรับซื้อ ผู้วิจัย ได้ศึกษาปัญหาของเกษตรกรตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งปัญหาออกเป็น 2 ด้าน คือ ปัญหาการผลิต และปัญหาการขาย ซึ่งสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยได้ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยทางด้านสังคม เศรษฐกิจและกายภาพที่มีผลต่อการขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยาง เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและวางแผนผลิต ตลอดจนการขายให้เกษตรกรต่อไป

ผลจากการวิจัย คือ ลักษณะโดยทั่วไปของปัจจัยทางด้านสังคม โดยสรุปผลได้ว่า เกษตรกรที่ขายน้ำยางสดมีการใช้แรงงานเฉลี่ย 2 คนและเกษตรกรที่ขายยางแผ่นมีการใช้แรงงานเฉลี่ย 2.6 คน ซึ่งมากกว่าการใช้แรงงานของเกษตรกรที่ขายน้ำยางสดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพหลัก คือ การทำสวนยาง รายได้ของครอบครัวเฉลี่ย/ครัวเรือน/ปี ของเกษตรกรที่ขายน้ำยางสดน้อยกว่าเกษตรกรที่ขายยางแผ่น เกษตรกรทั้งที่ขายน้ำยางสด และยางแผ่นต่างมีหนี้สินจากการนำเงินไปซื้อวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในสวนยางรวมไปถึงการซื้อที่ดินเพื่อขยายพื้นที่ปลูกยาง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางด้านกายภาพ พบว่า การถือครองที่ดินในการทำสวนยาง ส่วนใหญ่ของเกษตรกรที่ขายน้ำยางสดและยางแผ่นคิมีที่ดินเป็นของตนเอง แต่มีขนาดถือครองที่แตกต่างกัน โดยเกษตรกรที่ขายยางแผ่นมีขนาดเนื้อที่ถือครองเฉลี่ยมากกว่า

ปัจจัยทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และกายภาพบางประการ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนบุตร และการใช้แรงงาน การให้ความสำคัญ แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร ปริมาณผลผลิตของยาง และขนาดเนื้อที่ถือครอง มีผลต่อการขายน้ำยางสดและยางแผ่นคิ

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

วิธีการวิจัยประกอบด้วย ข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งในส่วน of ข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ โดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจากการสัมภาษณ์เกษตรกรชาวสวนยางพาราใน อำเภอสระตะกอย จังหวัดสงขลา การวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกผลิตยางพารา รูปแบบต่างๆ ในสถานการณ์ปัจจุบันของเกษตรกรรายย่อยใน อำเภอสระตะกอย จังหวัดสงขลา นั้นผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลทุติยภูมิและปฐมภูมิ ดังนี้

3.1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

เป็นข้อมูลที่มีผู้ศึกษาและเก็บรวบรวมไว้แล้ว เช่น ศักยภาพการผลิตยางพารา สถานการณ์การผลิต และความต้องการยางพารา นโยบายรัฐที่เกี่ยวข้องกับยางพารา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตยางแผ่นดิบ น้ำยาง และยางก้อนถ้วย ซึ่งข้อมูลดังกล่าวได้มาจากเอกสารต่างๆ เช่น รายงานการวิจัย บทความวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ วารสาร และเอกสารทางวิชาการต่างๆ ซึ่งได้รวบรวมไว้โดยสถาบันวิจัยยาง สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สมาคมยางพาราไทย และหน่วยงานอื่นๆ โดยได้ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ หอสมุดคุณหญิงหลงอรรถกระวีสุนทร ห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ศูนย์วิจัยยางสงขลา การสืบค้นข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตต่างๆ เป็นต้น

3.1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

เป็นการสำรวจ และเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกพื้นที่ศึกษาแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่แบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเชิงโครงสร้าง (Structured Questionnaire) ที่ประกอบไปด้วยคำถามเกี่ยวกับ สภาพข้อมูลทั่วไปทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร สภาพการทำสวนยางพาราของเกษตรกร การเลือกขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกร การผลิตยางแผ่นดิบ น้ำยาง และยางก้อนถ้วยตลอดทั้งรายการต้นทุนบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตยางพาราในแต่ละรูปแบบของเกษตรกร รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและแปรรูปยางพาราแต่ละประเภทโดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ เกษตรกรชาวสวนยางพารา ในเขตพื้นที่อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา ซึ่งมีทั้งหมด 9 ตำบล โดยตำบลที่เจาะจงเลือกเพื่อทำการวิจัยในค้างนี้ คือ ตำบลที่มีการปลูกยางพารามากที่สุด 3 อันดับแรกของอำเภอสะเตา ได้แก่ ตำบลสำนักแคว ตำบลปรัก และตำบลปางเบซาร์ จากพื้นที่ใน 3 ตำบลดังกล่าวได้ทำการเจาะจงเลือกหมู่บ้านที่มีพื้นที่การปลูกยางพารามากที่สุดมาตำบลละ 1 หมู่บ้าน (ตารางที่ 3.1) โดยเลือกสุ่มเกษตรกรตัวอย่างจากเกษตรกรในพื้นที่สวนยาง และจากแหล่งรับซื้อยางในพื้นที่ ที่ได้เข้ามาจำหน่ายผลผลิตในแต่ละแหล่งรับซื้อจนครบจำนวนตัวอย่าง และได้ทำการสอบถามข้อมูลของเกษตรกรโดยตรง

2) ตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาทำการวิจัยในค้างนี้ คือเกษตรกรที่เป็นเจ้าของชาวสวนยางจำนวน 90 ราย จากเกษตรกรทั้งหมด 3 ตำบล ตำบลละ 1 หมู่บ้านในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจะทำการประมาณขนาดตัวอย่างโดยการใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1967) ซึ่งผู้ทำการวิจัยจะทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ดังภาพที่ 3.1

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n คือ ขนาดของหน่วยตัวอย่างกลุ่มเป้าหมาย
 N คือ จำนวนประชากรทั้งหมด
 e คือ ระดับความมึนัยสำคัญที่ 0.1

จากประชากรทั้งหมด $N = 923$ คน
 $e = 0.1$ หรือ ร้อยละ 10

แทนค่า

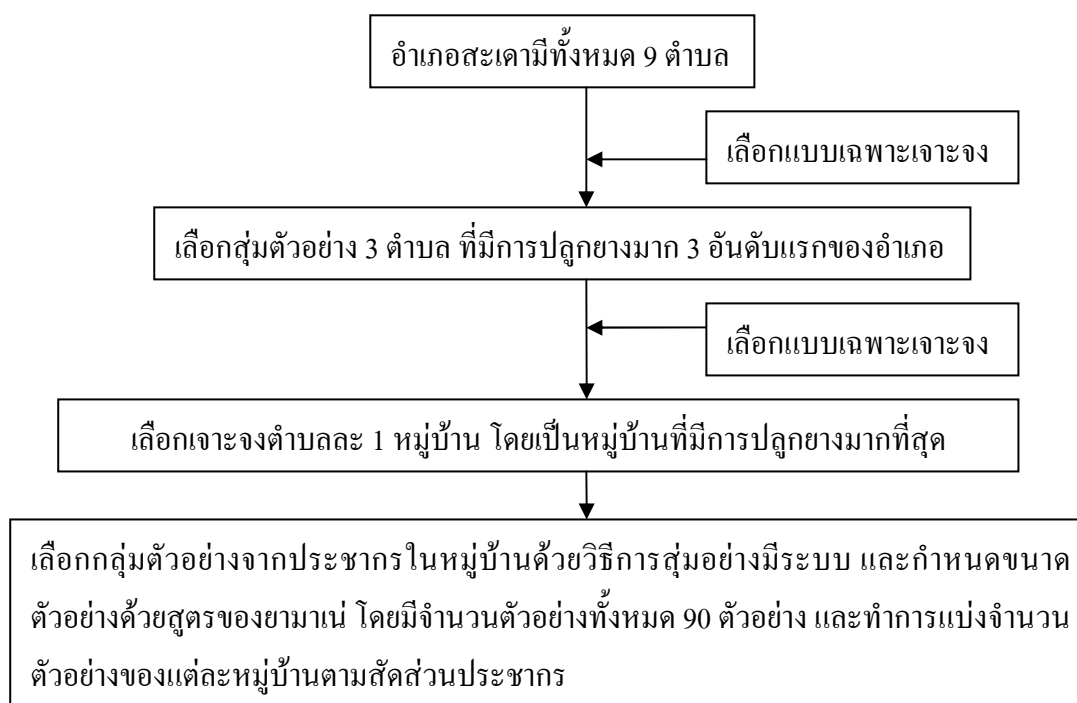
$$n = \frac{923}{1+923(0.1)^2}$$

$$n = 90$$

ตารางที่ 3.1 ข้อมูลสัดส่วนจำนวนตัวอย่างจาก 3 ตำบล ที่มีการปลูกยางมาก 3 อันดับแรกของอำเภอ
สะเดา

ตำบล	ครัวเรือน ทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร ชาวสวนยาง	พื้นที่ ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ ปลูกยาง (ไร่)	หมู่บ้านที่ เลือกทำการ วิจัย	จำนวน ครัวเรือน ของหมู่บ้าน	จำนวน ตัวอย่าง
สำนักแคว	2,813	2,254	133,305	87,645	ม. 6	386	38
ปริก	3,433	1,590	100,240	70,757	ม.1	262	22
ปาดังเบซาร์	4,103	1,302	121,250	65,208	ม.5	275	30
รวม	10,349	5,146	354,795	223,610	-	923	90

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสะเดา, 2551

ภาพที่ 3.1 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์จากเกษตรกรเจ้าของสวนยางรายบุคคล โดยเป็นเกษตรกรที่มีอำนาจในการตัดสินใจในการแปรรูป และขายผลผลิตยางพารา และสามารถให้ข้อมูลได้ครบถ้วน ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้แบบสอบถามเชิงโครงสร้าง (Structured Questionnaire) มีทั้งส่วนที่เป็นคำถามปลายปิด (Closed Ended) ซึ่งได้กำหนดไว้ให้เลือกตอบและคำถามปลายเปิด (Open Ended) ซึ่งจะครอบคลุมในลักษณะต่างๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยางพารา
ในอำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปด้านการผลิตยาง และการขายผลผลิตยางพาราของ
เกษตรกรชาวสวนยางใน อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 3 ต้นทุนของการแปรรูปผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของ
เกษตรกรชาวสวนยางใน อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเลือกขายผลผลิตยางพารา
ของเกษตรกรชาวสวนยางในรูปแบบต่างๆ

การทดสอบแบบสอบถาม ได้มีนำแบบสอบถามไปทดสอบกับเกษตรกร
ชาวสวนยางที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงในหลายพื้นที่ของจังหวัดสงขลา จำนวน 10 ชุด เพื่อนำผลการ
ทดสอบแบบสอบถามดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการสอบถามจริง เพื่อให้
แบบสอบถามมีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ

3.2 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูล
ปฐมภูมิที่ได้จากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำข้อมูล
ทั้งหมดมาวิเคราะห์ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และการวิเคราะห์เชิง
ปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยการนำข้อมูลที่ได้จาก
แบบสอบถามเกษตรกรชาวสวนยางและข้อมูลทุติยภูมิมาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์
ตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ ลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยาง พฤติกรรมการ
ผลิต การแปรรูป และการขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะใน
การตัดสินใจผลิต และเลือกขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่ศึกษา โดยใช้สถิติ
เชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ การแจกแจงความถี่ เป็นต้น

2) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการทดสอบความเป็น
อิสระต่อกันของตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านสังคม ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และปัจจัย
ทางด้านการผลิตและการขายผลผลิต กับการตัดสินใจเลือกขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ
ได้แก่ ยางแผ่นดิบ น้ำยางสด และยางก้อนถ้วย นำข้อมูลที่รวบรวมและตรวจสอบความถูกต้อง
แล้วทดสอบความเป็นอิสระต่อกัน มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
SPSS for windows

2.1) วิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ โดยใช้การทดสอบไคสแควร์ ($\chi^2 - \text{test}$) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติร้อยละ 5 ($\alpha = 0.05$) (สมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล, 2547)

การกำหนดสมมติฐานการวิจัย เพื่อการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม มีสมมติฐานต่างๆ ดังนี้

1) H_{02} : ปัจจัยทางด้านสังคมกับการตัดสินใจเลือกขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรเป็นอิสระต่อกัน

H_{A2} : ปัจจัยทางด้านสังคมกับการตัดสินใจเลือกขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรไม่เป็นอิสระต่อกัน

2) H_{01} : ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจกับการตัดสินใจเลือกขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรเป็นอิสระต่อกัน

H_{A1} : ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจกับการตัดสินใจเลือกขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรไม่เป็นอิสระต่อกัน

3) H_{03} : ปัจจัยทางด้านการผลิต และการขายยางพารากับการตัดสินใจเลือกขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรเป็นอิสระต่อกัน

H_{A3} : ปัจจัยทางด้านการผลิต และการขายยางพารากับการตัดสินใจเลือกขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรไม่เป็นอิสระต่อกัน

สำหรับกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบอย่างแผ่นดิบ น้ำยางสด และยางก้อนถ้วย สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 3.2

2.2) การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบ น้ำยางสด และยางก้อนถ้วย ดังนี้

การวิเคราะห์ต้นทุนในการผลิตยางพาราในรูปแบบ น้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์งบประมาณบางส่วน (Partial Budgeting) เป็นการวิเคราะห์เพื่อศึกษาถึงผลตอบแทนสุทธิที่เกษตรกรจะได้รับจากการเลือกผลิต และขายยางพาราแต่ละรูปแบบ สำหรับรายการวัสดุอุปกรณ์ที่มีอายุการใช้งานหลายปี จะต้องมีการคำนวณต้นทุนค่าเสื่อมราคาต่อปี ด้วยวิธีการคำนวณค่าเสื่อมราคาแบบเส้นตรง (Straight Line Method) โดยต้นทุนการผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางประกอบด้วยอุปกรณ์ดังรายการที่แสดงในตารางที่ 3.2 (จรรยา เพชรรัตน์, 2546)

ตารางที่ 3.2 รายการต้นทุนในการผลิตยางแผ่นดิบ และค่าเสื่อมอุปกรณ์

รายการ	อายุการใช้งาน (ปี)	ราคา/หน่วย (บาท)	ต้นทุนค่าเสื่อมราคา/ปี (บาท/ไร่)
ถ้วยร่อนน้ำยาง			
ลวดแขวนถ้วยยาง			
ลินยาง			
พายกวาดน้ำยาง			
ถังเก็บน้ำยาง (10 ลิตร)			
ถังรวมน้ำยาง (37 ลิตร)			
โรงเรือน			
จักรรีดยาง			
ที่กรองน้ำยาง			
ตะกุงยางอะลูมิเนียม			
ไม้ตากยาง			
สังกะสีแผ่นเรียบ			
กระป๋องตวงน้ำยาง			
โอ่งน้ำ			
กรดซัลฟูริก			
รวมต้นทุนค่าอุปกรณ์			
ค่าแรงในการแปรรูปเฉลี่ย			
รวมต้นทุนทั้งหมด			

ตารางที่ 3.3 รายการต้นทุนในการผลิตน้ำยางสด และค่าเสื่อมอุปกรณ์

รายการ	อายุการใช้งาน (ปี)	ราคา/หน่วย (บาท)	ต้นทุนค่าเสื่อมราคา/ปี (บาท/ไร่)
ถ้วยรองน้ำยาง			
ลวดแขวนถ้วยยาง			
ลื่นยาง			
พายกวาดน้ำยาง			
ถังเก็บน้ำยาง (10 ลิตร)			
ถังรวมน้ำยาง (37 ลิตร)			
รวมต้นทุนค่าอุปกรณ์			
ค่าแรงในการแปรรูปเฉลี่ย			
รวมต้นทุนทั้งหมด			

ตารางที่ 3.4 รายการต้นทุนในการผลิตยางก้อนถ้วย และค่าเสื่อมอุปกรณ์

รายการ	อายุการใช้งาน (ปี)	ราคา/หน่วย (บาท)	ต้นทุนค่าเสื่อมราคา/ปี (บาท/ไร่)
ถ้วยรองน้ำยาง			
ลวดแขวนถ้วยยาง			
ลื่นยาง			
พายกวาดน้ำยาง			
ถังเก็บน้ำยาง (10 ลิตร)			
ถังรวมน้ำยาง (37 ลิตร)			
กรดซัลฟูริก			
รวมต้นทุนค่าอุปกรณ์			
ค่าแรงในการแปรรูปเฉลี่ย			
รวมต้นทุนทั้งหมด			

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตยางพาราทั้ง 3 รูปแบบ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาหาค่าเฉลี่ย แล้วนำข้อมูลมาใช้คำนวณในรายการต้นทุน

การผลิตยางพาราแต่ละรูปแบบ ดังตารางที่ 3.2 – 3.4 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์หั่งบประมาณบางส่วน (Shang, 1981) โดยมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\begin{array}{ccc} \text{(Added Income + Reduced Costs)} & - & \text{(Reduced Income + Added Costs)} = \text{Profit or Loss} \\ \text{สมการที่ 1} & & \text{สมการที่ 2} \qquad \qquad \qquad \text{สมการที่ 3} \end{array}$$

โดยแยกเป็นรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

สมการที่ 1 คือ รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการขายผลผลิตรูปแบบใหม่ + ต้นทุนที่ลดลงจากการขายผลผลิตรูปแบบเดิม

สมการที่ 2 คือ รายได้ที่ลดลงจากการขายผลผลิตรูปแบบเดิม + ต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจากการขายผลผลิตรูปแบบใหม่

สมการที่ 3 คือ สมการที่ 1 – สมการที่ 2 (การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนรูปแบบการขายผลผลิตรูปแบบเดิมเป็นรูปแบบใหม่)

ตัวอย่าง ผลตอบแทนที่ได้จากการเปลี่ยนจากการยางแผ่นดิบ เป็นการขายน้ำยางสด

A. ผลตอบแทน

1. รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการขายน้ำยางสด
2. ต้นทุนที่ลดลงจากการขายยางแผ่นดิบ

$$\text{ผลรวม} = (1 + 2)$$

B. ต้นทุน

1. รายได้ที่ลดลงจากการขายยางแผ่นดิบ
2. ต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจากการขายน้ำยางสด

$$\text{ผลรวม} = (1 + 2)$$

$$\text{ผลตอบแทนสุทธิ} = (A - B)$$

นำสูตรดังกล่าวมาคำนวณเพื่อเปรียบเทียบผลตอบแทนจากการเปลี่ยนรูปแบบการขายผลผลิต กรณีที่ต้องการเปลี่ยนจากการขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบเก่า ไปยังการขายยางพารารูปแบบใหม่ โดยดูผลตอบแทนที่เกิดขึ้น ถ้าผลตอบแทนสุทธิเป็นบวก แสดงว่าผลตอบแทนสูงกว่าต้นทุนจากการแปรรูปการขายรูปแบบเดิม นั่นคือการขายรูปแบบใหม่มีสภาพความมีกำไร (Profit) จึงสมควรแปรรูปและขายผลผลิตในรูปแบบดังกล่าว และในกรณีผลตอบแทนเป็นลบ แสดงว่าผลตอบแทนต่ำกว่าต้นทุนจากการแปรรูปขายรูปแบบเดิม นั่นคือ มีรายได้สูญเสียเกิดขึ้น (Loss) จึงไม่สมควรแปรรูปและขายผลผลิตในรูปแบบดังกล่าว จากการวิเคราะห์หั่งบประมาณดังกล่าว เป็นการช่วยในการตัดสินใจว่าเกษตรกรควรจะขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบใดที่มีความเหมาะสมแก่เกษตรกรมากที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ต้นทุนการแปรรูปยางพาราในการขายผลผลิตในรูปแบบต่างๆ ตลอดจนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบยางแผ่นดิบ น้ำยางสด และยางก้อนถ้วยในอำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา นั้นได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

4.1 ลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยาง

ลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยาง ทางด้าน สถานภาพ เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน การประกอบอาชีพหลัก อาชีพเสริม รายได้รวมเฉลี่ยต่อครัวเรือน ภาวะหนี้สิน จำนวนหนี้สิน แหล่งเงินกู้ และวัตถุประสงค์ของการกู้ สามารถนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

4.1.1 ลักษณะทางสังคมของเกษตรกรชาวสวนยาง

การศึกษาลักษณะทางสังคมของเกษตรกรชาวสวนยาง เป็นการนำเสนอข้อมูลทางด้านของสังคมของครัวเรือนเกษตรกรผู้เป็นเจ้าของสวนยาง ได้แก่ สถานภาพ เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ดังตารางที่ 4.1

1) สถานภาพ

สถานภาพของเกษตรกรชาวสวนยางในภาพรวมของทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า มีสถานภาพเป็นเจ้าของสวนยางที่มีอำนาจในการตัดสินใจดำเนินการในสวน และการจำหน่ายผลผลิต จำนวน 75 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.3 ประกอบด้วยเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.8 เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบ 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.8 และขายยางก้อนถ้วย 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 92.3 สำหรับอีก 15 ราย เป็นสมาชิกในครัวเรือน เช่น ภรรยา บุตร เป็นต้น ซึ่งมีส่วนร่วมในการตัดสินใจขายผลผลิต ประกอบด้วยขายน้ำยางสด 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.2 ขายยางแผ่นดิบ 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.2 และขายยางก้อนถ้วย 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.7

2) เพศ

โดยภาพรวมแล้วเกษตรกรชาวสวนยางเป็นเพศชาย จำนวน 48 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.3 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ประกอบด้วยเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด จำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 50 ขายยางแผ่นดิบ จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.5 และขายยางก้อนถ้วย จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 69.2 สำหรับ เพศหญิงมีจำนวน 42 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.7 ของผู้ตอบ

แบบสอบถามทั้งหมด ประกอบด้วยเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 50 ขายยางแผ่นดิบ 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.5 และขายยางก้อนถ้วย 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.8 ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากบทบาท และอำนาจการตัดสินใจของเพศชาย และเพศหญิงมีสิทธิที่ใกล้เคียงกัน จึงทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชาย และหญิงใกล้เคียงกัน

3) อายุ

โดยภาพรวมเกษตรกรชาวสวนยางมีอายุระหว่าง 31 – 60 ปี จำนวน 71 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.9 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด มีอายุเฉลี่ย 43.89 ปี โดยเกษตรกรที่ขายน้ำยางสดมีอายุเฉลี่ย 42.45 ปี เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบมีอายุเฉลี่ย 46.09 ปี และเกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วยมีอายุเฉลี่ย 49.31 ปี โดยเกษตรกรชาวสวนยางทั้ง 3 กลุ่มมีอายุอยู่ช่วงของวัยแรงงาน

4) ศาสนา

เกษตรกรชาวสวนยางส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 66 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.3 และนับถือศาสนาอิสลาม 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.7 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยเกษตรกรที่ขายน้ำยางสดมีส่วนเกษตรกรผู้นับถือศาสนาพุทธ 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 69.7 นับถือศาสนาอิสลาม 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.3 เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบมีส่วนผู้นับถือศาสนาพุทธ 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.8 นับถือศาสนาอิสลาม 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.2 และเกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วยมีส่วนผู้นับถือศาสนาพุทธ 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.6 นับถือศาสนาอิสลาม 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.4 โดยจะเห็นได้ว่าทั้ง 3 กลุ่ม จะมีสัดส่วนของเกษตรกรผู้การนับถือศาสนาพุทธมากกว่าศาสนาอิสลาม

5) ระดับการศึกษา

เกษตรกรชาวสวนยางมีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด คือ จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 20 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.4 ระดับน้อยกว่าประถมจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.3 ระดับปริญญาตรี 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 10 และระดับ ปวช./ปวส. จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.9 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย พบว่า เกษตรกรทั้ง 3 กลุ่ม มีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน

6) สถานภาพสมรส

เกษตรกรชาวสวนยางมีสถานภาพสมรสมากที่สุดจำนวน 74 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.2 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เป็นเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด จำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.8 เป็นเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.7 และเป็นเกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วยจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 92.3

ตารางที่ 4.1 ลักษณะทางสังคมของเกษตรกรชาวสวนยาง

ข้อมูลสังคม	น้ำยางสด	ยางแผ่นดิบ	ยางก้อนถ้วย	รวม
	จำนวน (n = 66)	จำนวน (n = 11)	จำนวน (n = 13)	จำนวน (n = 90)
1. สถานภาพ				
เจ้าของสวนยาง	54 (81.8)	9 (81.8)	12 (92.3)	75 (83.3)
สมาชิกในครัวเรือน	12 (18.2)	2 (18.2)	1 (7.7)	15 (16.7)
2. เพศ				
ชาย	33 (50.0)	6 (54.5)	9 (69.2)	48 (53.3)
หญิง	33 (50.0)	5 (45.5)	4 (30.8)	42 (46.7)
3. อายุ (ปี)				
20 – 30	11 (16.7)	1 (9.1)	1 (7.7)	13 (14.4)
31 – 40	17 (25.8)	4 (36.4)	2 (15.4)	23 (25.6)
41 – 50	28 (42.4)	3 (27.3)	4 (30.8)	35 (38.9)
51 – 60	7 (10.6)	2 (18.2)	4 (30.8)	13 (14.4)
> 60	3 (4.5)	1 (9.1)	2 (15.4)	6 (6.7)
เฉลี่ย	42.45	46.09	49.31	43.89
4. ศาสนา				
พุทธ	46 (69.7)	9 (81.8)	11 (84.6)	66 (73.3)
อิสลาม	20 (30.3)	2 (18.2)	2 (15.4)	24 (26.7)
5. ระดับการศึกษา				
น้อยกว่า ประถมศึกษา	8 (12.1)	0 (0)	4 (30.8)	12 (13.3)
ประถมศึกษา	22 (33.3)	4 (36.4)	4 (30.8)	30 (33.3)
มัธยมศึกษาตอนต้น	13 (19.7)	3 (27.3)	2 (15.4)	18 (20)
มัธยมศึกษาตอนปลาย	12 (18.2)	1 (9.1)	0 (0)	13 (14.4)
ปวช./ปวส.	3 (4.5)	2 (18.2)	3 (23.1)	8 (8.9)
ปริญญาตรี	8 (12.1)	1 (9.1)	0 (0)	9 (10.0)
6. สถานภาพสมรส				
โสด	9 (13.6)	2 (18.2)	0 (0)	11 (12.2)
สมรส	54 (81.8)	8 (72.7)	12 (92.3)	74 (82.2)
หย่าร้าง	3 (4.5)	1 (9.1)	1 (7.7)	5 (5.6)

ตารางที่ 4.1 ลักษณะทางสังคมของเกษตรกรชาวสวนยาง (ต่อ)

ข้อมูลสังคม	น้ำยางสด	ยางแผ่นดิบ	ยางก้อนถ้วย	รวม
	จำนวน (n = 66)	จำนวน (n = 11)	จำนวน (n = 13)	จำนวน (n = 90)
7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)				
1 – 3	15 (22.7)	3 (27.3)	4 (30.8)	22 (24.4)
4 – 6	47 (71.2)	6 (54.5)	8 (61.5)	61 (67.8)
> 6	4 (6.1)	2 (18.2)	1 (7.7)	7 (7.8)
เฉลี่ย	4.36	4.64	4.46	4.41

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ คือ ค่าร้อยละ

7) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

เกษตรกรชาวสวนยางพบว่า มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 – 6 คน มากที่สุด จำนวน 61 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.8 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาคือมีสมาชิกในครัวเรือน 1 – 3 คน จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.4 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และครัวเรือนเกษตรกรที่มีสมาชิกมากกว่า 6 คน จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.8 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.41 คน เมื่อพิจารณาจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วยพบว่า เกษตรกรทั้ง 3 กลุ่ม มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 – 6 คน มากที่สุด 47 ราย 6 ราย และ 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.8, 72.7 และ 92.3 ตามลำดับ มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ยประมาณ 5 คน ประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก หรืออาจกล่าวได้ว่า ครอบครัวของเกษตรกรชาวสวนยางเป็นครอบครัวเดี่ยว

4.1.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยาง

การศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยาง เป็นการนำเสนอข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตรกรผู้เป็นเจ้าของสวนยาง ได้แก่ จำนวนแรงงานในครัวเรือน การประกอบอาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ย และภาวะหนี้สิน (ตารางที่ 4.2)

1) จำนวนแรงงานในครัวเรือน

ครัวเรือนของเกษตรกรชาวสวนยางมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ช่วยทำสวนยาง 1-3 คน จำนวน 67 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.4 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยมีแรงงานในครัวเรือนที่ช่วยทำสวนยางเฉลี่ย 2.57 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคู่สามีและภรรยา เมื่อพิจารณาจำนวนแรงงานในครัวเรือนเกษตรกรพบว่า ครัวเรือนเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด มีจำนวน

แรงงาน 1 – 3 คน จำนวน 50 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.8 เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบ จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.5 และเกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วย จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.6 โดยทั้ง 3 กลุ่มมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน คือ 2.48, 2.91 และ 2.69 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยาง

ข้อมูลเศรษฐกิจ	นํายางสด	ยางแผ่นดิบ	ยางก้อนถ้วย	รวม
	จำนวน (n = 66)	จำนวน (n = 11)	จำนวน (n = 13)	จำนวน (n = 90)
1. จำนวนแรงงานในครัวเรือน (คน)				
1 - 3 คน	50 (75.8)	6 (54.5)	11 (84.6)	67 (74.4)
4 - 6 คน	16 (24.2)	5 (45.5)	1 (7.7)	22 (24.4)
> 6 คน	0 (0)	0 (0)	1 (7.7)	1 (1.1)
เฉลี่ย	2.48	2.91	2.69	2.57
2. การประกอบอาชีพหลัก				
รับราชการ	0 (0)	1 (9.1)	0 (0)	1 (1.1)
ค้าขาย	1 (1.5)	0 (0)	0 (0)	1 (1.1)
ธุรกิจส่วนตัว	1 (1.5)	0 (0)	0 (0)	1 (1.1)
ทำสวนยางพารา	64 (97.0)	10 (90.9)	13 (100)	87 (96.7)
3. การประกอบอาชีพเสริม*	จำนวน (n = 27)	จำนวน (n = 5)	จำนวน (n = 5)	จำนวน (n = 36)
รับราชการ	3 (11.1)	1 (20.0)	0 (0)	4 (11.1)
ค้าขาย	7 (25.9)	2 (40.0)	1 (20.0)	10 (27.8)
รับจ้าง	6 (22.3)	1 (20.0)	2 (40.0)	9 (25.0)
ธุรกิจส่วนตัว	3 (11.1)	0 (0)	1 (20.0)	3 (8.3)
ทำสวนยางฯ	4 (14.8)	1 (20.0)	0 (0)	5 (13.9)
เลี้ยงสัตว์	4 (14.8)	0 (0)	1 (20.0)	5 (13.9)
4. รายได้รวม (บาท/เดือน)				
≤ 10,000	10 (15.2)	0 (0)	1 (7.7)	11 (12.2)
10,001- 20,000	40 (60.6)	4 (36.4)	9 (69.2)	53 (58.9)
20,001-30,000	10 (15.2)	2 (18.2)	3 (23.1)	15 (16.7)
>30,000	6 (9.1)	5 (45.5)	0 (0)	11 (12.2)
เฉลี่ย	27,696.97	31,818.18	18,253.85	26,836.67
5. ภาวะหนี้สิน				
มี	23 (34.8)	4 (36.4)	5 (38.5)	32 (35.6)
ไม่มี	43 (65.2)	7 (63.6)	8 (61.5)	58 (64.4)

ตารางที่ 4.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยาง (ต่อ)

ข้อมูลเศรษฐกิจ	น้ำยางสด	ยางแผ่นดิบ	ยางกึ่งอ่อนถ้วย	รวม
	จำนวน (n = 66)	จำนวน (n = 11)	จำนวน (n = 13)	จำนวน (n = 90)
6. กรณีมีหนี้สิน จำนวนหนี้สิน (บาท/ครัวเรือน)	จำนวน (n = 23)	จำนวน (n = 4)	จำนวน (n = 5)	จำนวน (n = 32)
≤ 100,000	12 (52.2)	2 (50.0)	4 (80.0)	18 (56.3)
100,001 – 200,000	5 (21.7)	1 (25.0)	1 (20.0)	7 (21.9)
200,001 – 300,000	3 (13.0)	0 (0)	0 (0)	3 (9.4)
> 300,001	3 (13.0)	1 (25.0)	0 (0)	4 (12.5)
เฉลี่ย	57,348.48	60,000.00	28,461.54	53,500.00
7. แหล่งเงินกู้**				
ธกส.	1	1	1	1
ธนาคารพาณิชย์	2	2	2	2
ญาติ และเพื่อนบ้าน	4	-	5	5
พ่อค้าท้องถิ่น	6	-	6	6
สหกรณ์การเกษตร	3	-	3	3
กลุ่มสัจจะ/กองทุนหมู่บ้าน	4	-	2	4
8. วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม**				
ซื้อที่ดินเพื่อปลูกยางพารา	3	2	4	3
ซื้อวัสดุอุปกรณ์ การเกษตร	4	-	3	4
ซื้อที่ดินเพื่อกิจการทาง - การเกษตร	5	3	-	5
ปลูกสร้างบ้าน	1	-	2	2
ซื้อรถยนต์ /รถจักรยานยนต์	2	1	1	1
เพื่อการศึกษาของบุตรหลาน	6	-	-	6

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ คือ ค่าร้อยละ

* ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

** ผู้ตอบแบบสอบถามได้มีการจัดเรียงลำดับจากมากที่สุด = 1 ไปยังน้อยที่สุด = 6

2) อาชีพหลัก

เกษตรกรชาวสวนยางทั้ง 3 กลุ่ม มีอาชีพหลักที่ไม่แตกต่างกัน โดยมีอาชีพหลักคือ การทำสวนยาง จำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.7 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา คือ อาชีพรับราชการ ค้าขาย และธุรกิจส่วนตัว รวมเป็น จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ

3.3 โดยเกษตรกรที่ขายน้ำยางสดมีอาชีพหลักในการทำสวนยางทั้งหมด 64 ราย คิดเป็นร้อยละ 97 เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบ 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.9 และเกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วย 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 100

3) อาชีพเสริม/อาชีพรอง

เกษตรกรชาวสวนยางประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว จำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 40 ของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยมีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพค้าขาย 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.8 รองลงมาเป็นอาชีพรับจ้าง จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 25 นอกจากนี้เกษตรกรชาวสวนยางยังประกอบอาชีพรองอื่นๆ อีกเช่น ทำสวนยางพารา เลี้ยงสัตว์เพื่อขาย รับราชการ และธุรกิจส่วนตัว

4) รายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน

เกษตรกรชาวสวนยางมีรายได้รวมของครัวเรือนที่เกิดจากการประกอบอาชีพหลัก และอาชีพรองเฉลี่ยต่อเดือน 26,836.67 บาท เมื่อพิจารณารายได้รวมของครัวเรือนของเกษตรกรทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า ครัวเรือนของเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด มีรายได้เฉลี่ย 27,696.97 บาท ต่อเดือน เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบมีรายได้เฉลี่ย 31,818.18 บาทต่อเดือน และเกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วย มีรายได้เฉลี่ย 18,253.85 บาทต่อเดือน โดยจะเห็นได้ว่ารายได้เฉลี่ยของเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบมีรายได้เฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากมาจากขนาดเนื้อที่ถือครองที่ไม่เท่ากัน และอีกประการหนึ่งคือ ราคาของแผ่นดิบมีราคาสูงกว่าราคาน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย

5) ภาวะหนี้สิน และจำนวนหนี้สิน

เกษตรกรชาวสวนยางมีหนี้สิน จำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.6 เกษตรกรที่ไม่มีหนี้สิน จำนวน 58 ราย คิดเป็นร้อยละ 64.4 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยมีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน 53,500 บาท เมื่อพิจารณาภาวะหนี้สินของทั้ง 3 กลุ่มพบว่าเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด มีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน 57,348.48 บาท เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบ มีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน 60,000 บาท และเกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วยมีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน 28,461.54 บาท จากหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของเกษตรกรทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบมีหนี้สินมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากว่า เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบไม่ได้รับเงินวันต่อวัน และต้องใช้เงินในการลงทุนซื้อรถยนต์ / รถจักรยานยนต์ เพื่อนำผลผลิตไปขายด้วยตัวเอง และต้องลงทุนซื้อด้านเครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ใช้ในกระบวนการทำยางแผ่น

6) แหล่งเงินทุน

แหล่งเงินทุนที่เกษตรกรได้ใช้ทำธุรกรรมในการกู้ยืมเงินมากที่สุดเมื่อจัดอันดับจากมาก – น้อย พบว่าแหล่งเงินทุนที่เกษตรกรทั้ง 3 กลุ่ม เลือกใช้ คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและ

สหกรณ์ (ชกส.) รองลงมาคือ ธนาคารพาณิชย์ นอกจากนี้ยังมีแหล่งเงินกู้อื่นๆ อีก เช่น สหกรณ์การเกษตร กลุ่มสัจจะ/กองทุนหมู่บ้าน ญาติ/เพื่อนบ้าน และกลุ่มพ่อค้ารับซื้อภายในท้องถิ่น

7) จุดประสงค์ของการก่อหนี้สิน

จากการจัดอันดับวัตถุประสงค์ของการก่อหนี้สิน เกษตรกรชาวสวนยางพารามีจุดประสงค์ของการก่อหนี้สินเพื่อใช้ในการซื้อรถยนต์ / รถจักรยานยนต์ เป็นอันดับแรก จุดประสงค์รองลงมา คือ ปลูกสร้างบ้าน และนอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์อื่นๆ คือ ซื้อที่ดิน ซื้ออุปกรณ์การเกษตร และเพื่อการศึกษาของบุตรหลาน

4.2 การผลิตและการขายยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรชาวสวนยาง

4.2.1 การผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรชาวสวนยาง

ลักษณะการผลิตยางพาราในอำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย ขนาดเนื้อที่ถือครองสวนยาง เอกสารสิทธิ์ อายุสวนยาง การจัดการดูแลสวนยางและการกรีดยาง ระบบการกรีดยาง และระยะเวลาในการผลิต (ตารางที่ 4.3)

1) ขนาดเนื้อที่ถือครองที่สวนยาง

เกษตรกรชาวสวนยางมีเนื้อที่ถือครองสวนยางเฉลี่ย 21.76 ไร่ โดยในช่วงของพื้นที่ถือครอง 11 – 20 ไร่ มากที่สุด จำนวน 40 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.4 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาคือ ถือครองที่ดินน้อยกว่า 10 ไร่ จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.1 จำนวนผู้ถือครอง 21 – 30 ไร่ จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 10 และจำนวนผู้ถือครองมากกว่า 30 ไร่ จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.4 เมื่อพิจารณาเกษตรกรที่ขายน้ำยางสดมีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 23.18 ไร่ มีพื้นที่ถือครองในช่วง 11 – 20 ไร่ มากที่สุดจำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.9 เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบมีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 25.27 ไร่ มีพื้นที่ถือครองในช่วง 11 – 20 ไร่ มากที่สุด จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.5 และเกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วยมีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 11.56 ไร่ มีพื้นที่ถือครองในช่วง น้อยกว่า 10 ไร่ และในช่วง 11 – 20 ไร่ มากที่สุด จำนวน 6 รายคิดเป็นร้อยละ 46.2 ในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยจะเห็นได้ว่าเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบมีพื้นที่ถือครองเฉลี่ยสูงสุด

2) เอกสารสิทธิ์ในการถือครอง

เอกสารสิทธิ์ในการถือครองที่ดินของเกษตรกรชาวสวนยางมีลักษณะเป็นโฉนดที่ดิน จำนวน 71 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.9 รองลงมาเป็น นส.3/นส.3ก จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.6 และอื่นๆ (สปก. และ สค.) จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.6 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยเกษตรกรที่ขายน้ำยางสดถือเอกสารสิทธิ์เป็นโฉนดที่ดินมากที่สุดจำนวน 52 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.8 นส.3/นส.3ก จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.2 และอื่นๆ

จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.1 เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบถือเอกสารสิทธิ์เป็นโฉนดที่ดิน จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.7 และถือเอกสารสิทธิ์เป็น นส.3/นส.3ก จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.3 และเกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วย ถือเอกสารสิทธิ์เป็นโฉนดที่ดิน จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.6 รองลงมาเป็น นส.3/นส.3ก และ อื่นๆ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.7 ในสัดส่วนที่เท่ากัน

3) อายุของสวนยาง

เกษตรกรชาวสวนยางถือครองสวนยางที่มีอายุเฉลี่ย 14.56 ปี อายุสวนยางในช่วง 11 – 20 ปี จำนวน 52 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.8 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด ถือครองสวนยางที่มีอายุอยู่ในช่วง 11 – 20 ปี จำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.5 เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบ ถือครองสวนยางที่มีอายุ 11 – 20 ปี จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.6 และเกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วย ถือครองสวนยางที่มีอายุ 11 – 20 ปี จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 69.2 โดยเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด ถือครองสวนยางที่มีอายุเฉลี่ย 13.38 ปี เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบ ถือครองสวนยางที่มีอายุเฉลี่ย 16.55 และเกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วย ถือครองสวนยางที่มีอายุเฉลี่ย 18.85 ปี

4) การจัดการดูแลสวนยาง และการกรีดยาง

เกษตรกรชาวสวนยางมีรูปแบบการจัดการสวนยางใน 2 รูปแบบ คือ การจัดการดูแลสวนยางเองและจ้างกรีดยาง และการจัดการดูแลเองและกรีดยางเอง จำนวน 70 ราย และ 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.8 และ 22.2 ตามลำดับ ของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด มีการจัดการดูแลเองและกรีดยางเอง จำนวน 49 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.2 เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบ มีการจัดการดูแลเองและกรีดยางเอง 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.8 และเกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วย มีการจัดการดูแลเองและกรีดยางเอง 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 92.3

จากข้อมูลขนาดเนื้อที่ถือครองสวนยางของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรทั้ง 3 กลุ่ม มีพื้นที่ถือครองสวนยางขนาดเล็ก ทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ที่มีอาชีพหลักในการทำสวนยางพาราจะเป็นผู้ดูแลจัดการ และกรีดยางเองเป็นส่วนใหญ่ และในส่วนของเกษตรกรที่มีอาชีพหลักที่นอกเหนือจากการทำสวนยางพาราส่วนใหญ่จะเป็นผู้ดูแลจัดการสวนยางเอง แต่จ้างคนกรีดยาง

5) ระบบการกรีดยาง

ระบบการกรีดยางของเกษตรกรชาวสวนยางที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ กรีดยางสามวันเว้นวัน มีจำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 50 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาคือ กรีดยางสองวันเว้นวัน มีจำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.2 โดยเกษตรกรทั้ง 3 กลุ่ม มีระบบกรีดยางที่คล้ายคลึงกัน คือ เกษตรกรที่ขายน้ำยางสดใช้ระบบกรีดยางสองวันเว้นวัน และกรีดยางสามวันเว้นวัน ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ 32 ราย และ 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.5 และ 47.0 ตามลำดับ เกษตรกร

ที่ขายยางแผ่นดิบ นิยมกรีดสามวันเว้นวันมีจำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.8 และเกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วย นิยมใช้ระบบการกรีดสองวันเว้นวัน และกรีดสามวันเว้นวันในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ 6 และ 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.2 และ 38.5 ตามลำดับ

โดยเฉลี่ยแล้วใน 1 เดือน สามารถกรีดยางได้ 20 วัน ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะสามารถกรีดยางได้อยู่ในช่วงประมาณ 20 – 24 วัน จำนวน 56 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.2 สามารถกรีดยางได้ต่ำกว่า 20 วันต่อเดือน จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.3 และมากกว่า 25 วันต่อเดือน จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.4 โดยเฉลี่ยในหนึ่งปี สามารถกรีดยางได้ 9 เดือน โดยเกษตรกรสามารถกรีดยางได้ในช่วง 7 – 9 เดือน จำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 60 เกษตรกรที่กรีดยางได้น้อยกว่า 7 เดือนต่อปี จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.9 และเกษตรกรที่กรีดยางได้มากกว่า 9 เดือนต่อปี จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.1 ทั้งนี้ระบบการกรีด จำนวนวันที่กรีดยางได้นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับสภาพปัจจัยต่างๆ ด้วย เช่น สภาพดินฟ้าอากาศ ฤดูกาล ความพร้อมและสภาพร่างกายของผู้กรีดยาง เป็นต้น

6) ระยะเวลาในการผลิต

ระยะเวลาในการผลิตยางของเกษตรกรทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า เกษตรกรที่ขายน้ำยางสดใช้เวลาตั้งแต่การกรีด เก็บน้ำยาง จนกระทั่งขาย เฉลี่ย 6.95 ชั่วโมงต่อวัน โดยจะใช้ระยะเวลาอยู่ในช่วง 6 – 8 ชั่วโมงต่อวัน จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.4 เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบใช้ระยะเวลาตั้งการกรีดจนกระทั่งทำแผ่นเสร็จเฉลี่ย 8.36 ชั่วโมงต่อวัน โดยจะใช้ระยะเวลามากกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.5 และเกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วยจะใช้ระยะเวลาตั้งแต่กรีด และเก็บยางก้อนถ้วยเสร็จ เฉลี่ย 6.67 ชั่วโมงต่อวัน โดยเกษตรกรจะใช้เวลาในช่วง 6 – 8 ชั่วโมงต่อวัน จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.8

ตารางที่ 4.3 การผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกร

ข้อมูลทั่วไป	น้ำยางสด	ยางแผ่นดิบ	ยางก้อนถ้วย	รวม
	จำนวน (n = 66)	จำนวน (n = 11)	จำนวน (n = 13)	จำนวน (n = 90)
1. ขนาดเนื้อที่ถือครอง (ไร่)				
< 10	22 (33.3)	0 (0)	6 (46.2)	28 (31.1)
11 – 20	29 (43.9)	5 (45.5)	6 (46.2)	40 (44.4)
21 – 30	5 (7.6)	3 (27.3)	1 (7.7)	9 (10.0)
>30	10 (15.2)	3 (27.3)	0 (0)	13 (14.4)
เฉลี่ย	23.18	25.27	11.56	21.76

ตารางที่ 4.3 การผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกร (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	น้ำยางสด	ยางแผ่นดิบ	ยางก้อนถ้วย	รวม
	จำนวน (n = 66)	จำนวน (n = 11)	จำนวน (n = 13)	จำนวน (n = 90)
2. เอกสารสิทธิ์				
โฉนด	52 (78.8)	8 (72.7)	11 (84.6)	71 (78.9)
นส. 3 / นส.3ก	10 (15.2)	3 (27.3)	1 (7.7)	14 (15.6)
อื่นๆ (สปก. / สค.)	4 (6.1)	0 (0)	1 (7.7)	5 (5.6)
3. อายุของสวนยาง (ปี)				
≤ 10	24 (36.4)	2 (18.2)	1 (7.7)	27 (30.0)
11 - 20	36 (54.5)	7 (63.6)	9 (69.2)	52 (57.8)
> 20	6 (9.1)	2 (18.2)	3 (23.1)	11 (12.2)
เฉลี่ย	13.38	16.55	18.85	14.56
4. การจัดการดูแลสวนยาง และการกรีดยาง				
จัดการดูแลเองและ กรีดยางเอง	49 (74.2)	9 (81.8)	12 (92.3)	70 (77.8)
จัดการดูแลเองและจ้างกรีดยาง	17 (25.8)	2 (18.2)	1 (7.7)	20 (22.2)
5. ระบบการกรีดยาง				
กรีดยางทุกวัน	3 (4.5)	1 (9.1)	1 (7.7)	5 (5.6)
กรีดยางวันเว้นวัน	0 (0)	1 (9.1)	1 (7.7)	2 (2.2)
กรีดยางสองวันเว้นวัน	32 (48.5)	0 (0)	6 (46.2)	38 (42.2)
กรีดยางสามวันเว้นวัน	31 (47.0)	9 (81.8)	5 (38.5)	45 (50)
6. ระยะเวลาในการผลิต (ชม./วัน)				
3 – 5	18 (27.3)	1 (9.1)	2 (15.4)	21 (23.3)
6 – 8	30 (45.4)	4 (36.4)	7 (53.8)	41 (45.6)
> 8	18 (27.3)	6 (54.5)	4 (30.8)	28 (31.1)
เฉลี่ย	6.95	8.36	6.67	6.67

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บ คือ ค่าร้อยละ

4.2.2 การขายยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรชาวสวนยาง

รูปแบบการขายยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยาง ในอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา มีประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แหล่งขายยาง ลักษณะการขายผลผลิต ระยะทางจากสวนยางถึง

แหล่งรับซื้อ ราคาผลผลิตที่ได้รับ การรับทราบข่าวสารความเคลื่อนไหวด้านราคาของผลผลิต (ตารางที่ 4.4) ดังนี้

1) แหล่งขายผลผลิต

แหล่งขายของเกษตรกรชาวสวนยางส่วนใหญ่ พบว่า ขายให้กับพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น โดยพ่อค้าคนกลางจะมารับซื้อผลผลิตที่สวนและเกษตรกรจะนำไปขายให้กับพ่อค้าคนกลางในตลาดท้องถิ่น จำนวน 77 ราย คิดเป็นร้อยละ 85.6 โดยเกษตรกรที่ขายน้ำยางสดจะขายให้กับพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น จำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.8 เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบจะขายให้กับพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.9 และเกษตรกรที่ขายยางที่ขายยกก่อนด้วยจะขายให้กับพ่อค้าในท้องถิ่น จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 จะเห็นได้ว่า เกษตรกรนิยมขายยางให้กับพ่อค้าในท้องถิ่น มากกว่าการรวมกลุ่มไปขาย เนื่องจากต้องการลดภาระด้านต้นทุนในการขนส่ง ค่าเสียเวลา เป็นต้น และเกษตรกรที่มีการรวมกลุ่มไปขายให้กับโรงงาน จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.4 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด พบว่าส่วนใหญ่ไม่ต้องการขายผ่านพ่อค้าคนกลาง เนื่องจากราคาที่ได้จากการขายผ่านพ่อค้าคนกลางนั้นต่ำกว่าราคาโรงงาน และความยุติธรรมของน้ำหนักที่ได้รับระหว่างพ่อค้าคนกลางกับโรงงาน ระบบการชั่งน้ำหนักของโรงงานจะมีมาตรฐานกว่าพ่อค้าคนกลาง

2) ลักษณะการขายผลผลิต

ลักษณะการขายผลผลิตของพารารูปแบบต่างๆ นั้น ส่วนใหญ่เกษตรกรจะนำไปขายด้วยตัวเอง จำนวน 68 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.6 รองลงมาคือ พ่อค้ามารับซื้อถึงสวนยางจำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.2 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยเกษตรกรที่ขายน้ำยางสดส่วนใหญ่ก็นำน้ำยางไปขายเอง จำนวน 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 71.2 เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบจะนำผลผลิตไปขายเองทั้งหมด 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับเกษตรกรที่ขายยกก่อนด้วยนำผลผลิตไปขายด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ มีจำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 76.9

โดยจะเห็นได้ว่าเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบส่วนใหญ่จะนำผลผลิตไปขายยังแหล่งรับซื้อเอง เนื่องจากว่าการขายยางแผ่นดิบไม่สามารถขายได้ทุกวัน เกษตรกรจึงต้องนำไปขายยังแหล่งรับซื้อเอง

3) ระยะทางจากสวนยางถึงแหล่งรับซื้อผลผลิต

ระยะทางจากสวนยางถึงแหล่งรับซื้อผลผลิตของเกษตรกรเฉลี่ย 4.62 กิโลเมตร โดยมีระยะทางน้อยกว่า 3 กิโลเมตร มีจำนวน 57 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.3 และรองลงมาคือ มีระยะทาง 4 – 6 กิโลเมตร และมากกว่า 6 กิโลเมตร มีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ 17 และ 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.9 และ 17.8 ตามลำดับ โดยเกษตรกรที่ขายน้ำยางสดจะมีระยะทางจากสวนยางถึง

แหล่งรับซื้อเฉลี่ย 4.52 กิโลเมตร เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบมีระยะทางเฉลี่ย 6.32 กิโลเมตร และเกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วยมีระยะทางจากสวนถึงแหล่งรับซื้อเฉลี่ย 3.70 กิโลเมตร

4) ราคาผลผลิตที่ได้รับ

ราคาผลผลิตที่เกษตรกรจำหน่ายได้ในปีพ.ศ. 2552 เฉลี่ย 69.55 บาทต่อกิโลกรัม โดยจำแนกเป็นราคาน้ำยางสดเฉลี่ย 68.11 บาทต่อกิโลกรัม ราคายางแผ่นดิบที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย 80.91 บาทต่อกิโลกรัม และราคายางก้อนถ้วยที่เกษตรกรขายได้ 59.62 บาทต่อกิโลกรัม

โดยราคาที่เกษตรกรได้รับในปีพ.ศ. 2552 อยู่ในช่วงประมาณ 61 – 70 บาท มีจำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคืออยู่ในช่วง 50 – 60 บาท มีจำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.4 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

5) การได้รับทราบข่าวสารความเคลื่อนไหวด้านราคาของเกษตรกร

จากการจัดอันดับการได้รับทราบข่าวสารความเคลื่อนไหวด้านราคาของเกษตรกรของเกษตรกรนั้นอันดับแรกเกษตรกรทราบข่าวสารมาจากพ่อค้าคนกลางระดับท้องถิ่น รองลงมาคือพ่อค้าในระดับหมู่บ้าน ญาติ/เพื่อนบ้าน และสื่อสิ่งพิมพ์ตามลำดับ โดยจะเห็นได้ว่า พ่อค้าคนกลางได้เข้ามามีบทบาทต่อเกษตรกรในด้านการให้ข้อมูลข่าวสารด้านราคา เนื่องจากพ่อค้าคนกลางสามารถเข้าถึงเกษตรกรได้ง่าย และมีความใกล้ชิดกับเกษตรกร การสื่อสารข่าวสารด้านราคาของระหว่างพ่อค้าคนกลางกับเกษตรกรจึงง่ายและรวดเร็ว

ตารางที่ 4.4 การขายยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรชาวสวนยาง

ข้อมูลทั่วไป	น้ำยางสด	ยางแผ่นดิบ	ยางก้อนถ้วย	รวม
	จำนวน (n = 66)	จำนวน (n = 11)	จำนวน (n = 13)	จำนวน (n =90)
1. แหล่งขายยาง				
พ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น	54 (81.8)	10 (90.9)	13 (100)	77 (85.6)
รวมกลุ่มไปขายให้กับโรงงาน	12 (18.2)	1 (9.1)	0 (0)	13 (14.4)
2. ลักษณะการนำผลผลิตไปขาย				
นำไปขายด้วยตนเอง	47 (71.2)	11 (100)	10 (76.9)	68 (75.6)
คนรับจ้างกรีดนำไปขาย	1 (1.5)	0 (0)	1 (7.7)	2 (2.2)
พ่อค้ามารับซื้อถึงสวน	18 (27.3)	0 (0)	2 (15.4)	20 (22.2)

ตารางที่ 4.4 การขายยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรชาวสวนยาง (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	น้ำยางสด	ยางแผ่นดิบ	ยางกึ่งกึ่งด้วย	รวม
	จำนวน (n = 66)	จำนวน (n = 11)	จำนวน (n = 13)	จำนวน (n = 90)
3. ระยะทางจากสวนยางถึง แหล่งรับซื้อผลผลิต (กิโลเมตร)				
≤ 3	45 (68.2)	4 (36.4)	8 (61.5)	57 (63.3)
4 – 6	9 (13.6)	4 (36.4)	4 (30.8)	17 (18.9)
> 6	12 (18.2)	3 (27.3)	1 (7.7)	16 (17.8)
เฉลี่ย	4.52	6.32	3.70	4.62
4. ราคาผลผลิต (บาท/ กิโลกรัม)				
50 – 60	14 (21.2)	0 (0)	8 (61.5)	22 (24.4)
61 – 70	39 (59.1)	1 (9.1)	5 (38.5)	45 (50.0)
71 – 80	9 (13.6)	6 (54.5)	0 (0)	15 (16.7)
> 80	4 (6.1)	4 (36.4)	0 (0)	8 (8.9)
เฉลี่ย	68.11	80.91	59.62	69.55
5. การรับรู้ข่าวสารด้านราคา ผลผลิต*				
ผู้นำท้องถิ่น	5	4	4	5
พ่อค้าคนกลาง	1	1	1	1
หน่วยงานทางภาครัฐ	6	6	6	6
พ่อค้าในระดับหมู่บ้าน	2	3	2	2
ญาติ และเพื่อนบ้าน	4	5	3	3
สื่อโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์	3	2	5	4

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บ คือ ค่าร้อยละ

* ผู้ตอบแบบสอบถามได้มีการจัดเรียงลำดับจากมากที่สุด = 1 ไปยังน้อยที่สุด = 6

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ ปัจจัยด้านการผลิตและการขาย กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยาง

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยาง ปัจจัยที่ศึกษา ได้แก่ ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านการผลิตและการขายที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางกึ่งกึ่งด้วย สามารถนำเสนอ และอภิปรายได้ดังนี้

4.3.1 ปัจจัยด้านสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพารา

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมกับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบของน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วยนั้น พบว่า ตัวแปร เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตทั้ง 3 รูปแบบของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมกับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย

ปัจจัยทางด้านสังคม	ค่า χ^2	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
เพศ	1.621	N.S.
อายุ	1.849	N.S.
ศาสนา	1.697	N.S.
ระดับการศึกษา	1.663	N.S.
สถานภาพสมรส	2.775	N.S.
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	2.583	N.S.

หมายเหตุ N.S. หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4.3.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพารา

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจกับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วยนั้น พบว่า ตัวแปรด้านรายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะเห็นได้ว่า เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบมีรายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 31,818.18 บาทต่อเดือน ซึ่งเป็นรายได้ที่สูงกว่าเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย สำหรับปัจจัยทางเศรษฐกิจด้านอื่นๆ ได้แก่ จำนวนแรงงานในครัวเรือน การประกอบอาชีพหลัก และภาวะการมีหนี้สินของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกขายน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจกับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย

ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ	ค่า χ^2	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
จำนวนแรงงานในครัวเรือน	3.056	N.S.
การประกอบอาชีพหลัก	1.599	N.S.
รายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน	7.673	*
จำนวนหนี้สิน	0.732	N.S.

หมายเหตุ * หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

N.S. หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4.3.3 ปัจจัยด้านการผลิตและการขายยางพาราที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขาย

ผลผลิตยางพารา

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการผลิตและการขายยางพารากับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบของน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วยของเกษตรกรนั้น พบว่าราคาผลผลิต มีผลต่อการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และขนาดเนื้อที่ถือครอง และอายุของสวนยางมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังนี้

ราคาผลผลิตของน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายยางพาราในรูปแบบทั้ง 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั้นแสดงว่าเกษตรกรที่ขายยางพาราในแต่ละรูปแบบใช้ราคาที่จะขายได้มาเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกขายยางพารา โดยระดับราคาผลผลิตทั้ง 3 นั้นจะไม่เท่ากัน ตัวอย่าง เช่น ราคาขยเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2552 นั้นยางแผ่นดิบมีราคาสูงกว่าน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย

ขนาดเนื้อที่ถือครอง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังจะเห็นได้ว่า เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบ มีพื้นที่ถือครองที่ดินสูงกว่าเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย เนื่องจากว่าเกษตรกรที่มีพื้นที่ถือครองมาก ได้รับผลผลิตมาก หากจะลงทุนในการทำยางแผ่นดิบนั้นจะมีความคุ้มทุนกว่า ในขณะที่เกษตรกรที่มีพื้นที่ถือครองน้อยนั้น หากจะต้องลงทุนทำยางแผ่นดิบนั้นอาจจะไม่คุ้มต่อการลงทุน เพราะในการลงทุนทำยางแผ่นดิบในช่วงแรกจะต้องมีการลงทุนในการซื้ออุปกรณ์ที่มีราคาค่อนข้างสูง ซึ่งหากเกษตรกรมีพื้นที่ถือครองขนาด

กลาง ถึงขนาดใหญ่ จะทำให้มีความคุ้มทุน หรือประหยัดต่อขนาด จะทำให้สามารถคืนทุนได้เร็วกว่าการลงทุนทำยางแผ่นดิบในพื้นที่สวนยางขนาดเล็ก

อายุของสวนยางมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 เนื่องจากว่า เกษตรกรที่มีอายุของสวนยางพารามากนั้นส่วนใหญ่จะขายผลผลิตในรูปแบบของยางก้อนถ้วย สาเหตุเนื่องมาจาก ต้นยางแก่ในน้ำยางมีปริมาณเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้งต่ำ โดยเฉพาะต้นยางที่หน้ายางมีการกรีดซ้ำหลายหน้าแล้ว และในสวนยางที่มีอายุมากบางแปลงนั้นประสบปัญหาน้ำยางหยุดไหลช้า การผลิตยางก้อนถ้วยออกมาขายจึงมีความเหมาะสมกว่าการขายผลผลิตรูปแบบอื่นๆ

สำหรับปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ เอกสารสิทธิที่เกษตรกรถือครอง ระยะทางจากสวนยางถึงแหล่งรับซื้อ และลักษณะการจัดการดูแลสวนยางและการกรีดยาง ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกขายผลผลิตในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย โดยเกษตรกรที่ถือเอกสารสิทธิไม่ว่าจะเป็น โฉนด ส.น.3ก/ส.น.3 สค. หรืออื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรในรูปแบบต่างๆ ระยะทางจากสวนยางพาราถึงแหล่งรับซื้อ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพารา เนื่องจากว่าในปัจจุบันนี้มีพ่อค้าคนกลางเข้าไปรับซื้อผลผลิตถึงสวนยางพารา และสำหรับเกษตรกรที่นำผลผลิตไปขายเองนั้นการคมนาคมขนส่งจากสวนถึงแหล่งรับซื้อมีความสะดวกขึ้น ระยะทางจึงไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกร ลักษณะการดูแลจัดการสวนยางและการกรีดยาง ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตของเกษตรกรในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย เนื่องจากว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีการจัดการดูแลสวนยางเอง และมีแรงงานในครัวเรือนช่วยในการกรีดยาง สำหรับเกษตรกรที่ไม่มีแรงงานในครัวเรือนช่วยในการกรีดยาง ก็จ้างแรงงานในท้องถิ่น หรือญาติ จึงทำให้ลักษณะการดูแลจัดการสวนยางและการกรีดยางเป็นอิสระกับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย ดังแสดงตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการผลิตและการขายยางพารากับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย

ปัจจัยทางด้านการผลิตและการขาย	ค่า χ^2	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
ขนาดเนื้อที่ถือครอง	7.477	*
เอกสารสิทธิถือครอง	0.507	N.S.
อายุสวนยางพารา	7.756	*

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการผลิตและการขายยางพารากับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย (ต่อ)

ปัจจัยทางด้านการผลิตและการขาย	ค่า χ^2	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
ระยะทางจากสวนยางถึงแหล่งรับซื้อ	4.132	N.S.
ลักษณะการดูแลจัดการ และการกรีดยาง	2.169	N.S.
ราคาผลผลิต	30.349	**

หมายเหตุ ** หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

* หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

N.S. หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4.4 ต้นทุนของการผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรชาวสวนยาง

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนในการผลิต และขายผลผลิตในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรรายการต้นทุนที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์ ได้แก่ รายการต้นทุนและค่าเสื่อมอุปกรณ์ในการผลิตยางแผ่นดิบ น้ำยางสด และยางก้อนถ้วย ดังแสดงในตารางที่ 4.8, 4.9 และ 4.10 ซึ่งพบว่าต้นทุนในการผลิต และการขายยางพาราในแต่ละรูปแบบนั้นมีความแตกต่างกัน โดยสามารถนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาเปรียบเทียบกับรายได้รวมเฉลี่ยของการผลิต และขายยางพาราในแต่ละรูปแบบของเกษตรกร (ตารางที่ 4.11) เพื่อดูผลตอบแทนสุทธิที่เกษตรกรได้รับในกรณีที่เกษตรกรต้องการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการขายผลผลิตยางพารา (ตารางที่ 4.12) มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.8 รายการต้นทุนในการผลิตยางแผ่นดิบ และค่าเสื่อมอุปกรณ์

รายการ	อายุการใช้งาน (ปี)	ราคา/หน่วย (บาท)	ต้นทุนค่าเสื่อมราคา/ปี (บาท/ไร่)
ถ้วยรองน้ำยาง	10.0	6.0	42.00
ลวดแขวนถ้วยยาง	10.0	1.0	7.00
ลึนยาง	1.0	0.5	35.00
พายกวาดน้ำยาง	2.0	15	1.50
ถังเก็บน้ำยาง (10 ลิตร)	3.0	35	2.33
ถังรวมน้ำยาง (37 ลิตร)	8.0	280	3.50
โรงเรือน	20.0	15,000	75.00
จักรรีดยาง	15.0	18,000	120.00

ตารางที่ 4.8 รายการต้นทุนในการผลิตยางแผ่นดิบ และค่าเสื่อมอุปกรณ์ (ต่อ)

รายการ	อายุการใช้งาน (ปี)	ราคา/หน่วย (บาท)	ต้นทุนค่าเสื่อมราคา/ปี (บาท/ไร่)
ที่กรองน้ำยาง	1.0	50	5.00
ตะกอยางอะลูมิเนียม	10.0	65	3.25
ไม้ตากยาง	2.0	10	1.00
สังกะสีแผ่นเรียบ	1.0	155	15.50
กระป๋องตวงน้ำยาง	1.0	60	6.00
โถงน้ำ	10.0	300	3.00
กรดซัลฟูริก	0.0	20	48.00
รวมต้นทุนค่าอุปกรณ์			368.08
ต้นทุนค่าแรงในการแปรรูปเฉลี่ย			1198.42
รวมต้นทุนทั้งหมด			1,566.50

ตารางที่ 4.9 รายการต้นทุนในการผลิตน้ำยางสด และค่าเสื่อมอุปกรณ์

รายการ	อายุการใช้งาน (ปี)	ราคา/หน่วย (บาท)	ต้นทุนค่าเสื่อมราคา/ปี (บาท/ไร่)
ถ้วยรองน้ำยาง	10.0	6.0	42.00
ลวดแขวนถ้วยยาง	10.0	1.0	7.00
ลีนยาง	1.0	0.5	35.00
พายกวาดน้ำยาง	2.0	15	1.50
ถังเก็บน้ำยาง (10 ลิตร)	3.0	35	2.33
ถังรวมน้ำยาง (37 ลิตร)	8.0	280	3.50
รวมต้นทุนค่าอุปกรณ์			91.33
ต้นทุนค่าแรงในการแปรรูปเฉลี่ย			1,086.12
รวมต้นทุนทั้งหมด			1,177.46

ตารางที่ 4.10 รายการต้นทุนในการผลิตยางก้อนถ้วย และค่าเสื่อมอุปกรณ์

รายการ	อายุการใช้งาน (ปี)	ราคา/หน่วย (บาท)	ต้นทุนค่าเสื่อมราคา/ปี (บาท/ไร่)
ถ้วยรองน้ำยาง	10.0	6.0	42.00
ลวดแขวนถ้วยยาง	10.0	1.0	7.00
ลึนยาง	1.0	0.5	35.00
พายกวาดน้ำยาง	2.0	15	1.50
ถังเก็บน้ำยาง (10 ลิตร)	3.0	35	2.33
ถังรวมน้ำยาง (37 ลิตร)	8.0	280	3.50
กรดซัลฟูริก	0.0	20	20.00
รวมต้นทุนค่าอุปกรณ์			111.33
ต้นทุนค่าแรงในการแปรรูปเฉลี่ย			2,090.14
รวมต้นทุนทั้งหมด			2,201.48

จากรายการต้นทุนและค่าเสื่อมอุปกรณ์ในการผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ นั้น ต้นทุนการผลิตยางพาราของแต่ละรูปแบบได้มีความแตกต่างกันออกไป และจากความแตกต่างทั้งด้านต้นทุน และด้านราคาที่เกษตรกรได้รับจึงส่งผลให้รายได้ของเกษตรกรที่เลือกขายผลผลิตยางพาราแต่ละประเภทมีรายได้ที่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบต้นทุน และรายได้จากการขายผลผลิตยางพาราแต่ละรูปแบบ

รูปแบบการขายผลผลิต	ต้นทุน/ปี (บาท/ไร่)	ผลผลิต/ไร่* (กิโลกรัม/ไร่)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)	รายได้รวม
ยางแผ่นดิบ	1,566.50	285	81	23,085
น้ำยางสด	1,177.46	285	68	19,380
ยางก้อนถ้วย	2,201.48	285	60	17,100

หมายเหตุ * ผลผลิตต่อไร่มาจากผลผลิตน้ำยางเฉลี่ยของยางพาราพันธุ์ RRIM600

นำต้นทุนที่เกิดจากการผลิตและขายผลผลิตยางพาราในแต่ละรูปแบบมาเปรียบระหว่างการผลิตและขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบเก่า และรูปแบบใหม่ เพื่อดูผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตและการขายผลผลิต ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบต้นทุนในการขายผลผลิตแต่ละรูปแบบ

1. เปลี่ยนจากการขายยางแผ่นดิบ เป็นขายน้ำยางสด			
1.1 น้ำยางสด	(บาท/ไร่)	1.2 ยางแผ่นดิบ	(บาท/ไร่)
รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการขายน้ำยางสด	19,380.00	รายได้ที่ลดลงจากการขายยางแผ่นดิบ	23,085.00
ต้นทุนที่ลดลงจากการขายยางแผ่น	1,566.50	ต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจากการขายน้ำยางสด	1,177.46
รวม (รายได้ที่เพิ่มขึ้น+ต้นทุนที่สูญเสีย)	20,946.50	รวม (รายได้ที่สูญเสีย+ต้นทุนที่เพิ่มขึ้น)	24,262.46
ผลตอบแทนจากการเปลี่ยนจากการขายยางแผ่นเป็นน้ำยางสด เท่ากับ -3,315.96 บาท			
2. เปลี่ยนจากการขายยางแผ่นดิบ เป็นยางก้อนถ้วย			
2.1 ยางก้อนถ้วย	(บาท/ไร่)	2.2 ยางแผ่นดิบ	(บาท/ไร่)
รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการขายยางก้อนถ้วย	17,100.00	รายได้ที่ลดลงจากการขายยางแผ่นดิบ	23,085.00
ต้นทุนที่ลดลงจากการขายยางแผ่น	1,566.50	ต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจากการขายยางก้อนถ้วย	2,201.48
รวม (รายได้ที่เพิ่มขึ้น+ต้นทุนที่สูญเสีย)	18,666.50	รวม (รายได้ที่สูญเสีย+ต้นทุนที่เพิ่มขึ้น)	25,286.48
ผลตอบแทนจากการเปลี่ยนจากการขายยางแผ่นดิบเป็นยางก้อนถ้วย เท่ากับ -6,619.98 บาท			
3. เปลี่ยนจากการขายน้ำยางสด เป็นยางแผ่นดิบ			
3.1 ยางแผ่นดิบ	(บาท/ไร่)	3.2 น้ำยางสด	(บาท/ไร่)
รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการขายยางแผ่นดิบ	21,518.50	รายได้ที่ลดลงจากการขายน้ำยางสด	19,380.00
ต้นทุนที่ลดลงจากการขายน้ำยางสด	1,177.46	ต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจากการขายยางแผ่นดิบ	1,566.50
รวม (รายได้ที่เพิ่มขึ้น+ต้นทุนที่สูญเสีย)	22,695.96	รวม (รายได้ที่สูญเสีย+ต้นทุนที่เพิ่มขึ้น)	20,946.50
ผลตอบแทนจากการเปลี่ยนจากการขายน้ำยางสด เป็นยางแผ่นดิบ เท่ากับ 1,749.46 บาท			
4. เปลี่ยนจากการขายน้ำยางสด เป็นยางก้อนถ้วย			
4.1 ยางก้อนถ้วย	(บาท/ไร่)	4.2 น้ำยางสด	(บาท/ไร่)
รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการขายยางก้อนถ้วย	14,898.52	รายได้ที่ลดลงจากการขายน้ำยางสด	18,202.54
ต้นทุนที่ลดลงจากการขายน้ำยางสด	1,177.46	ต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจากการขายยางก้อนถ้วย	2,201.48
รวม (รายได้ที่เพิ่มขึ้น+ต้นทุนที่สูญเสีย)	16,075.98	รวม (รายได้ที่สูญเสีย+ต้นทุนที่เพิ่มขึ้น)	20,404.02
ผลตอบแทนจากการเปลี่ยนจากการขายน้ำยางสด เป็นยางก้อนถ้วย เท่ากับ -4,328.04 บาท			
5. เปลี่ยนจากการขายยางก้อนถ้วย เป็นยางแผ่นดิบ			
5.1 ยางแผ่นดิบ	(บาท/ไร่)	5.2 ยางก้อนถ้วย	(บาท/ไร่)
รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการขายยางแผ่นดิบ	21,518.50	รายได้ที่ลดลงจากการขายยางก้อนถ้วย	14,898.52
ต้นทุนที่ลดลงจากการขายยางก้อนถ้วย	2,201.48	ต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจากการขายยางแผ่นดิบ	1,566.50
รวม (รายได้ที่เพิ่มขึ้น+ต้นทุนที่สูญเสีย)	23,719.98	รวม (รายได้ที่สูญเสีย+ต้นทุนที่เพิ่มขึ้น)	16,465.02
ผลตอบแทนจากการเปลี่ยนจากการขายยางก้อนถ้วย เป็นยางแผ่นดิบ เท่ากับ 7,254.96 บาท			

ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบต้นทุนในการขายผลผลิตแต่ละรูปแบบ (ต่อ)

6. เปลี่ยนจากการขายยางก้อนถ้วย เป็นน้ำยางสด			
6.1 น้ำยางสด	(บาท/ไร่)	6.2 ยางก้อนถ้วย	(บาท/ไร่)
รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการขายน้ำยางสด	19,380.00	รายได้ที่ลดลงจากการขายยางก้อนถ้วย	14,898.52
ต้นทุนที่ลดลงจากการขายยางก้อนถ้วย	2,201.48	ต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจากการขายน้ำยางสด	1,177.46
รวม (รายได้ที่เพิ่มขึ้น+ต้นทุนที่สูญเสีย)	21,581.48	รวม (รายได้ที่สูญเสีย+ต้นทุนที่เพิ่มขึ้น)	16,075.98
ผลตอบแทนจากการเปลี่ยนจากการขายยางก้อนถ้วย เป็นน้ำยางสด เท่ากับ 5,505.50			

4.4.1 ต้นทุนและผลตอบแทนในการขายผลผลิตยางพาราแต่ละรูปแบบ

1) รายได้จากการขายยางแผ่นดิบของเกษตรกร เนื่องจากระดับราคายางพาราในแต่ละปีจะไม่เท่ากัน ประกอบกับเกษตรกรชาวสวนยางไม่ได้มีการจดบันทึกข้อมูลด้านราคาไว้อย่างแน่นอน การวิเคราะห์ผลตอบแทนในการวิจัยครั้งนี้จึงใช้ราคาเฉลี่ยจากการแบบสอบถามที่ใช้ถามเกษตรกร โดยเกษตรกร จะมีรายได้เท่ากับ 23,085 บาทต่อไร่ต่อปี ซึ่งต้นทุนในการลงทุนซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำยางแผ่นดิบเฉลี่ย เท่ากับ 1,566.50 บาท/ไร่ โดยเกษตรกรจะมีรายได้สุทธิเท่ากับ 21,518.50 บาทต่อปี ซึ่งถ้าเกษตรกรเปลี่ยนจากการขายยางแผ่นดิบไปขายน้ำยางสด เกษตรกรมีผลตอบแทนสุทธิลดลงเท่ากับ -3,315.96 บาท และถ้าหากเกษตรกรเปลี่ยนจากการขายยางแผ่นดิบไปขายยางก้อนถ้วย เกษตรกรจะมีผลตอบแทนสุทธิจากการเปลี่ยนรูปแบบการขายยางก้อนถ้วยลดลงเท่ากับ -6,619.98 บาท ซึ่งจะเห็นได้ว่าหากเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบตัดสินใจเปลี่ยนไปขายยางพาราในรูปแบบอื่นๆ จะมีต้นทุนค่าเสียโอกาสเกิดขึ้นสูง หรือเกิดภาวะสูญเสีย (Loss) เนื่องจากว่าราคายางแผ่นดิบที่เกษตรกรขายได้นั้นสูงกว่าราคาน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย และแม้ว่าการขายยางแผ่นดิบจะต้องลงทุนในด้านของอุปกรณ์สูงในตอนแรกเริ่ม ดังนั้นเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบอยู่ก่อนแล้ว ไม่ควรที่เปลี่ยนรูปแบบการขายผลผลิตยางพาราเป็นรูปแบบอื่นๆ

2) รายได้จากการขายน้ำยางสดของเกษตรกรจะมีรายได้เท่ากับ 19,380 บาทต่อไร่ต่อปี ซึ่งต้นทุนในการขายผลผลิตน้ำยางสดเฉลี่ยเท่ากับ 1,177.46 บาทต่อไร่ โดยเกษตรกรจะมีรายได้สุทธิเท่ากับ 18,202.54 บาท ซึ่งหากเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด เปลี่ยนรูปแบบการขายผลผลิตจากการขายน้ำยางสด ไปขายยางแผ่นดิบ เกษตรกรจะมีผลตอบแทนสุทธิเท่ากับ 1,749.46 บาท ถ้าเปลี่ยนจากขายน้ำยางสดไปขายยางก้อนถ้วย เกษตรกรจะมีผลตอบแทนสุทธิลดลงจากการเปลี่ยนรูปแบบการขายผลผลิตดังกล่าวเท่ากับ -4,328.04 บาท ดังนั้นเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด หากต้องการจะเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการขายผลผลิต ควรจะเปลี่ยนไปขายยางแผ่นแทน จึงจะมีความเหมาะสมกว่า

3) รายได้จากการขายยางก้อนถ้วยของเกษตรกรจะมีรายได้เท่ากับ 17,100 บาทต่อไร่ต่อปี ซึ่งต้นทุนในการซื้ออุปกรณ์ของเกษตรกรที่ขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบยางก้อนถ้วย

เฉลี่ยเท่ากับ 2,204.48 บาทต่อไร่ เกษตรกรจะมีรายได้สุทธิจากการขายยางก้อนถ้วยเท่ากับ 14,898.52 บาท จะเห็นได้ว่าเกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วยมีรายได้สุทธิน้อยกว่าการขายยางแผ่นดิบ และน้ำยางสด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากราคาที่เกษตรกรได้รับนั้นต่ำกว่าผลผลิตยางพาราในรูปแบบอื่นๆ แต่หากเกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วยเปลี่ยนรูปแบบการขายผลผลิตจากการขายยางก้อนถ้วยเป็นการขายยางแผ่นดิบแทน เกษตรกรจะมีผลตอบแทนสุทธิจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการขายผลผลิตดังกล่าวเพิ่มขึ้น เท่ากับ 7,254.96 บาท และหากเกษตรกรต้องการเปลี่ยนรูปแบบการขายผลผลิตจากยางก้อนถ้วยเป็นการขายน้ำยางสด เกษตรกรจะมีผลตอบแทนสุทธิเพิ่มขึ้นจากการขายผลผลิตดังกล่าว เท่ากับ 5,505.50 บาท ดังนั้นเกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วยจึงควรที่จะเปลี่ยนมาขายยางแผ่นดิบ และน้ำยางสดจึงจะมีความเหมาะสมกว่า

4.5 ปัญหาและอุปสรรคในการขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยาง

ความคิดเห็นของเกษตรกรนั้น พบว่า สามารถสรุปประเด็นปัญหาของการเลือกขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย ออกเป็นประเด็นดังนี้

4.5.1 ปัญหาจากการขายน้ำยางสด

ปัญหาของเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการคิดเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้ง เนื่องจากว่าพ่อค้าที่รับซื้อผลผลิตเป็นผู้คิดเปอร์เซ็นต์เนื้อยางเอง โดยเกษตรกรเองไม่ทราบเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้งของน้ำยางสดล่วงหน้าได้ เพราะอุปกรณ์ที่ใช้วัดเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้งมีราคาค่อนข้างสูง และอีกอย่างคือ พ่อค้าคนกลาง/พ่อค้าท้องถิ่นที่รับซื้อน้ำยางสด มีกลวิธีที่จะใช้ในการ โกงเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้งในรูปแบบต่างๆ ทำให้เกษตรกรเสียเปรียบ ซึ่งเมื่อเกษตรกรได้รับเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้งต่ำ จะส่งผลให้จำนวนเงินที่เกษตรกรได้รับน้อยลงด้วย ปัญหารองลงมาคือ ปัญหาด้านราคา เนื่องจากในปัจจุบันพ่อค้าในท้องถิ่น และพ่อค้าคนกลางมากมาย ทำให้มีการแข่งขันกันในเรื่องของราคาค่อนข้างสูง ราคาที่เกษตรกรได้รับในแต่ละพื้นที่จึงแตกต่างกัน โดยการที่เกษตรกรจะเปลี่ยนนั้นค่อนข้างยาก เพราะในบางครั้งเกษตรกรกับพ่อค้าที่มีความสนิทสนมกัน อาจจะมีการเกรงใจกัน การที่เกษตรกรจะเปลี่ยนไปขายผลผลิตให้กับเจ้าอื่นนั้นจะลำบากใจหรือขุ่นเคืองใจกัน และในบางกรณีที่พ่อค้ามีการฮั้วราคากันก็ส่งผลให้เกษตรกรไม่ได้รับราคาที่ยุติธรรมเช่นกัน

4.5.2 ปัญหาจากการขายยางแผ่นดิบ

ปัญหาที่เกษตรกรเลือกขายยางแผ่นดิบ พบว่าเกษตรกรประสบปัญหาในการจัดชั้นคุณภาพของยางแผ่นดิบ โดยพ่อค้าที่รับซื้อยางแผ่นดิบจะอ้างว่า ยางแผ่นดิบที่เกษตรกรนำมาขายนั้นแห้งไม่สนิท ยางขึ้นรา ความหนาของแผ่นยางไม่ได้มาตรฐาน คุณภาพของยางแผ่นดิบไม่สม่ำเสมอ ปัญหารองลงมาคือ เกษตรกรมีความเสี่ยงด้านราคา เนื่องจากว่าในบางครั้งที่ราคาขาย

แผ่นดินมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เกษตรกรก็กักตุนผลผลิตไว้เพื่อรอราคา โดยคิดว่าราคาจะสูงขึ้นอีก แต่เนื่องจากว่าราคาขายในตลาดมีความผันผวนค่อนข้างสูง ทำให้ในบางครั้งราคาขายแผ่นดินปรับตัวลดต่ำลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งเกษตรกรที่ขายยางแผ่นจะต้องมีการตรวจสอบและติดตามราคาอย่างสม่ำเสมอ หากว่าราคาขายแผ่นดินไม่แตกต่างจากราคาน้ำยางสด หรือยางก้อนถ้วย เกษตรกรที่ขายยางแผ่นข่มขาดทุน เพราะการผลิตยางแผ่นดินนั้นจะต้องลงทุนทั้งในด้านอุปกรณ์ และแรงงานมากกว่าการขายยางพาราในรูปแบบน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย

4.5.3 ปัญหาจากการขายยางก้อนถ้วย

ปัญหาของเกษตรกรที่เลือกขายยางพาราในรูปแบบของยางก้อนถ้วย คือ เกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วยส่วนใหญ่จะพบปัญหาในด้านของการคิดเปอร์เซ็นต์เนื้องานแห้ง เนื่องจากว่าการคิดเปอร์เซ็นต์ยางก้อนถ้วยนั้นพ่อค้าที่รับซื้อใช้การประมาณด้วยสายตา ไม่มีอุปกรณ์ในการวัด โดยพ่อค้าที่รับซื้อจะอาศัยประสบการณ์ในการคิดเปอร์เซ็นต์ ซึ่งพ่อค้าจะคิดเปอร์เซ็นต์ต่ำ ทำให้เกษตรกรไม่ได้รับความเป็นธรรม และราคาที่เกษตรกรได้รับนั้นไม่มีความยุติธรรม เนื่องจากพ่อค้าที่รับซื้ออ้างว่ายางก้อนถ้วยมีความชื้นสูง ยังเปียกน้ำอยู่ จึงรับซื้อในราคาที่ต่ำ และในบางครั้งราคาที่ซื้อนั้นต่ำกว่าราคาที่โรงงานรับซื้อมาก

4.5.4 สรุปปัญหา และแนวทางแก้ไข

ปัญหาส่วนใหญ่ที่เกษตรกรทั้ง 3 กลุ่ม พบคือ ปัญหาด้านราคาผลผลิตเนื่องจากว่าเกษตรกรไม่ได้รับราคาที่ยุติธรรมจากพ่อค้าในท้องถิ่น/พ่อค้าคนกลาง โดยเกษตรกรที่หวังว่าจะแก้ปัญหาด้วยการนำผลผลิตไปขายให้กับโรงงานโดยตรงนั้น อาจจะเป็นไปค่อนข้างลำบาก ยกเว้นเกษตรกรที่มีพื้นที่ถือครองขนาดใหญ่เท่านั้น เพราะโรงงานที่รับซื้อผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ นั้น โดยส่วนใหญ่จะรับซื้อในปริมาณมาก เพื่อที่จะง่ายต่อการบริหารจัดการ

นอกจากปัญหาด้านราคาผลผลิตแล้ว ยังมีปัญหาในด้านราคาของปัจจัยการผลิต เช่น ราคาปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช คาร์บไถ อุปกรณ์การกรีดยาง เป็นต้น โดยราคาของปัจจัยการผลิตเหล่านี้จะขึ้นลงตามราคาของยางพารา โดยในช่วงที่ราคาของยางพารามีราคาสูง ปัจจัยการผลิตเหล่านี้ก็ปรับตัวสูงขึ้นตาม แต่เมื่อราคาของพาราลดลง ราคาปัจจัยการผลิตเหล่านี้ไม่ได้ปรับลดราคาตาม จึงทำให้เกษตรกรต้องแบกรับภาระในการใช้จ่าย และจัดซื้อปัจจัยการผลิตที่มีราคาแพง

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางใน อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ ลักษณะการผลิตและการขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ วิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตของเกษตรกร และวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วยของเกษตรกรชาวสวนยาง รวมถึงศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางในอำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา โดยใช้การสุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย จาก 3 ตำบลที่มีพื้นที่ปลูกยางพารามากที่สุดของอำเภอสะเตา จำนวน 90 ราย ประกอบด้วยเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด จำนวน 66 ราย ขายยางแผ่นดิบ 11 ราย และขายยางก้อนถ้วย 13 ราย การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามเชิงโครงสร้าง เพื่อสัมภาษณ์เกษตรกรรายบุคคลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา และเชิงปริมาณ ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรชาวสวนยาง ภายใต้วงขอบเขต และข้อจำกัดของการวิจัยที่ผู้วิจัยประสบ รวมทั้งการเสนอหัวข้อวิจัยหรือประเด็นที่นักวิจัยควรให้ความสำคัญในการศึกษาต่อไป ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่ประเทศไทยสามารถผลิต และส่งออกได้เป็นอันดับหนึ่งของโลก โดยยางพาราสามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรชาวสวนยางได้เป็นจำนวนมาก ในอดีตที่ผ่านมา เกษตรกรนิยมขายผลผลิตในรูปแบบยางแผ่นดิบ แต่ในปัจจุบันนั้นเกษตรกรนิยมขายผลผลิตในรูปแบบน้ำยางสด และยางก้อนถ้วยมากขึ้น เนื่องจากปัจจัยหลายประการ ที่สามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 ลักษณะทางสังคมของเกษตรกรชาวสวนยาง

เกษตรกรชาวสวนยางที่สุ่มมาศึกษานั้น เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 43 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงวัยกลางคน หรือวัยแรงงาน โดยร้อยละ 80 เป็นเจ้าของสวนยาง และหัวหน้าครอบครัว ซึ่งมีอำนาจในการตัดสินใจขายผลผลิต นับถือศาสนาพุทธ และอิสลามในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบระดับประถมศึกษา มีสถานภาพสมรสแล้วร้อยละ 82.2 และมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4 คน

5.1.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยาง

เกษตรกรมีจำนวนแรงงานในครอบครัวที่ช่วยในการดูแลจัดการสวนยาง และกรีดยางเฉลี่ย 3 คน การประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทำสวนยางพารา สำหรับอาชีพเสริมที่ทำเพิ่มเติมจากอาชีพหลัก เพื่อเพิ่มรายได้ของเกษตรกร ได้แก่ ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว รับจ้าง และเลี้ยงสัตว์ สำหรับเกษตรกรที่ทำสวนยางพาราเป็นอาชีพรองส่วนใหญ่ อาชีพหลักจะรับราชการ ค้าขาย และธุรกิจส่วนตัว รายได้รวมเฉลี่ยต่อครัวเรือนของเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบเท่ากับ 31,818.18 บาทต่อเดือนต่อครอบครัว เกษตรกรที่เลือกขายน้ำยางสดมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนเท่ากับ 27,696.97 บาทต่อเดือนต่อครอบครัว และเกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วยมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนเท่ากับ 18,253.85 บาทต่อเดือนต่อครอบครัว สาเหตุหลักที่สำคัญของความแตกต่างระหว่างรายได้ของเกษตรกรจากการขายผลผลิตในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย เนื่องจากขนาดพื้นที่ถือครองที่ดินของเกษตรกรไม่เท่ากัน โดยเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบจะมีขนาดพื้นที่ถือครองสูงกว่า เกษตรกรที่ขายน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย ทำให้รายได้ที่เกษตรกรได้รับมีความแตกต่างกัน สำหรับภาวะหนี้สินของเกษตรกรเมื่อเปรียบเทียบร้อยละของเกษตรกรทั้ง 3 กลุ่มพบว่า การมีหนี้สินของเกษตรกรทั้ง 3 กลุ่มนั้นมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน วงเงินของหนี้สินส่วนใหญ่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 100,000 บาทต่อครอบครัว โดยจุดประสงค์ของการกู้เงินส่วนใหญ่ได้แก่ ซื้อมอเตอร์/รถจักรยานยนต์ รองลงมาคือ ปลูกสร้างบ้าน และซื้อที่ดินเพื่อปลูกยางพารา ตามลำดับ โดยแหล่งเงินกู้ของเกษตรกรส่วนใหญ่ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ชกส.) ธนาคารพาณิชย์ และสหกรณ์การเกษตร ตามลำดับ

5.1.3 การผลิตและการขายยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรชาวสวนยาง

เกษตรกรมีขนาดเนื้อที่ถือครองสวนยางเฉลี่ย 21.76 ไร่ โดยเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบจะมีพื้นที่ถือครองเฉลี่ยสูงกว่า เกษตรกรที่ขายน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย เนื่องจากเกษตรกรให้เหตุผลว่าการที่มีพื้นที่ถือครองสวนยางในปริมาณมาก การลงทุนซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำยางแผ่นดินนั้นจะมีความคุ้มทุนกว่าเกษตรกรที่มีพื้นที่ถือครองน้อย เพราะว่าการลงทุนทำยางแผ่นดิบในช่วงแรกจะต้องมีการลงทุนในการซื้ออุปกรณ์ที่มีราคาค่อนข้างสูง ซึ่งหากเกษตรกรมีพื้นที่ถือครองขนาดกลาง ถึงขนาดใหญ่ จะทำให้มีความคุ้มทุนและสามารถคืนทุนได้เร็ว เอกสารสิทธิ์ที่เกษตรกรถือส่วนใหญ่ในลักษณะของโฉนดที่ดิน สวนยางมีอายุเฉลี่ย 15 ปี การผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอสะเดามี 3 ลักษณะ คือ น้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย การจัดการดูแลสวนยาง ส่วนใหญ่เกษตรกรจัดการดูแลและกรีดยางด้วยตนเอง เนื่องจากเป็นสวนยางขนาดเล็กและขนาดกลาง สามารถดูแลจัดการได้ด้วยตนเอง ระบบการกรีดยางส่วนใหญ่จะเป็นระบบกรีดยางแบบกรีดยางสามวัน เว้นหนึ่งวัน ทั้งนี้ระบบการกรีดยางของเกษตรกรชาวสวนยางก็ย่อมขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศ ฤดูกาล ผู้กรีดยาง เป็นต้น ระยะเวลาในการผลิตตั้งแต่กรีดยาง

จนกระทั่งขายผลผลิต เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบจะใช้เวลามากกว่า เกษตรกรที่ขายน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย เนื่องจากว่าเกษตรกรที่ทำยางแผ่นดิบนั้นมีขั้นตอนและกระบวนการผลิตที่อยู่ยากกว่าการขายยางก้อนถ้วย และน้ำยางสด

การขายผลผลิตไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย เกษตรกรส่วนใหญ่ขายให้กับพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น โดยในปัจจุบันนี้การคมนาคมขนส่งระหว่างสวนยางถึงแหล่งรับซื้อนั้นมีความสะดวกมากขึ้น เกษตรกรที่ขายน้ำยางสดก็จะมีพ่อค้าคนกลางเข้าไปรับซื้อผลผลิตในสวนยางมากขึ้น แต่สำหรับเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วยนั้นเกษตรกรจะเป็นผู้นำผลผลิตไปขายให้กับพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ โดยจะนำไปขายในคราวละมากๆ เนื่องจากว่าการผลิตยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วยนั้นไม่สามารถขายผลผลิตได้วันต่อวันเหมือนกับน้ำยางสด ในส่วนของราคาผลผลิตเฉลี่ยในปี 2552 นั้นจะเห็นได้ว่าราคายางแผ่นดิบสูงกว่าราคาน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย เนื่องจากการทำยางแผ่นดิบนั้นลงทุนสูงกว่าการขายผลผลิตในรูปแบบน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย โดยการรับรู้ข่าวสารด้านราคายางพาราของเกษตรกรนั้น เกษตรกรได้รับทราบข่าวสารมาจากพ่อค้าคนกลาง สื่อโทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งพิมพ์

สาเหตุที่เกษตรกรเลือกขายน้ำยางสด คือ ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าเป็นวิธีการที่สะดวก ไม่ต้องการลงทุนในการสร้างโรงเรือน และซื้อเครื่องจักร ใช้เวลาในผลิตน้อยกว่าวิธีอื่น ทำให้มีเวลาว่างในการประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว สำหรับสาเหตุของเกษตรกรที่ขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบยางแผ่นดิบ ให้เหตุผลคือ เป็นวิธีที่ทำมาตั้งแต่ดั้งเดิม และได้ลงทุนซื้อเครื่องจักร และสร้างโรงเรือนแล้ว จึงไม่ต้องการเปลี่ยนไปขายผลผลิตในรูปแบบอื่นๆ และการขายยางแผ่นดิบนั้น ได้รับราคาที่สูงกว่าการขายราคาน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย โดยในช่วงที่ราคายางตกต่ำนั้นเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบสามารถสต็อกผลผลิตเพื่อรอขายในช่วงที่ยางมีราคาสูงขึ้นได้ และการขายนั้นก็ได้รับความยุติธรรมมากกว่าการขายน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย และสำหรับเกษตรกรที่ขายยางก้อนถ้วยนั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ยางนั้น มีปริมาณของเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้งในน้ำยางน้อย การจะขายผลผลิตในรูปแบบน้ำยางสดนั้นจะไม่คุ้ม และการผลิตยางก้อนถ้วยนั้นมีกรรมวิธีที่ไม่ยุ่งยากเหมือนกับยางแผ่นดิบ และสามารถสต็อกผลผลิตได้เหมือนกับยางแผ่นดิบ

5.1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ การผลิตและการขายผลผลิตที่มีผลต่อการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยาง

รายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเกษตรกรที่ขายยางแผ่นจะมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนสูงกว่าเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด

และยางก้อนถ้วย ทั้งนี้ราคายางแผ่นดิบนั้น มีราคาสูงกว่าน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย จึงส่งผลให้เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบมีรายได้สูงกว่าเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย

ขนาดเนื้อที่ถือครองที่ดินมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกร ในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 โดยจะเห็นได้ว่าเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบจะมีขนาดเนื้อที่ถือครองมากกว่าเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ข้างต้น โดยเกษตรกรที่ตัดสินใจขายยางแผ่นดิบ มีรายได้สูงกว่าเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย ดังนั้นขนาดเนื้อที่ถือครองจึงมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกขายผลผลิตในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย

อายุสวนยางมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 โดยเกษตรกรที่ตัดสินใจขายยางก้อนถ้วยอายุของสวนยางจะมากกว่า อายุสวนยางของเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด และยางแผ่นดิบ อายุของสวนยางจึงมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรชาวสวนยางในอำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา

ราคาผลผลิตมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย โดยในปีพ.ศ. 2552 ราคายางแผ่นดิบมีราคาสูงกว่าราคาน้ำยางสด และยางก้อนถ้วยซึ่งสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของเกษตรกรที่เลือกขายยางแผ่นดิบ โดยเมื่อจะต้องมีการลงทุนในตอนแรก แต่ผลตอบแทนด้านราคาที่ได้รับนั้นสูงกว่าราคาน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย ดังนั้นราคาผลผลิตจึงมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตของเกษตรกรในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย

5.1.5 ต้นทุนและผลตอบแทนในการขายผลผลิตแต่ละรูปแบบ

ต้นทุนของเกษตรกรที่เลือกขายยางแผ่นดิบนั้น จะต้องมีการลงทุนในช่วงแรกสูง ดังนั้นเกษตรกรที่เลือกขายยางแผ่นดิบจะต้องมีเงินลงทุนที่ค่อนข้างมาก และการลงทุนขายยางแผ่นดิบจะเหมาะสมกับเกษตรกรที่มีพื้นที่ถือครองขนาดใหญ่ เพราะหากมีการผลิตในจำนวนมาก ต้นทุนคงที่ อาทิเช่น โรงเรือน เครื่องจักร และอุปกรณ์ที่สามารถใช้งานได้นานต่างๆ เป็นต้น เมื่อมีการผลิตมากขึ้น จะเป็นการลดต้นทุนต่อหน่วยลง ทำให้มีความคุ้มค่ากว่าการผลิตที่มีพื้นที่ถือครองน้อย สำหรับต้นทุนของการขายผลผลิตในรูปแบบน้ำยางสด และยางก้อนถ้วยนั้น ต้นทุนการขายยางก้อนถ้วยจะสูงกว่าต้นทุนการขายน้ำยางสด เนื่องจากว่าการผลิตยางก้อนถ้วยจะใช้เวลาานกว่าการผลิตน้ำยางสด ทำให้ต้นทุนด้านค่าแรงของการขายยางก้อนถ้วยจะสูงกว่าการขายน้ำยางสด สำหรับเกษตรกรที่ต้องการจะเปลี่ยนรูปแบบในการขายผลผลิตนั้น เกษตรกรที่ขายน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย ควรจะเปลี่ยนไปขายยางแผ่นดิบแทนจึงจะมีความเหมาะสมกว่า เนื่องจากว่าเกษตรกรจะมีผลตอบแทนสุทธิเพิ่มขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการขายผลผลิต

ดังกล่าว แต่สำหรับเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบอยู่แล้วนั้นไม่เหมาะที่จะเปลี่ยนรูปแบบการขาย ผลผลิต เนื่องจากการเปลี่ยนจากการขายยางแผ่นดิบไปเป็นการขายน้ำยางสด หรือยางก้อนถ้วย นั้น เกษตรกรจะมีการผลตอบแทนจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวลดลง เพราะการทำยางแผ่นดิบ นั้นมีการลงทุนที่สูงควรเป็นการลงทุนในระยะยาว และราคายางแผ่นดิบที่เกษตรกรขายได้นั้นสูงกว่าราคาน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย จึงทำให้เกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบมีรายได้มากกว่าการขาย ผลผลิตในรูปแบบอื่นๆ

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะบางประการที่ได้รับจากการวิจัยในส่วนของ ปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย ดังนี้

1) ด้านราคายางพารา เนื่องจากระดับราคามีความผันผวนค่อนข้างสูง โดยจะเห็นได้ว่าในปีพ.ศ. 2552 ระดับราคายางพารามีความผันผวนมาก โดยในตอนต้นปี ถึงกลางปี ราคาพุ่งสูงขึ้นถึง 100 บาท/กิโลกรัม ทำให้เกษตรกรชาวสวนยางมีรายได้เพิ่มขึ้น จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรสร้างหนี้สินเพิ่มเติม เนื่องจากรายรับของเกษตรกรที่มากขึ้นทำให้เกษตรกรมีความคิดว่า จะมีความสามารถในการใช้หนี้ได้มากขึ้น แต่ในทางกลับกันในช่วงปลายปี ราคายางลดต่ำลงจนเกินครึ่ง ซึ่งจากกิโลกรัมละ 100 บาท ลดลงเหลือ กิโลกรัมละ 30 บาท จึงทำให้ความสามารถในการใช้หนี้ของเกษตรกรชาวสวนยางลดลง ส่งผลให้เกษตรกรมีภาวะหนี้เพิ่มขึ้น ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐควรเข้ามาช่วยแก้ไขในด้านราคายางให้แก่เกษตรกร โดยให้ราคามีเสถียรภาพ เพื่อเป็นการประกันความเสี่ยงด้านราคาให้แก่เกษตรกรชาวสวนยาง

2) หน่วยงานภาครัฐควรเข้าไปช่วยในการให้ความรู้เกี่ยวกับด้านการผลิต และการตลาดแก่เกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น ความรู้ในด้านการคิดเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้ง การทำยางแผ่นดิบให้เป็นที่ต้องการของตลาด พันธุ์ยางที่เหมาะสมกับพื้นที่ เป็นต้น

3) รัฐบาลควรสนับสนุนอุตสาหกรรมขั้นปลายน้ำของยางพาราในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะยางแผ่นดิบ น้ำยางสด และยางก้อนถ้วย ในประเทศไทยให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิต

4) หน่วยงานของภาครัฐควรเข้าไปสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่ม เพื่อรวบรวมผลผลิตไปขายยังโรงงานให้มากขึ้น เพื่อเป็นการลดอำนาจของพ่อค้าคนกลาง เนื่องจากว่าปัจจุบันนี้มีพ่อค้าคนกลางเข้ามาในตลาดมากขึ้น ทำให้พ่อค้าคนกลางมีอิทธิพลกับราคายางมากขึ้น การที่

เกษตรกรจะรวมกลุ่มกันเพื่อนำผลผลิตไปส่งให้กับโรงงานโดยตรงนั้น จะทำให้เกษตรกรได้รับราคาผลผลิตที่สูงขึ้น

5) รัฐบาลควรเข้าไปควบคุมราคาอุปกรณ์ และปัจจัยการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการผลิตยางพารา เนื่องจากว่าในปัจจุบันราคาปัจจัยดังกล่าว มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตามราคายางพารา แต่ในขณะที่ราคายางพาราลดต่ำลง ราคาปัจจัยการผลิตดังกล่าวไม่ปรับตัวลดลงตาม จึงทำให้เกษตรกรต้องแบกรับภาระด้านต้นทุนที่สูงขึ้น ดังนั้นรัฐบาลควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปดูแลควบคุมราคาให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

6) เกษตรกรควรพิจารณาถึงความเหมาะสมในด้านต่างๆ อาทิเช่น ปัจจัยทางด้านเงินทุน ขนาดเนื้อที่ถือครอง จำนวนแรงงานในครัวเรือน เป็นต้น ก่อนทำการตัดสินใจที่จะเลือกขายผลผลิตในแต่ละรูปแบบ เนื่องจากการตัดสินใจขายยางพาราแต่ละรูปแบบของเกษตรกรนั้นย่อมมีค่าเสียโอกาสเกิดขึ้น ซึ่งเกษตรกรควรศึกษาถึงรายการต้นทุน และผลตอบแทนให้ถี่ถ้วน ก่อนทำการตัดสินใจเลือกขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เกษตรกรได้รับผลประโยชน์สูงสุด

5.3 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ในครั้งนี้ พบว่ามีข้อจำกัดในการวิจัยและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

5.3.1 ข้อจำกัดในการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานวิจัย และเป็นข้อจำกัดต่อการวิจัย ดังนี้

1) ระดับราคายางในปีพ.ศ. 2552 นั้นมีความผันผวนค่อนข้างสูง โดยในช่วงต้นถึงกลางปี ระดับราคายางขยับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ในขณะเดียวกันในตอนปลายปีราคายางปรับตัวลดลงเกินกว่าครึ่ง ทำให้การสอบถามในเรื่องระดับของราคายางของเกษตรกรอาจมีความคลาดเคลื่อนได้ และระดับราคาจากการสอบถามเกษตรกรจึงไม่ค่อยมีความแตกต่างกันมาก

2) ในการรวบรวมข้อมูลนั้นแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มไม่ได้มีการระบุจำนวนของเกษตรกร เนื่องจากในพื้นที่ที่ศึกษามีเกษตรกรบางกลุ่มน้อยมาก ทำให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้มามีอัตราส่วนที่ไม่เท่ากัน โดยจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด มากกว่ากลุ่มเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย

3) เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้มีการจัดทำรายการบันทึก บัญชีรายรับ – รายจ่าย ทำให้การตอบข้อคำถามเกี่ยวกับรายจ่ายด้านต้นทุน และรายรับที่ได้รับในแต่ละวัน ทำให้ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลจากการประมาณการ

4) เกษตรกรไม่ค่อยกล้าเปิดเผยรายรับที่เกษตรกรได้รับจริง เนื่องจากเกษตรกรกลัวต้องเสียภาษีเพิ่มเติม ดังนั้นรายได้ที่เกษตรกรตอบในแบบสอบถามอาจจะน้อยกว่าความเป็นจริง

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการทำการวิจัย ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะเพื่อใช้สำหรับผู้ที่สนใจได้ทำการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1) ในการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราควรจะศึกษาดำบลอื่นๆ นอกเหนือจากตำบลที่มีพื้นที่ปลูกยางมากเป็นอันดับ 1 – 3 ของอำเภอสะเดา เพื่อที่จะทำให้ได้รับข้อมูลที่มีความหลากหลายมากขึ้น เพราะเนื่องจากพื้นที่ใกล้เคียงกันข้อมูลที่ได้ก็ไม่ค่อยมีความแตกต่างกันมาก เกษตรกรจะมีพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกัน

2) ควรทำการศึกษาถึงอุตสาหกรรมที่รองรับผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ในพื้นที่ที่ทำการศึกษา เนื่องจากจะทำให้ทราบถึงปริมาณความต้องการผลผลิตแต่ละรูปแบบของอุตสาหกรรมยางพารา และเป็นการช่วยให้เกษตรกรสามารถตัดสินใจขายผลผลิตได้มากขึ้น

3) ทำการศึกษาประเด็นทางสังคม เช่น ประเด็นในด้านการขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากในการทำยางแผ่นดิบนั้น จะใช้เวลานานกว่าการขายน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย โดยแรงงานที่จะทำยางแผ่นดิบนั้นมีไม่เพียงพอ และหายาก โดยควรทำการศึกษาทางเลือกให้กับเกษตรกร

บรรณานุกรม

- จรววย เพชรรัตน์. 2546. การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกรรายย่อยในภาคใต้. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นงลักษณ์ สืบชนะ. 2548. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรชาวสวนยางในอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ประดับดวง คงเลิศ. 2546. ผลทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการขายผลิต จากยางแผ่นดิบเป็นน้ำยางสด ในตำบลนิคมพัฒนา กิ่งอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล. สารนิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ประภาภรณ์ บัวนุศย์. 2547. ความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมยางแท่งไทยในตลาดโลก. สารนิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปรีดีเปรม ทศนกุล. 2550. ยางก้อนด้วยคุณภาพดีแบบวิถีชาวบ้าน. สถาบันวิจัยยาง ส่วนแยก สงขลา สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร.
- ปัญชลี ภัคดีชาติ. 2551. ความต้องการเทคโนโลยีสารสนเทศของครูเกษตรในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ยุพินพรรณ ศิริวัชนนุกูล. 2540. จิตวิทยาพัฒนาชนบท. สงขลา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วิจิตต์ ต้นดิพิมลพันธ์. 2541. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกขายยางแผ่นดิบและน้ำยางสดของเกษตรกรในจังหวัดสงขลา. ภาคนิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วิฑูร อินทมณี. 2538. ปัจจัยที่มีผลต่อการขายน้ำยางสดและยางแผ่นของเกษตรกร ตำบลปรีก อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช. สงขลา: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาพัฒนาการเกษตรกร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- แววสุดา หนูอุไร. 2542. ศึกษาวัฒนธรรมการทำงานของชาวสวนยางพาราในตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาครุศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สถาบันวิจัยยาง. 2551. พื้นที่ปลูกยางจังหวัดสงขลา ปี2551. [ออนไลน์]. URL :http://www.rubber.co.th/songkhla/service/area_songkhla.htm. [ค้นวันที่ 25 สิงหาคม 2552].

- สมบุรณ์ เจริญจิระตระกูล. 2551. เอกสารประกอบการบรรยาย วิชาวิธีวิจัยทางธุรกิจเกษตร (878-532) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุภาพร ชีรานุสนธิ์. 2548. การวิเคราะห์โครงการลงทุนในการทำสวนยางพาราของเกษตรกรรายย่อยในตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุรศักดิ์ สุทธิสงค์ และคณะ. 2545. การเปรียบเทียบเวลาแรงงานและต้นทุนการผลิตระหว่างน้ำยางสด ยางก้อนถ้วย และยางแผ่นดิบ. ศูนย์วิจัยยาง ส่วนแยกสงขลา สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร.
- สำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง. 2551. ผลผลิตยางธรรมชาติของไทยแยกตามประเภท. [ออนไลน์]. URL :
http://www.dbrubber.org/oaeweb/report/popup_report_%20general.jsp [ค้นหวันที่ 22 กรกฎาคม 2552]
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2549. ยางพารา: เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ปี2545 – 2550 [ออนไลน์]. URL :
<http://oae.go.th/statistic/yearbook47/Section6/sec6table81.pdf>. [ค้นหวันที่ 5 มกราคม 2552]
- อนันท์ งามสะอาด. 2546. มนุษย์สัมพันธ์ในการทำงาน. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อภิสิทธิ์ ไชยลาภ. 2545. ปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตยางพาราในสวนป่าขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้. สารนิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อยุทธิ์ นิสสภา. 2547. เศรษฐมิติเบื้องต้นสำหรับการจัดการทางการเกษตร. เอกสารคำสอนวิชา เศรษฐมิติเบื้องต้น ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อุมพร จันทศร. 2536. การศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้ารับราชการหรือภาคเอกชนในสาขาวิชาที่ขาดแคลน. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Pindyck, R.S. and Rubinfeld, P.L. 1976. **Econometric Models and Economics Forecasts**. New York : McGraw-Hill Book Company.
- Pomeroy, R., Park, J., Pollnac, R. , Campson, T., Genio, E. , Marlessy , C. , Holle, E. , Pido, M. , Nissapa, A. , Boromthanasat, S. and Hue Thu , N. 2007. “Fish wars : conflict and collaboration in fisheries management in Southeast Asia”. **Marine Policy 31 : 645-656**.

Shang, Y.C. 1981. **Agnacneture Economics : Basic Concepts and Methods of Analysis.**

London : Croom Helm.

Yamane.1967. **Statistics: An Introductory Analysis.** 2nd ed., New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1

เลขที่แบบสอบถาม.....

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆของเกษตรกรใน อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำสารนิพนธ์ของนางสาววันทนีย์ ยะหว่า นักศึกษาปริญญาโท สาขาการจัดการธุรกิจเกษตร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ที่คาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรชาวสวนยาง และนโยบายของภาครัฐต่อไป ประกอบด้วย 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยาง

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปด้านการผลิตและขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรชาวสวนยาง

ตอนที่ 3 ข้อมูลทางด้านต้นทุนของการแปรรูปผลผลิตในรูปแบบต่างๆของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง () เพื่อเลือกคำตอบและกรอกข้อมูลในส่วนที่ให้ระบุ

วันที่...../...../.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยาง

1. สถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์

() 1.1 เจ้าของสวนยาง

() 1.2 สมาชิกในครอบครัว (โปรดระบุ).....

2. เพศ

() 2.1 ชาย

() 2.2 หญิง

3. อายุ (โปรดระบุ).....ปี

4. ศาสนา (โปรดระบุ).....

5. ระดับการจบการศึกษา

- () 5.1 น้อยกว่าประถมศึกษา () 5.2 ประถมศึกษา
 () 5.3 มัธยมศึกษาตอนต้น () 5.4 มัธยมศึกษาตอนปลาย
 () 5.5 ปวช. หรือ ปวส. () 5.6 ปริญญาตรี
 () 5.7 สูงกว่าปริญญาตรี () 5.8 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. สถานภาพ

- () 6.1 โสด () 6.2 สมรส
 () 6.3 หย่าร้าง () 6.4 อื่นๆ (ระบุ).....

7. จำนวนสมาชิกในครอบครัว (รวมผู้ตอบ) (โปรดระบุ).....คน

8. จำนวนแรงงานในครอบครัวที่ช่วยทำสวนยาง (รวมผู้ตอบ) (โปรดระบุ).....คน

9. การประกอบอาชีพหลักของท่าน (อาชีพหลัก คือ อาชีพที่ใช้เวลาในการทำงานมากที่สุดในแต่ละวัน)

- () 9.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ () 9.2 ค้าขาย
 () 9.3 รับจ้าง () 9.4 ธุรกิจส่วนตัว
 () 9.5 ทำสวนยางพารา () 9.6 เลี้ยงสัตว์เพื่อขาย
 () 9.7 ทำไร่ () 9.8 ทำสวนพืชผัก
 () 9.9 ทำสวนผลไม้ยืนต้น () 9.10 เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
 () 9.11 อื่นๆ (ระบุ).....

10. การประกอบอาชีพเสริมของท่าน (อาชีพเสริม คือ อาชีพที่ทำนอกเหนือจากงานประจำ (โปรดเรียงลำดับข้อที่มีความสำคัญจากมากไปหาน้อย)

- () 10.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ () 10.2 ค้าขาย
 () 10.3 รับจ้าง () 10.4 ธุรกิจส่วนตัว
 () 10.5 ทำสวนยางพารา () 10.6 เลี้ยงสัตว์เพื่อขาย
 () 10.7 ทำไร่ () 10.8 ทำสวนพืชผัก
 () 10.9 ทำสวนผลไม้ยืนต้น () 10.10 เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
 () 10.11 อื่นๆ (ระบุ).....

11. รายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน.....บาท

- () 11.1 รายได้จากอาชีพหลักเฉลี่ย จำนวน.....บาท/เดือน
 () 11.2 รายได้จากอาชีพรองเฉลี่ย จำนวน.....บาท/เดือน

12. ปัจจุบัน ครอบครัวของท่านยังมีภาวะหนี้สินอยู่หรือไม่

- () 12.1 มี () 12.2 ไม่มี (ถ้าตอบ “ไม่มี” ให้ข้ามไปทำข้อที่ 15)

13. ในกรณีที่มีหนี้สิน จำนวนรวม.....บาท และกู้เงินจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 13.1 ธกส. () 13.2 ธนาคารพาณิชย์
- () 13.3 ญาติและเพื่อนบ้าน () 13.4 พ่อค้าท้องถิ่น
- () 13.5 สหกรณ์การเกษตร () 13.6 กลุ่มสัจจะ/กองทุนหมู่บ้าน
- () 13.7 อื่นๆ (ระบุ).....
14. ท่านกู้ยืมโดยมีวัตถุประสงค์ประการใด (โปรดเรียงลำดับข้อที่มีความสำคัญจากมากไปหาน้อย โดยมากที่สุด = 1 และน้อยที่สุด = 6)
- () 14.1 ซื้อที่ดินเพื่อปลูกยางพารา () 14.2 ซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตร
- () 14.3 ซื้อที่ดินเพื่อกิจการทางการเกษตร () 14.4 ปลูกสร้างบ้าน
- () 14.5 ซื้อรถยนต์ / รถจักรยานยนต์ () 14.6 เพื่อการศึกษาของบุตรหลาน
15. ท่านเคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวด้านราคาของผลผลิตยางพาราหรือไม่ (ทั้งในรูปแบบข่าวดัง นัยางสด และข่าวก่อนด้วย)
- () 15.1 เคย () 15.2 ไม่เคย
16. ถ้าท่านเคยได้รับรู้ข่าวสารด้านราคาของผลผลิตยางพารา ท่านได้รับจากแหล่งใดบ้าง (โปรดเรียงลำดับข้อที่มีความสำคัญจากมากไปหาน้อย โดยมากที่สุด = 1 และน้อยที่สุด = 7)
- () 16.1 ผู้นำท้องถิ่น () 16.2 พ่อค้าคนกลาง
- () 16.3 หน่วยงานทางภาครัฐ เช่น ตลาดกลาง กองทุนสงเคราะห์
- () 16.4 พ่อค้าในระดับหมู่บ้าน () 16.5 ญาติและเพื่อนบ้าน
- () 16.6 สื่อโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ () 16.7 อื่นๆ

.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปด้านการผลิตและการขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยาง

ตอนที่ 2.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกร

1. ท่านมีพื้นที่ถือครองทั้งหมด.....ไร่ ใช้ทำสวนยาง.....ไร่ สามารถจำแนกเป็นแปลงได้.....แปลง

แปลงที่	เอกสารสิทธิ์	ขนาด (ไร่)	อายุของสวนยาง (ปี)	ที่ตั้ง (ตำบล)	ระยะทางจากสวนยางกับแหล่งรับซื้อผลผลิตโดยเฉลี่ย (กิโลเมตร)
1					
2					
3					
4					

2. ท่านใช้เงินทุนจากแหล่งใดในการสร้างสวนยางของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 2.1 เงินทุนส่วนตัวทั้งหมด () 2.2 เงินกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
- () 2.3 เงินกู้ธนาคาร () 2.4 เงินกู้ยืมนอกระบบ
- () 2.5 อื่นๆ (ระบุ).....
3. ลักษณะการจัดการดูแลสวนยางและการกรีดยาง
- () 3.1 จัดการดูแลเองและกรีดยางเอง () 3.2 จัดการดูแลเองและจ้างกรีดยาง
- () 3.3 จ้างดูแลและจ้างกรีดยาง () 3.4 อื่นๆ (ระบุ).....
4. กรณี **จ้างดูแล** จ้างแบบใด (ระบุ).....
5. กรณี **จ้างกรีดยาง** จ้างใคร
- () 5.1 คนในพื้นที่บริเวณสวนยาง () 5.2 คนนอกพื้นที่ แต่อยู่ในเขต จ.สงขลา
- () 5.3 คนต่างจังหวัด (โปรดระบุ) () 5.4 แรงงานต่างด้าว (โปรดระบุ)
- () 5.5 อื่นๆ (โปรดระบุ)
6. จำนวนคนกรีดยาง
- 6.1 กรณี **กรีดยางเอง** จำนวนคนกรีดยาง.....คน
- 6.2 กรณี **จ้างกรีดยาง** จำนวนคนกรีดยาง.....คน
7. อัตราส่วนแบ่งการจ้างกรีดยาง (เจ้าของสวนยาง : คนรับจ้างกรีดยาง)
- () 7.1 อัตราส่วนแบ่ง 70: 30 เจ็อนไซ.....
- () 7.2 อัตราส่วนแบ่ง 60: 40 เจ็อนไซ.....
- () 7.3 อัตราส่วนแบ่ง 50: 50 เจ็อนไซ.....
- () 7.4 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
8. ระบบการกรีดยางของสวนยางท่าน เป็นอย่างไร
- () 8.1 กรีดยางทุกวัน () 8.2 กรีดยางวันเว้นวัน
- () 8.3 กรีดยางสองวันเว้นวัน () 8.4 กรีดยางสามวันเว้นวัน
- () 8.5 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
9. ใน 1 เดือน ท่านกรีดยางได้กี่วัน
10. ใน 1 ปี ท่านกรีดยางได้กี่เดือน
- ตอนที่ 2.2 ข้อมูลทั่วไปด้านการขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรชาวสวนยาง**
1. รูปแบบการขายผลผลิตยางพาราของท่านในปัจจุบัน
- () 1.1 นำยางสด.....%
- () 1.2 ยางแผ่นดิบ.....%
- () 1.3 ยางก้อนถ้วย.....%
- () 1.4 อื่นๆ (ระบุ)..... %
2. ท่านได้ขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบดังกล่าวข้างต้นมานานเท่าไร.....ปี

3. มีการขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบดังกล่าวทั้งปีหรือไม่
- () 3.1 ขายทั้งปี
- () 3.2 เลือกขายเป็นบางช่วง ระบุเดือน.....
4. ท่านเคยขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบอื่น นอกจากรูปแบบในข้างต้นหรือไม่
- () 4.1 เคย () 4.2 ไม่เคย
5. กรณีที่เคยมีการขายผลผลิตในรูปแบบอื่น สาเหตุใดจึงเปลี่ยนแปลงรูปการขายผลผลิต เพราะ.....
6. ในอนาคต ท่านคิดว่ามีโอกาสเปลี่ยนรูปแบบการขายผลผลิตยางพาราเป็นรูปแบบอื่นอีกหรือไม่
- () 6.1 ไม่เปลี่ยนแล้ว เพราะ.....
- () 6.2 เปลี่ยน เพราะ
- () 6.3 ไม่แน่ใจ เพราะ
7. ในการขายผลผลิตยางพาราของท่าน ท่านปฏิบัติอย่างไร
- () 7.1 นำไปขายด้วยตนเอง () 7.2 คนรับจ้างกรีดนำไปขาย
- () 7.3 พ่อค้ามารับซื้อถึงสวน () 7.4 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 1 กรณีปัจจุบันขาย ยางแผ่นดิบ

8. ปริมาณยางแผ่นดิบที่ผลิตได้ เฉลี่ยวันละ.....แผ่น มีน้ำหนักเฉลี่ย.....กิโลกรัม/แผ่น
9. ระยะเวลาที่ใช้ตั้งแต่กรีดจนกระทั่งทำแผ่นเสร็จ.....ชั่วโมง/วัน
10. ปริมาณยางแผ่นดิบเฉลี่ยที่ท่านขายต่อครั้ง.....กิโลกรัม/ครั้ง
11. จำนวนครั้งที่ท่านขายยางแผ่นดิบ ใน 1 เดือน.....ครั้ง/เดือน
12. สถานที่ที่ท่านขายยางแผ่นดิบ
- () 12.1 ขายพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น () 12.2 รวมกลุ่มไปขายให้กับโรงงาน
- () 12.3 ขายผ่านตลาดกลางยางพาราขนาดใหญ่ () 12.4 ขายให้กับสหกรณ์ สกย.
- () 12.5 อื่นๆ(โปรดระบุ).....
13. ราคาของยางแผ่นดิบที่ท่านขายได้เฉลี่ย (ปี 2552).....บาท/กิโลกรัม
14. สาเหตุที่เลือกยางพาราในรูปแบบยางแผ่นดิบ (โปรดเรียงลำดับข้อที่มีความสำคัญจากมากไปหาน้อย โดยมากที่สุด = 1 และน้อยที่สุด = 7)
- () 14.1 เป็นวิธีการที่ทำมาแบบดั้งเดิม
- () 14.2 ได้รับราคาที่สูงกว่าการขายแบบอื่นๆ
- () 14.3 ได้รับน้ำหนักที่ยุติธรรมกว่า

- () 14.4 แหล่งขายอยู่ใกล้กับสวนยาง
 () 14.5 การชำระเงินรวดเร็ว
 () 14.6 ในพื้นที่สวนยางไม่มีพ่อค้าที่รับซื้อผลผลิตยางในรูปแบบอื่น
 () 14.7 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
15. ท่านพอใจในราคาที่ได้รับจากการขายยางแผ่นดิบในระดับใด
 () 15.1 มากที่สุด () 15.2 มาก
 () 15.3 ปานกลาง () 15.4 น้อย
 () 15.5 ไม่พอใจ เพราะ.....

ส่วนที่ 2 กรณีปัจจุบันขาย น้ำยางสด

16. ปริมาณน้ำยางสดที่ผลิตได้ เฉลี่ยวันละ.....กิโลกรัม
 17. ระยะเวลาที่ใช้ตั้งแต่กรีดยางจนกระทั่งนำน้ำยางส่งขาย.....ชั่วโมง/วัน
 18. จำนวนครั้งที่ท่านขายน้ำยางสด ใน 1 เดือน.....ครั้ง/เดือน
 19. สถานที่ที่ท่านขายน้ำยางสด
 () 19.1 ขายพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น () 19.2 รวมกลุ่มไปขายให้กับโรงงาน
 () 19.3 ขายผ่านตลาดกลางยางพาราขนาดใหญ่ () 19.4 ขายให้กับสหกรณ์ / สกย.
 () 19.5 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
20. ราคาน้ำยางสดที่ท่านขายได้เฉลี่ย (ปี 2552).....บาท/กิโลกรัม
 21. สาเหตุที่เลือกขายยางพาราในรูปแบบน้ำยางสด (โปรดเรียงลำดับข้อที่มีความสำคัญจากมากไปหาน้อย โดยมากที่สุด = 1 และน้อยที่สุด = 11)
 () 21.1 เป็นวิธีการที่สะดวกรวดเร็ว
 () 21.2 ได้รับราคาที่สูงกว่าการขายแบบอื่นๆ
 () 21.3 ได้รับน้ำหนักที่ยุติธรรมกว่า
 () 21.4 แหล่งขายอยู่ใกล้กับสวนยาง
 () 21.5 การชำระเงินรวดเร็ว
 () 21.6 คนรับจ้างไม่ยอมทำแผ่น
 () 21.7 ในพื้นที่สวนยางไม่มีพ่อค้าที่รับซื้อผลผลิตยางในรูปแบบอื่น
 () 21.8 มีความยุติธรรมในการวัดความเข้มข้นของน้ำยาง
 () 21.9 ต้องการประกอบอาชีพเสริม
 () 21.10 ไม่ต้องลงทุนด้านเครื่องจักร
 () 21.11 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

22. ท่านพอใจในราคาที่ได้รับจากการขายน้ำยางสดในระดับใด

- () 22.1 มากที่สุด () 22.2 มาก
 () 22.3 ปานกลาง () 22.4 น้อย
 () 22.5 ไม่พอใจ เพราะ.....

ส่วนที่ 3 กรณีปัจจุบันขาย ยางก้อนถ้วย

23. ปริมาณยางก้อนถ้วยที่ผลิตได้ เฉลี่ยวันละ.....กิโลกรัม

24. ระยะเวลาที่ใช้ในการกรีด.....ชั่วโมง/วัน ระยะเวลาในการเก็บยางก้อนถ้วย....ชั่วโมง/วัน

25. ปริมาณยางก้อนถ้วยเฉลี่ยที่ท่านขายต่อครั้ง.....กิโลกรัม/ครั้ง

26. จำนวนครั้งที่ท่านขายยางก้อนถ้วย ใน 1 เดือน.....ครั้ง/เดือน

27. สถานที่ที่ท่านขายยางก้อนถ้วย

- () 27.1 ขายพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น () 27.2 รวมกลุ่มไปขายให้กับโรงงาน
 () 27.3 ขายให้กับสหกรณ์ สกย. () 27.4 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

28. ราคาขายก้อนถ้วยที่ท่านขายได้เฉลี่ย (ปี 2552).....บาท/กิโลกรัม

29. สาเหตุที่เลือกขายพาราในรูปแบบยางก้อนถ้วย (โปรดเรียงลำดับข้อที่มีความสำคัญจากมากไปหาน้อย โดยมากที่สุด = 1 และน้อยที่สุด = 8)

- () 29.1 เป็นวิธีการที่ทำมาแบบดั้งเดิม
 () 29.2 รายได้ดีกว่า
 () 29.3 ได้รับน้ำหนักที่ยุติธรรมกว่า
 () 29.4 แหล่งขายอยู่ใกล้กับสวนยาง
 () 29.5 การชำระเงินรวดเร็ว
 () 29.6 ในพื้นที่สวนยางไม่มีพ่อค้าที่รับซื้อผลผลิตยางในรูปแบบอื่น
 () 29.7 สภาพของพันธุ์ยาง และอายุของยางพารา
 () 29.8 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

30. ท่านพอใจในราคาที่ได้รับจากการขายยางก้อนถ้วยในระดับใด

- () 30.1 มากที่สุด () 30.2 มาก
 () 30.3 ปานกลาง () 30.4 น้อย
 () 30.5 ไม่พอใจ เพราะ.....

.....

ตอนที่ 3 ต้นทุนของการแปรรูปผลผลิตในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรชาวสวนยาง

1. ค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องมืออุปกรณ์ในการเก็บน้ำยางพารา และ/หรือทำยางแผ่น และ/หรือยางก้อนถ้วย

รายการ	ปีที่ซื้อ	จำนวนที่ใช้	ราคา/หน่วย	อายุการใช้งาน
1. ถ้วยรองน้ำยาง				
2. ลวดแขวนถ้วยยาง				
3. ถังน้ำยาง				
4. พายกวาดน้ำยาง				
5. ถังเก็บน้ำยาง (10 ลิตร)				
6. ถังรวมน้ำยาง (37 ลิตร)				
7. โรงเรือน				
8. จักรรีดยาง				
9. ที่กรองน้ำยาง				
10. ตะกยางอลูมิเนียม				
11. ไม้ตากยาง				
12. สังกะสีแผ่นเรียบ				
13. กระจังตวงน้ำยาง				
14. โองน้ำ				
15. กรดซัลฟูริก				
17. อื่นๆ				

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเลือกขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางในรูปแบบต่างๆ

ปัญหาที่ท่านประสบจากการขาย ยางแผ่นดิบ

1. การชั่งน้ำหนักยางแผ่นดิบ

- () 1.1 มี ในกรณีมีปัญหา ท่านมีปัญหาอย่างไร.....
 มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร.....
 วิธีการแก้ปัญหาได้ผลหรือไม่.....
 มีวิธีการป้องกันอย่างไร เพื่อไม่ให้ปัญหาเกิดซ้ำ.....

- () 1.2 ไม่มี เพราะ
2. การตกลงราคาขายยางแผ่นดิบ/การจัดชั้นคุณภาพ
- () 2.1 มี ในกรณีมีปัญหา ท่านมีปัญหาอย่างไร.....
 มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร.....
 วิธีการแก้ปัญหาได้ผลหรือไม่.....
 มีวิธีการป้องกันอย่างไร เพื่อไม่ให้ปัญหาเกิดซ้ำ.....
- () 2.2 ไม่มี เพราะ
- 3.แหล่งรับซื้อยางแผ่นดิบ
- () 3.1 มี ในกรณีมีปัญหา ท่านมีปัญหาอย่างไร.....
 มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร.....
 วิธีการแก้ปัญหาได้ผลหรือไม่.....
 มีวิธีการป้องกันอย่างไร เพื่อไม่ให้ปัญหาเกิดซ้ำ.....
- () 3.2 ไม่มี เพราะ
4. การได้รับเงินจากการขายยางแผ่นดิบ
- () 4.1 มี ในกรณีมีปัญหา ท่านมีปัญหาอย่างไร.....
 มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร.....
 วิธีการแก้ปัญหาได้ผลหรือไม่.....
 มีวิธีการป้องกันอย่างไร เพื่อไม่ให้ปัญหาเกิดซ้ำ.....
- () 4.2 ไม่มี เพราะ
5. ราคาค่าอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำยางแผ่น
- () 5.1 มี ในกรณีมีปัญหา ท่านมีปัญหาอย่างไร.....
 มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร.....
 วิธีการแก้ปัญหาได้ผลหรือไม่.....
 มีวิธีการป้องกันอย่างไร เพื่อไม่ให้ปัญหาเกิดซ้ำ.....
- () 5.2 ไม่มี เพราะ
6. อื่นๆ (ระบุ).....
7. ข้อเสนอแนะ

ปัญหาที่ท่านประสบจากการขาย *น้ำยางสด*

8. การชั่งน้ำหนักน้ำยางสด

- () 8.1 มี ในกรณีมีปัญหา ท่านมีปัญหาอย่างไร.....
 มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร.....
 วิธีการแก้ปัญหาได้ผลหรือไม่.....
 มีวิธีการป้องกันอย่างไร เพื่อไม่ให้ปัญหาเกิดซ้ำ.....

- () 8.2 ไม่มี เพราะ

9. การตกลงราคาขายน้ำยางสด

- () 9.1 มี ในกรณีมีปัญหา ท่านมีปัญหาอย่างไร.....
 มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร.....
 วิธีการแก้ปัญหาได้ผลหรือไม่.....
 มีวิธีการป้องกันอย่างไร เพื่อไม่ให้ปัญหาเกิดซ้ำ.....

- () 9.2 ไม่มี เพราะ

10. แหล่งรับซื้อน้ำยางสด

- () 10.1 มี ในกรณีมีปัญหา ท่านมีปัญหาอย่างไร.....
 มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร.....
 วิธีการแก้ปัญหาได้ผลหรือไม่.....
 มีวิธีการป้องกันอย่างไร เพื่อไม่ให้ปัญหาเกิดซ้ำ.....

- () 10.2 ไม่มี เพราะ

11. การได้รับเงินเมื่อมีการซื้อขายน้ำยางสด

- () 11.1 มี ในกรณีมีปัญหา ท่านมีปัญหาอย่างไร.....
 มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร.....
 วิธีการแก้ปัญหาได้ผลหรือไม่.....
 มีวิธีการป้องกันอย่างไร เพื่อไม่ให้ปัญหาเกิดซ้ำ.....

- () 11.2 ไม่มี เพราะ

12. ความยุติธรรมในการวัดเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้ง (%DRC)

- () 12.1 มี ในกรณีมีปัญหา ท่านมีปัญหาอย่างไร.....
 มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร.....
 วิธีการแก้ปัญหาได้ผลหรือไม่.....
 มีวิธีการป้องกันอย่างไร เพื่อไม่ให้ปัญหาเกิดซ้ำ.....

- () 12.2 ไม่มี เพราะ

13. อื่นๆ (ระบุ).....
14. ข้อเสนอแนะ

ปัญหาที่ท่านประสบจากการขาย ยางก้อนถ้วย

15. การชั่งน้ำหนักยางก้อนถ้วย
- () 15.1 มี ในกรณีมีปัญหา ท่านมีปัญหาอย่างไร.....
 มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร.....
 วิธีการแก้ปัญหาได้ผลหรือไม่.....
 มีวิธีการป้องกันอย่างไร เพื่อไม่ให้ปัญหาเกิดซ้ำ.....
- () 15.2 ไม่มี เพราะ
16. การตกลงราคาขายยางก้อนถ้วย
- () 16.1 มี ในกรณีมีปัญหา ท่านมีปัญหาอย่างไร.....
 มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร.....
 วิธีการแก้ปัญหาได้ผลหรือไม่.....
 มีวิธีการป้องกันอย่างไร เพื่อไม่ให้ปัญหาเกิดซ้ำ.....
- () 16.2 ไม่มี เพราะ
17. แหล่งรับซื้อยางก้อนถ้วย
- () 17.1 มี ในกรณีมีปัญหา ท่านมีปัญหาอย่างไร.....
 มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร.....
 วิธีการแก้ปัญหาได้ผลหรือไม่.....
 มีวิธีการป้องกันอย่างไร เพื่อไม่ให้ปัญหาเกิดซ้ำ.....
- () 17.2 ไม่มี เพราะ
18. การได้รับเงินจากการขายยางก้อนถ้วย
- () 18.1 มี ในกรณีมีปัญหา ท่านมีปัญหาอย่างไร.....
 มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร.....
 วิธีการแก้ปัญหาได้ผลหรือไม่.....
 มีวิธีการป้องกันอย่างไร เพื่อไม่ให้ปัญหาเกิดซ้ำ.....
- () 18.2 ไม่มี เพราะ
19. การตีเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้งของยางก้อนถ้วยของพ่อค้าคนกลาง
- () 19.1 มี ในกรณีมีปัญหา ท่านมีปัญหาอย่างไร.....
 มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร.....

วิธีการแก้ปัญหาได้ผลหรือไม่.....

มีวิธีการป้องกันอย่างไร เพื่อไม่ให้ปัญหาเกิดซ้ำ.....

() 19.2 ไม่มี เพราะ

20. อื่นๆ (ระบุ).....

21. ข้อเสนอแนะ

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือ

นางสาววันทนีย์ ยะหวา

ภาคผนวกที่ 2

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล	นางสาววันทนีช ยะหวา
วัน เดือน ปีเกิด	22 กรกฎาคม 2528
วุฒิการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์)
ชื่อสถาบัน	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ปีที่สำเร็จการศึกษา	พ.ศ. 2549
ตำแหน่งงานและสถานที่ทำงาน	พ.ศ.2550 ถึง ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยตัวแทนฝ่ายบริหารงานคุณภาพ บริษัท หวาใต้ รับเบอร์ จำกัด